

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

4950 *Llei 9/2014, de 9 de maig, de Telecomunicacions.*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione:

PREÀMBUL

I

La Llei 32/2003, de 3 de novembre, General de Telecomunicacions, va transposar a l'ordenament jurídic espanyol el marc regulador de les comunicacions electròniques aprovat per la Unió Europea l'any 2002 i aprofundí en els principis de lliure competència i mínima intervenció administrativa consagrats en la normativa anterior.

Des que va ser aprovada, la Llei 32/2003, de 3 de novembre, ha sigut objecte de diverses modificacions tendents a garantir l'aparició i la viabilitat de nous operadors, la protecció dels drets dels usuaris i la supervisió administrativa dels aspectes relacionats amb el servei públic, el domini públic i la defensa de la competència.

L'última d'estes modificacions, efectuada per mitjà del Reial Decret Llei 13/2012, de 30 març, pel qual es transposen directives en matèria de mercats interiors d'electricitat i gas i en matèria de comunicacions electròniques, i pel qual s'adopten mesures per a la correcció de les desviacions per desajustos entre els costos i ingressos dels sectors elèctric i gasista, ha incorporat a l'ordenament jurídic espanyol el nou marc regulador europeu en matèria de comunicacions electròniques de l'any 2009.

Este nou marc europeu està format per la Directiva 2009/136/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2009 (drets dels usuaris), i la Directiva 2009/140/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2009 (millor regulació), a partir del qual s'introdueixen en la llei mesures destinades a crear un marc adequat per a la realització d'inversions en el desplegament de xarxes de nova generació, de manera que es permeta als operadors oferir serveis innovadors i tecnològicament més adequats a les necessitats dels ciutadans.

II

Les telecomunicacions són un dels sectors més dinàmics de l'economia i un dels que més poden contribuir al creixement, la productivitat, l'ocupació i, per tant, al desenrotllament econòmic i al benestar social, per la qual cosa afecten directament el cercle de protecció dels interessos generals.

Actualment, l'evolució tecnològica ens situa en una nova etapa –la de l'extensió de les xarxes de nova generació– que obliga els poders públics a reflexionar sobre la importància de la funció reguladora.

La situació econòmica i financera que afecta una gran part dels països desenrotllats i la necessitat actual de fomentar la inversió i d'impulsar la competència són elements essencials que cal considerar en la revisió del marc regulador.

El sector de les telecomunicacions, subjecte a un procés d'innovació tecnològica permanent, necessita constants i ingents inversions, la qual cosa requereix mamprendre projectes de gran envergadura que es poden veure afectats si s'exigixen en condicions

diferents de desplegament de xarxes i de comercialització de servicis en els diferents àmbits territorials.

L'Agenda Digital per a Europa, principal instrument per al compliment dels objectius de l'Estratègia Europa 2020, persegueix que per al 2020 tots els europeus tinguen la possibilitat d'accedir a connexions de banda ampla a una velocitat mínima de 30 Mbps, i que almenys un 50% de les llars europees estiguen abonades a connexions de banda ampla superiors a 100 Mbps. Estos objectius han quedat incorporats a l'Agenda Digital Espanyola, aprovada pel Govern al febrer de 2013.

Per a això, segons les estimacions de la Comissió Europea, s'haurà d'invertir fins a eixa data una quantitat compresa entre els 180.000 i els 270.000 milions d'euros. Es calcula que a Espanya seran necessàries inversions del sector privat per valor de 23.000 milions d'euros.

Estes inversions poden tindre un gran impacte econòmic i social. La Comissió Europea estima que per cada augment de la penetració de la banda ampla en un 10%, l'economia (PIB) creix entre l'1% i l'1,5%. Al seu torn, l'OCDE considera que un increment del 10% de penetració de banda ampla en qualsevol any implica un increment de l'1,5% de la productivitat durant els cinc anys següents.

Així mateix, com ha indicat la Comissió Europea, el desplegament de xarxes ultraràpides pot tindre un important impacte en la creació d'ocupació, ja que s'estima que la innovació podria generar dos milions d'ocupacions per al 2020, inclosos els treballs en sectors relacionats com la provisió de continguts o la fabricació d'equips.

D'altra banda, a més d'estimular la inversió, és necessari continuar promovent la competència efectiva en el sector de les telecomunicacions i vetllant perquè siga així. Cal tindre en compte, en este sentit, que el continuat procés d'innovació tecnològica present en este sector exigix grans inversions en el desplegament de xarxes o infraestructures i en la comercialització de servicis que generen igualment barreres d'entrada en el sector, la qual cosa dificulta, en conseqüència, la competència. Esta llei té com a objectiu fomentar la competència sense desincentivar les inversions.

En conseqüència, introduïx reformes estructurals en el règim jurídic de les telecomunicacions dirigides a facilitar el desplegament de xarxes i la prestació de servicis per part dels operadors, perquè això els permeta oferir als usuaris servicis més innovadors, de més qualitat i cobertura, a preus més competitius i amb millors condicions, fet que contribuirà a potenciar la competitivitat i la productivitat de l'economia espanyola en el seu conjunt. També afavorix la seguretat jurídica, al compendiar la normativa vigent, i en particular pel que fa al marc comunitari de les comunicacions electròniques.

Però, al mateix temps, i en la mesura que l'existència de competència efectiva és un mecanisme eficaç de pressió sobre els preus, així com sobre la qualitat dels servicis i la innovació, la llei arreplega un conjunt d'obligacions o mesures que es podran imposar ex ante als operadors amb poder significatiu en el mercat. No obstant això, serà igualment decisiva la labor ex post de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en la persecució de les pràctiques restrictives de la competència, tant de conductes col·lusòries com d'abusos de posició de domini, que puguen afectar este sector. És essencial, per tant, que esta Comissió duga a terme una supervisió contínua dels diferents mercats de comunicacions electròniques per a garantir, preservar i promoure una competència efectiva en estos que proporcione finalment beneficis als usuaris.

III

Esta llei persegueix, per tant, garantir el compliment dels objectius de l'Agenda Digital per a Europa, que requerix, en l'actual situació d'evolució tecnològica i incertesa econòmica, assegurar un marc regulador clar i estable que fomenti la inversió, proporcione seguretat jurídica i elimine les barreres que han dificultat el desplegament de xarxes i un major grau de competència en el mercat.

Per a això, basant-se en la competència exclusiva estatal en matèria de telecomunicacions de l'article 149.1.21 de la Constitució i en les competències de caràcter transversal dels articles 149.1.1 i 149.1.13 del text constitucional, la llei persegueix, com un

dels seus objectius principals, recuperar la unitat de mercat en el sector de les telecomunicacions i establir procediments de coordinació i de resolució de conflictes entre la legislació sectorial estatal i la legislació de les administracions competents dictada en l'exercici de les seues competències que puga afectar el desplegament de xarxes i la prestació de servicis.

Amb el mateix objectiu de facilitar el desplegament de xarxes i la prestació de servicis de comunicacions electròniques, es realitza una simplificació administrativa eliminant llicències i autoritzacions per part de l'administració de les telecomunicacions per a determinades categories d'instal·lacions que fan ús de l'espectre. En la mateixa línia, es preveu una revisió de les llicències o autoritzacions per part de les administracions competents eliminant que siguen exigides per a determinades instal·lacions en propietat privada o per a la renovació tecnològica de les xarxes, i es facilita el desplegament de les noves xarxes, la qual cosa permetrà l'accés a les infraestructures d'uns altres sectors econòmics susceptibles de ser utilitzades per al desplegament de xarxes de comunicacions electròniques.

En esta mateixa línia de reducció de càrregues administratives, la llei simplifica les obligacions d'informació dels operadors, als quals únicament es podrà sol·licitar aquella informació que no es trobe ja en poder de les autoritats nacionals de reglamentació.

Així mateix, s'establixen condicions estrictes per a l'existència d'operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques, de manera que, fora del concepte d'autoprestació, es garantisca la provisió dels servicis sota condicions de mercat i criteris d'inversor privat, amb la qual cosa s'evitarà que es produïsquen distorsions de la competència, i amb l'objectiu de racionalitzar el gasto públic.

La llei incorpora, així mateix, les previsions arrelades en la Llei 3/2013, de 4 de juny, de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i atribueix en tot cas a esta Comissió les competències de regulació ex ante i de resolució de conflictes entre operadors reconegudes per la normativa comunitària.

Finalment, com a contrapunt necessari a la reducció de les càrregues i obligacions imposades als operadors, la llei reforça el control del domini públic radioelèctric i les potestats d'inspecció i sanció, facilita l'adopció de mesures cautelars i revisa la quantia de les sancions.

En definitiva, els criteris de liberalització del sector, de lliure competència, de recuperació de la unitat de mercat i de reducció de càrregues que inspiren este text legal pretenen aportar seguretat jurídica als operadors i crear les condicions necessàries per a l'existència d'una competència efectiva, per a la realització d'inversions en el desplegament de xarxes de nova generació i per a la prestació de nous servicis, de manera que el sector puga contribuir al necessari creixement econòmic del país.

IV

La llei consta de huitanta-quatre articles agrupats en huit títols, dènou disposicions addicionals, dotze disposicions transitòries, una disposició derogatòria, onze disposicions finals i dos annexos.

El títol I, «Disposicions generals», establix, entre altres qüestions, l'objecte de la llei, que no es limita a la regulació de les «comunicacions electròniques», terme que, d'acord amb les directives comunitàries, engloba aspectes com ara l'habilitació per a actuar com a operador, els drets i les obligacions d'operadors i usuaris o el servici universal, sinó que aborda, de forma integral, el règim de les «telecomunicacions» a què es referix l'article 149.1.21 de la Constitució Espanyola. Per això, esta llei regula, així mateix, altres qüestions com la instal·lació d'equips i sistemes, la interceptió legal de les telecomunicacions, la conservació de dades o l'avaluació de conformitat d'equips i aparells, temes que, en l'àmbit comunitari, són objecte de normativa específica.

La llei exclou expressament de la seua regulació els continguts difosos a través de servicis de comunicació audiovisual, que constitueixen part del règim dels mitjans de comunicació social i que es caracteritzen per ser transmesos en un sol sentit de forma simultània a una multiplicitat d'usuaris. No obstant això, les xarxes utilitzades com a

suport dels servicis de radiodifusió sonora i televisiva i els recursos associats sí que són part integrant de les comunicacions electròniques regulades en esta llei.

Igualment, s'exclou de la seua regulació la prestació de servicis sobre les xarxes de telecomunicacions que no consistisquen principalment en el transport de senyals a través de les mencionades xarxes. Estos últims són objecte de regulació en la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de Servicis de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic.

Així mateix, en este títol es reordenen els objectius i principis de la llei, ja arrellegats en la regulació anterior, i s'incidix en la importància d'aconseguir un equilibri entre el foment de la innovació, el desplegament de noves xarxes, la prestació de nous servicis i la garantia d'una competència efectiva en els mercats de telecomunicacions.

El títol II de la llei, relatiu al règim general d'explotació de xarxes i prestació de servicis, reflectix la plena liberalització del sector.

D'acord amb els principis de necessitat i proporcionalitat, l'habilitació per a la prestació i explotació de xarxes està concedida amb caràcter general i immediat per la llei amb l'únic requisit de notificació al Registre d'operadors, que ara passa a enquadrar-se en el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Així mateix, hauran de ser objecte de notificació els casos d'autoprestació per operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques. La llei estableix limitacions concretes per a la instal·lació i l'explotació de xarxes i la prestació de servicis per les administracions públiques, per a evitar distorsions a la competència que es puguen derivar de la participació d'operadors públics en el mercat de comunicacions electròniques.

D'acord amb les directives de la Unió Europea, la llei es referix a les funcions de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, que, en la seua qualitat d'autoritat nacional de regulació independent, exercirà en tot cas aquelles relacionades amb la imposició de regulació ex ante en el marc dels processos d'anàlisi de mercats, amb la resolució de conflictes entre operadors i amb la possible imposició de l'obligació de separació funcional, i regularà les obligacions aplicables als operadors amb poder significatiu en mercats de referència.

Així mateix, s'han arrellegat determinades previsions en el títol II d'esta llei a fi de garantir que els mercats de comunicacions electròniques es desenrotllen en un entorn de competència efectiva. A estos efectes, cal assegurar que els processos d'anàlisi de mercats per a la imposició, si és el cas, d'obligacions específiques en el marc de la regulació ex ante, es realitzen amb la deguda periodicitat. De la mateixa manera, i a fi de reprimir pràctiques restrictives de la competència, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència supervisarà el funcionament dels diferents mercats de comunicacions electròniques, així com els diferents operadors que hi realitzen la seua activitat.

El títol III de la llei, relatiu a obligacions i drets d'operadors i usuaris, inclou els preceptes relatius al servici universal, les obligacions d'integritat i seguretat de les xarxes i l'ampliació dels drets dels usuaris finals, i arrellega importants novetats en relació amb els drets dels operadors a l'ús del domini públic i privat, al desplegament de xarxes i a l'accés a infraestructures d'uns altres sectors.

En l'àmbit de la simplificació administrativa, cal recordar que en la Llei 12/2012, de 26 de desembre, de mesures urgents de liberalització del comerç i de determinats servicis, s'han substituït algunes llicències per al desplegament de determinades xarxes de telecomunicacions en domini privat per una declaració responsable.

En esta llei s'estableix que per a la resta d'actuacions de desplegament de xarxes en domini privat es puguen substituir igualment les llicències per una declaració responsable en aquells casos en què, prèviament, l'operador haja presentat davant de les administracions competents un pla de desplegament i este haja sigut aprovat, ja que, en estos casos, l'administració competent ja ha analitzat i ponderat els interessos inherents a l'exercici de les seues pròpies competències. Les actuacions que impliquen una mera actualització tecnològica sense afectar elements d'obra civil o pals no requeriran autorització.

Amb l'objectiu de garantir la unitat de mercat i facilitar la instal·lació i el desplegament de xarxes i la prestació de nous servicis, la llei incorpora els mecanismes necessaris de cooperació i de resolució de conflictes. Els instruments de planejament territorial o urbanístic elaborats per les administracions públiques competents que puguen afectar el desplegament de xarxes seran objecte d'informe del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, i per a quan siga necessari, es preveurà un procediment de negociació entre el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i els òrgans encarregats de l'aprovació, modificació o revisió dels esmentats instruments de planificació.

Finalment, es contempla la necessària previsió d'infraestructures de comunicacions electròniques en zones d'urbanització i es garanteix el dret d'accés dels operadors a infraestructures d'administracions públiques i a infraestructures lineals com ara electricitat, gas, aigua, sanejament o transport. Estes mesures es troben alineades amb les propostes fetes per la Comissió Europea en el document de 27 d'abril de 2012, relatiu a les mesures per a reduir els costos del desplegament de les xarxes de molt alta velocitat a Europa.

Amb l'objectiu de reforçar els drets dels usuaris, s'aclarixen els drets introduïts en la Llei 32/2003, de 3 de novembre, General de Telecomunicacions, pel Reial Decret Llei 13/2012, de 30 de març. És destacable la millor identificació dels drets dels usuaris de telecomunicacions relacionats amb la protecció de dades de caràcter personal i la privacitat de les persones, i el manteniment del procediment extrajudicial de resolució de controvèrsies entre operadors i usuaris finals davant del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme. Així mateix, es preveu que la normativa específica sectorial establida en esta llei prevaldrà sobre la normativa general de defensa dels consumidors i usuaris, tal com queda arrellegat en la normativa comunitària mateix, en particular en l'apartat 2 de l'article 3 de la Directiva 2011/83/UE, de 25 d'octubre de 2011, sobre els drets dels consumidors.

En el títol IV, relatiu a l'avaluació de la conformitat d'equips i aparells, es regulen, entre altres, aspectes com ara la normalització tècnica, l'avaluació de la conformitat d'equips i aparells i les condicions que han de complir les instal·lacions.

En relació amb l'administració del domini públic radioelèctric, el títol V aclaria els principis aplicables, les actuacions que comprén eixa administració i els tipus d'ús i dels diferents títols habilitants; introdueix una simplificació administrativa per a l'accés a determinades bandes de freqüència, i consolida les últimes reformes en matèria de duració, modificació, extinció i revocació de títols i en relació al mercat secundari de l'espectre. Com a novetat, s'introdueixen mesures destinades a evitar l'ús de l'espectre per qui no dispose de títol habilitant per a això, amb la qual cosa es garanteix la disponibilitat i l'ús eficient d'este recurs escàs, en particular per mitjà de la protecció activa i la col·laboració dels operadors de xarxa.

El títol VI, «L'administració de les telecomunicacions», determina les competències que tenen atribuïdes les diferents autoritats nacionals de reglamentació. Concretament, este títol incorpora el repartiment competencial que inspira la Llei 3/2013, de 4 de juny, de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i atribueix a esta Comissió funcions com ara la definició i l'anàlisi dels mercats de referència relatius a xarxes i servicis de comunicacions electròniques, la identificació de l'operador o operadors amb poder significatiu de mercat, l'establiment, si és el cas, d'obligacions específiques a eixes operadores, la resolució de conflictes en els mercats de comunicacions electròniques o la determinació del cost net en la prestació del servici universal, entre altres.

En el títol VII, «Taxas en matèria de telecomunicacions», i en l'annex I, la llei introdueix importants millores respecte de la regulació continguda en la Llei 32/2003, de 3 de novembre, en matèria de taxas de telecomunicacions. En particular, es redueix el límit màxim de la taxa general d'operadors dirigida a finançar els costos en què incorren les autoritats nacionals de reglamentació per l'aplicació del règim jurídic establert en esta llei i s'estableix un esquema d'ajust automàtic als costos a què han hagut de fer front les autoritats nacionals de reglamentació.

El títol VIII, relatiu a inspecció i règim sancionador, reforça les potestats inspectores i exigeix la col·laboració dels titulars de finques o immobles en què s'ubiquen instal·lacions

de telecomunicacions per a la identificació dels titulars d'estes instal·lacions, millora la tipificació d'infraccions, revisa la classificació i quantia de les sancions, proporciona criteris per a la determinació de la quantia de la sanció i facilita l'adopció de mesures cautelars que es podran acordar inclús abans d'iniciar l'expedient sancionador.

Les disposicions addicionals regulen, entre altres qüestions, el Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació; les obligacions en matèria d'accés condicional, accés a determinats servicis de radiodifusió i televisió, televisió de format ample i obligacions de transmissió, així com la creació de la Comissió Interministerial sobre Radiofreqüències i Salut, encarregada d'informar sobre les mesures aprovades en matèria de protecció sanitària davant d'emissions radioelèctriques i dels múltiples controls a què són sotmeses les instal·lacions generadores de les esmentades emissions.

En particular, una de les disposicions addicionals persegueix la universalització de la banda ampla ultraràpida, en virtut de la qual el Govern establirà una Estratègia Nacional de Xarxes Ultraràpides que tinga com a objectiu impulsar el desplegament de xarxes d'accés ultraràpid a la banda ampla, tant fix com mòbil, de cara a aconseguir-ne la universalització, així com fomentar-ne l'adopció per part de ciutadans, empreses i administracions, per a garantir la cohesió social i territorial en col·laboració amb les administracions territorials.

En l'execució d'esta Estratègia es podran incloure mesures com ara la realització anual de convocatòries públiques d'ajudes per a l'extensió de la cobertura de la banda ampla ultraràpida que, sota el principi de neutralitat tecnològica, doten de cobertura zones en què no hi ha oferta i en les quals no estiga prevista a curt termini, en particular, amb l'objectiu de permetre acurtar terminis de connexió i abaratir costos en nuclis rurals de difícil orografia i baixa densitat de població. Estes convocatòries públiques garantirán que les ajudes cobrirán només un percentatge de la inversió i que s'adjudicaran en règim de concurrència competitiva, i que la necessitat de l'ajuda es troba justificada en l'existència d'un dèficit comercial a curt o mitjà termini que impedis l'execució del projecte atesa la seua baixa rendibilitat, i preveuran mecanismes per a evitar una possible sobrecompensació.

Així mateix, s'establiran zones d'actuació preferent basant-se en les majors necessitats dels usuaris, en el seu caràcter dinamitzador, el grau de presència de pimes o de centres d'activitat econòmica com ara polígons industrials o centres turístics, i altres factors com l'equilibri territorial, la major incidència sobre el desenrotllament econòmic i l'allunyament o la disponibilitat de finançament amb càrrec al Fons Europeu de Desenrotllament Regional (FEDER).

L'esmentada Estratègia es complementarà amb altres mesures previstes en esta llei orientades a facilitar el desplegament de xarxes ultraràpides d'accés fix i mòbil, i a facilitar la modernització i la renovació de les xarxes.

Per la seua banda, les disposicions transitòries regulen diferents aspectes que facilitaran la transició cap a l'aplicació d'esta nova llei, com l'adaptació dels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques al règim previst en l'article 9 o al règim transitori per a la fixació de les taxes arrellegades en l'annex I.

Finalment, en les disposicions finals, la llei modifica diversos textos normatius. En particular, es modifiquen diversos preceptes de la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de Servicis de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic, a fi d'adaptar-la al marc social i econòmic actual. En concret, s'introdueixen precisions sobre el consentiment del destinatari per a acceptar el tractament de les dades derivat de dispositius d'emmagatzematge i recuperació de dades en els seus equips terminals, i s'establixen criteris per a la modulació de les sancions.

ÍNDEX

Títol I. Disposicions generals.

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació de la llei.

Article 2. Les telecomunicacions com a servicis d'interés general.

Article 3. Objectius i principis de la llei.

Article 4. Servicis de telecomunicacions per a la defensa nacional, la seguretat pública, la seguretat viària i la protecció civil.

Títol II. Explotació de xarxes i prestació de servicis de comunicacions electròniques en règim de lliure competència.

Capítol I. Disposicions generals.

Article 5. Principis aplicables.

Article 6. Requisits exigibles per a l'explotació de les xarxes i la prestació dels servicis de comunicacions electròniques.

Article 7. Registre d'operadors.

Article 8. Condicions per a la prestació de servicis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques.

Article 9. Instal·lació i explotació de xarxes públiques i prestació de servicis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers per les administracions públiques.

Article 10. Obligacions de subministrament d'informació.

Article 11. Normes tècniques.

Capítol II. Accés a les xarxes i recursos associats, i interconnexió.

Article 12. Principis generals aplicables a l'accés a les xarxes i recursos associats i a la seua interconnexió.

Capítol III. Regulació ex ante dels mercats i resolució de conflictes.

Article 13. Mercats de referència i operadors amb poder significatiu en el mercat.

Article 14. Obligacions específiques aplicables als operadors amb poder significatiu en mercats de referència.

Article 15. Resolució de conflictes.

Capítol IV. Separació funcional.

Article 16. Separació funcional obligatòria.

Article 17. Separació funcional voluntària.

Article 18. Obligacions específiques addicionals a la separació funcional.

Capítol V. Numeració, adreçament i denominació.

Article 19. Principis generals.

Article 20. Plans nacionals.

Article 21. Conservació dels números telefònics pels abonats.

Article 22. Números harmonitzats per als servicis harmonitzats europeus de valor social.

Títol III. Obligacions de servici públic i drets i obligacions de caràcter públic en l'explotació de xarxes i en la prestació de servicis de comunicacions electròniques.

Capítol I. Obligacions de servici públic.

Secció 1a. Delimitació.

Article 23. Delimitació de les obligacions de servici públic.

Article 24. Categories d'obligacions de servici públic.

Secció 2a. El servici universal.

Article 25. Concepte i àmbit d'aplicació.

Article 26. Designació dels operadors encarregats de la prestació del servici universal.

Article 27. Cost i finançament del servici universal.

Secció 3a. Altres obligacions de servici públic.

Article 28. Altres obligacions de servici públic.

Capítol II. Drets dels operadors i desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Secció 1a. Drets dels operadors a l'ocupació del domini públic, a ser beneficiaris en el procediment d'expropiació forçosa i a l'establiment a favor seu de servituds i de limitacions a la propietat.

Article 29. Dret d'ocupació de la propietat privada.

Article 30. Dret d'ocupació del domini públic.

Article 31. Normativa aplicable a l'ocupació del domini públic i la propietat privada.

Article 32. Ubicació compartida i ús compartit de la propietat pública o privada.

Article 33. Altres servituds i limitacions a la propietat.

Secció 2a. Normativa de les administracions públiques que afecte el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Article 34. Col·laboració entre administracions públiques en el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Article 35. Mecanismes de col·laboració entre el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i les administracions públiques per al desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Article 36. Previsió d'infraestructures de comunicacions electròniques en projectes d'urbanització i en obres civils finançades amb recursos públics.

Secció 3a. Accés a infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Article 37. Accés a les infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Article 38. Accés o ús de les xarxes de comunicacions electròniques titularitat dels òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal.

Capítol III. Secret de les comunicacions i protecció de les dades personals i drets i obligacions de caràcter públic vinculats amb les xarxes i servicis de comunicacions electròniques.

Article 39. Secret de les comunicacions.

Article 40. Intercepció de les comunicacions electròniques pels servicis tècnics.

Article 41. Protecció de les dades de caràcter personal.

Article 42. Conservació i cessió de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.

Article 43. Encriptació en les xarxes i servicis de comunicacions electròniques.

Article 44. Integritat i seguretat de les xarxes i dels servicis de comunicacions electròniques.

Capítol IV. Infraestructures comunes i xarxes de comunicacions electròniques en els edificis.

Article 45. Infraestructures comunes i xarxes de comunicacions electròniques en els edificis.

Capítol V. Drets dels usuaris finals.

Article 46. Drets dels usuaris finals de servicis de comunicacions electròniques.

Article 47. Drets específics dels usuaris finals de xarxes i servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic.

Article 48. Dret a la protecció de dades personals i la privacitat en relació amb les comunicacions no sol·licitades, amb les dades de trànsit i de localització i amb les guies d'abonats.

Article 49. Guies d'abonats.

Article 50. Qualitat de servici.

Article 51. Accés a números o a servicis.

Article 52. Regulació de les condicions bàsiques d'accés per a persones amb discapacitat.

Article 53. Contractes.

Article 54. Transparència i publicació d'informació.

Article 55. Resolució de controvèrsies.

Títol IV. Avaluació de la conformitat d'equips i aparells.

Article 56. Normalització tècnica.

Article 57. Avaluació de la conformitat.

Article 58. Reconeixement mutu.

Article 59. Condicions que han de complir les instal·lacions i els instal·ladors.

Títol V. Domini públic radioelèctric.

Article 60. De l'administració del domini públic radioelèctric.

Article 61. Facultats del Govern per a l'administració del domini públic radioelèctric.

Article 62. Títols habilitants per a l'ús del domini públic radioelèctric.

Article 63. Títols habilitants atorgats per mitjà d'un procediment de licitació.

Article 64. Duració, modificació, extinció i revocació dels títols habilitants per a l'ús del domini públic radioelèctric.

Article 65. Protecció activa del domini públic radioelèctric.

Article 66. Neutralitat tecnològica i de servicis en l'ús del domini públic radioelèctric.

Article 67. Mercat secundari en el domini públic radioelèctric.

Títol VI. L'administració de les telecomunicacions.

Article 68. Competències de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics.

Article 69. Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Article 70. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

Títol VII. Taxes en matèria de telecomunicacions.

Article 71. Taxes en matèria de telecomunicacions.

Títol VIII. Inspecció i règim sancionador.

Article 72. Funcions inspectores.

Article 73. Facultats d'inspecció.

Article 74. Responsabilitat per les infraccions en matèria de telecomunicacions.

Article 75. Classificació de les infraccions.

Article 76. Infraccions molt greus.

Article 77. Infraccions greus.

Article 78. Infraccions lleus.

Article 79. Sancions.

Article 80. Criteris per a la determinació de la quantia de la sanció.

Article 81. Mesures prèvies al procediment sancionador.

Article 82. Mesures cautelars en el procediment sancionador.

Article 83. Prescripció.

Article 84. Competències sancionadores.

Disposició addicional primera. Significat dels termes empleats per esta llei.

Disposició addicional segona. Limitacions i servituds.

Disposició addicional tercera. Aplicació de la legislació reguladora de les infraestructures comunes en els edificis.

Disposició addicional quarta. Informació confidencial.

Disposició addicional quinta. El Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació.

Disposició addicional sexta. Multes coercitives.

Disposició addicional setèima. Obligacions en matèria d'accés condicional, accés a determinats servicis de radiodifusió i televisió, televisió de format ample, i obligacions de transmissió.

Disposició addicional octava. Mecanisme de notificació.

Disposició addicional novena. Informe sobre les obligacions a imposar a operadors de xarxes públiques o de servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic.

Disposició addicional deu. Creació de la Comissió Interministerial sobre Radiofreqüències i Salut.

Disposició addicional onze. Paràmetres i requeriments tècnics essencials per a garantir el funcionament de les diferents xarxes i servicis de comunicacions electròniques.

Disposició addicional dotze. Aplicació de la Llei General Tributària.

Disposició addicional tretze. Publicació d'actes.

Disposició addicional catorze. Coordinació de les ajudes públiques a la banda ampla i al desenrotllament de l'economia i l'ocupació digitals i els nous servicis digitals.

Disposició addicional quinze. Assignació de mitjans a l'Administració General de l'Estat i integració de personal de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

Disposició addicional setze. L'entitat pública empresarial Red.es.

Disposició addicional dèsset. Innovació en l'àmbit de les tecnologies de la informació i les comunicacions.

Disposició addicional dhuit. Universalització de la banda ampla ultraràpida.

Disposició addicional dènou. Estacions radioelèctriques de radioaficionat.

Disposició transitòria primera. Normativa anterior a l'entrada en vigor d'esta llei.

Disposició transitòria segona. Adaptació dels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques al règim previst en l'article 9.

Disposició transitòria tercera. Condicions lligades a les concessions d'ús de domini públic radioelèctric.

Disposició transitòria quarta. Restriccions als principis de neutralitat tecnològica i de servicis en els títols habilitants per a l'ús de l'espectre radioelèctric per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques.

Disposició transitòria quinta. Prestació de determinats servicis a què es referix l'article 28.

Disposició transitòria sexta. Règim transitori per a la fixació de les taxes establides en l'annex I d'esta llei.

Disposició transitòria setèima. Sol·licituds d'autoritacions o llicències administratives efectuades amb anterioritat.

Disposició transitòria octava. Registre d'operadors.

Disposició transitòria novena. Adaptació de la normativa i dels instruments de planificació territorial o urbanística elaborats per les administracions públiques competents que afecten el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

Disposició transitòria deu. Exercici transitori de funcions per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

Disposició transitòria onze. Procediments iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'esta llei.

Disposició transitòria dotze. Règim transitori de les estacions o infraestructures radioelèctriques per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic per a la instal·lació de les quals s'ha presentat sol·licitud de llicència o d'autorització.

Disposició derogatòria única. Derogació normativa.

Disposició final primera. Modificació de la Llei 13/2011, de 27 de maig, de regulació del joc.

Disposició final segona. Modificació de la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de Servicis de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic.

Disposició final tercera. Modificació de la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació.

Disposició final quarta. Modificació de la Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.

Disposició final cinquena. Modificació del Reial Decret Llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes en els edificis per a l'accés als servicis de telecomunicació.

Disposició final sexta. Modificació de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de Firma Electrònica.

Disposició final setèima. Modificació de la Llei 7/2010, de 31 de març, General de la Comunicació Audiovisual.

Disposició final octava. Regulació de les condicions en les quals els òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal permetran l'ocupació del domini públic que gestionen i de la propietat privada de què són titulars.

Disposició final novena. Fonament constitucional.

Disposició final deu. Competències de desplegament.

Disposició final onze. Entrada en vigor.

Annex I. Taxes en matèria de telecomunicacions.

1. Taxa general d'operadors.
2. Taxes per numeració, adreçament i denominació.
3. Taxa per reserva del domini públic radioelèctric.
4. Taxes de telecomunicacions.
5. Gestió i recaptació en període voluntari de les taxes.

Annex II. Definicions.

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte i àmbit d'aplicació de la llei.*

1. L'àmbit d'aplicació d'esta llei és la regulació de les telecomunicacions, que comprenen l'explotació de les xarxes i la prestació dels servicis de comunicacions electròniques i els recursos associats, de conformitat amb l'article 149.1.21 de la Constitució.

2. Queden exclosos de l'àmbit d'esta llei els servicis de comunicació audiovisual, els continguts audiovisuals transmesos a través de les xarxes, així com el règim bàsic dels mitjans de comunicació social de naturalesa audiovisual a què es referix l'article 149.1.27 de la Constitució.

Així mateix, s'exclouen de l'àmbit d'esta llei els servicis que subministren continguts transmesos per mitjà de xarxes i servicis de comunicacions electròniques, les activitats que consistisquen en l'exercici del control editorial sobre eixos continguts i els servicis de la societat de la informació, regulats en la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de Servicis de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic, que no consistisquen, totalment o principalment, en el transport de senyals a través de xarxes de comunicacions electròniques.

Article 2. *Les telecomunicacions com a servicis d'interés general.*

1. Les telecomunicacions són servicis d'interés general que es presten en règim de lliure competència.

2. Només tenen la consideració de servici públic o estan sotmesos a obligacions de servici públic els servicis que regulen l'article 4 i el títol III d'esta llei.

La imposició d'obligacions de servici públic perseguirà la consecució dels objectius que estableix l'article 3 d'esta llei i podrà recaure sobre els operadors que obtinguen drets d'ocupació del domini públic o de la propietat privada, drets d'ús del domini públic radioelèctric, drets d'ús de recursos públics de numeració, adreçament o de denominació, o que tinguen la condició d'operador amb poder significatiu en un determinat mercat de referència.

Article 3. *Objectius i principis de la llei.*

Els objectius i principis d'esta llei són els següents:

a) Fomentar la competència efectiva en els mercats de telecomunicacions per a potenciar al màxim els beneficis per a les empreses i els consumidors, principalment en termes de baixada dels preus, qualitat dels servicis i innovació, tenint degudament en compte la varietat de condicions quant a la competència i els consumidors que hi haja en les diferents àrees geogràfiques, i vetlant perquè no es produísca falsejament ni restricció de la competència en l'explotació de xarxes o en la prestació de servicis de comunicacions electròniques, inclosa la transmissió de continguts.

b) Desenrotllar l'economia i l'ocupació digitals i promoure el desenrotllament del sector de les telecomunicacions i de tots els nous servicis digitals que les noves xarxes ultraràpides permeten, la qual cosa impulsarà la cohesió social i territorial, per mitjà de la millora i extensió de les xarxes, així com de la prestació dels servicis de comunicacions electròniques i del subministrament dels recursos que hi estiguen associats.

c) Promoure el desplegament de xarxes i la prestació de servicis de comunicacions electròniques i fomentar la connectivitat i la interoperabilitat extrem a extrem i l'accés a estos, en condicions d'igualtat i no-discriminació.

d) Promoure el desenrotllament de la indústria de productes i equips de telecomunicacions.

e) Contribuir al desenrotllament del mercat interior de servicis de comunicacions electròniques en la Unió Europea.

f) Promoure la inversió eficient en matèria d'infraestructures, incloent-hi, quan siga procedent, la competència basada en infraestructures i fomentant la innovació i tenint degudament en compte els riscos en què incorren les empreses inversores.

g) Fer possible l'ús eficaç dels recursos limitats de telecomunicacions, com la numeració i l'espectre radioelèctric, i l'adequada protecció d'este últim, i l'accés als drets d'ocupació de la propietat pública i privada.

h) Fomentar, en la mesura que siga possible, la neutralitat tecnològica en la regulació.

i) Garantir el compliment de les obligacions de servici públic en l'explotació de xarxes i la prestació de servicis de comunicacions electròniques a què es referix el títol III, en especial les de servici universal.

j) Defendre els interessos dels usuaris, assegurar el seu dret a l'accés als servicis de comunicacions electròniques en condicions adequades d'elecció, preu i bona qualitat, i promoure la capacitat dels usuaris finals per a accedir a la informació i distribuir-la o utilitzar les aplicacions i els servicis de la seua elecció, en particular a través d'un accés obert a Internet. En la prestació d'estos servicis s'han de salvaguardar els imperatius constitucionals de no-discriminació, respecte als drets a l'honor i a la intimitat, protecció a la joventut i a la infància, protecció de les dades personals i secret en les comunicacions.

k) Salvaguardar i protegir en els mercats de telecomunicacions la satisfacció de les necessitats de grups socials específics, les persones amb discapacitat, les persones majors, les persones en situació de dependència i usuaris amb necessitats socials especials, atenent els principis d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació. Quant a l'accés als servicis de comunicacions electròniques de les persones en situació de dependència,

es fomentarà el compliment de les normes o les especificacions pertinents relatives a normalització tècnica publicades d'acord amb la normativa comunitària.

l) Facilitar l'accés dels usuaris amb discapacitat als serveis de comunicacions electròniques i a l'ús d'equips terminals.

Article 4. *Serveis de telecomunicacions per a la defensa nacional, la seguretat pública, la seguretat viària i la protecció civil.*

1. Només tenen la consideració de servei públic els serveis regulats en este article.

2. Les xarxes, serveis, instal·lacions i equips de telecomunicacions que exercisquen activitats essencials per a la defensa nacional integren els mitjans destinats a esta, es reserven a l'Estat i es regixen per la seua normativa específica.

3. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme és l'òrgan de l'Administració General de l'Estat amb competència, de conformitat amb la legislació específica sobre la matèria i amb el que estableix esta llei, per a executar, en la mesura que l'afecte, la política de defensa nacional en el sector de les telecomunicacions, amb la deguda coordinació amb el Ministeri de Defensa i seguint els criteris fixats per este.

En el marc de les funcions relacionades amb la defensa civil, correspon al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme estudiar, planejar, programar, proposar i executar totes les mesures que es relacionen amb la seua aportació a la defensa nacional en l'àmbit de les telecomunicacions.

A estos efectes, els ministeris de Defensa i d'Indústria, Energia i Turisme coordinaran la planificació del sistema de telecomunicacions de les Forces Armades a fi d'assegurar, en la mesura que siga possible, la seua compatibilitat amb els serveis civils. Així mateix, elaboraran els programes de coordinació tecnològica necessaris que faciliten l'harmonització, homologació i utilització, conjunta o indistinta, dels mitjans, sistemes i xarxes civils i militars en l'àmbit de les telecomunicacions. Per a l'estudi i l'informe d'estes matèries, es constituïran els òrgans interministerials que es consideren adequats, amb la composició i la competència que es determinen mitjançant un reial decret.

4. En els àmbits de la seguretat pública, seguretat viària i protecció civil, en la seua relació específica amb l'ús de les telecomunicacions, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme cooperarà amb el Ministeri de l'Interior i amb els òrgans responsables de les comunitats autònomes amb competències sobre les esmentades matèries.

5. Els béns mobles o immobles vinculats als centres, establiments i dependències afectes a l'explotació de les xarxes i a la prestació dels serveis de telecomunicacions disposaran de les mesures i sistemes de seguretat, vigilància, difusió d'informació, prevenció de riscos i protecció que determine el Govern, a proposta dels ministeris de Defensa, de l'Interior o d'Indústria, Energia i Turisme, dins de l'àmbit de les seues competències respectives. Estes mesures i sistemes hauran d'estar disponibles en les situacions de normalitat o en les de crisi, així com en els supòsits previstos en la Llei Orgànica 4/1981, d'1 de juny, reguladora dels estats d'alarma, excepció i setge, i en la Llei 2/1985, de 21 de gener, de Protecció Civil.

6. El Govern, amb caràcter excepcional i transitori, podrà acordar l'assumpció per l'Administració General de l'Estat de la gestió directa de determinats serveis o de l'explotació de certes xarxes de comunicacions electròniques, d'acord amb el text refós de la Llei de Contractes del Sector Públic, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, per a garantir la seguretat pública i la defensa nacional. Així mateix, en el cas d'incompliment de les obligacions de servei públic a què es referix el títol III d'esta llei, el Govern, amb un informe previ preceptiu de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i també amb caràcter excepcional i transitori, podrà acordar l'assumpció per l'Administració General de l'Estat de la gestió directa dels corresponents serveis o de l'explotació de les corresponents xarxes. En este últim cas, podrà, amb les mateixes condicions, intervenir la prestació dels serveis de comunicacions electròniques.

Els acords d'assumpció de la gestió directa del servei i d'intervenció d'este o els d'intervenció o d'explotació de les xarxes a què es referix el paràgraf anterior s'adoptaran pel Govern per iniciativa pròpia o a instància d'una administració pública competent. En

este últim cas caldrà que l'Administració pública tinga competències en matèria de seguretat o per a la prestació dels servicis públics afectats per l'anormal funcionament del servici o de la xarxa de comunicacions electròniques. En el cas que el procediment s'inicie a instància d'una administració diferent de la de l'Estat, aquella tindrà la consideració d'interessada i podrà evacuar un informe amb caràcter previ a la resolució final.

7. La regulació que conté esta llei s'entén sense perjuí del que preveu la normativa específica sobre telecomunicacions relacionades amb la seguretat pública i la defensa nacional.

TÍTOL II

Explotació de xarxes i prestació de servicis de comunicacions electròniques en règim de lliure competència

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 5. Principis aplicables.

1. L'explotació de les xarxes i la prestació dels servicis de comunicacions electròniques es farà en règim de lliure competència sense més limitacions que les establides en esta llei i en la seua normativa de desplegament.

2. L'adquisició dels drets d'ús del domini públic radioelèctric, d'ocupació del domini públic o de la propietat privada i dels recursos de numeració, adreçament i denominació necessaris per a l'explotació de xarxes i per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques s'haurà de fer d'acord amb el que disposa esta llei; i les qüestions que no s'hi preveuen, per la seua normativa específica.

3. Les mesures que s'adopten en relació a l'accés o a l'ús per part dels usuaris finals dels servicis i les aplicacions a través de xarxes de comunicacions electròniques respectaran els drets i llibertats fonamentals, com queda garantit en el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals, en la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea, en els principis generals del dret comunitari i en la Constitució Espanyola.

Qualsevol d'eixes mesures relatives a l'accés o a l'ús per part dels usuaris finals dels servicis i les aplicacions a través de xarxes de comunicacions electròniques, que siga susceptible de restringir eixos drets i llibertats fonamentals, només es podrà imposar si és adequada, proporcionada i necessària en una societat democràtica, i l'aplicació estarà subjecta a les salvaguardes de procediment apropiades de conformitat amb les normes mencionades en el paràgraf anterior. Per tant, estes mesures només podran ser adoptades respectant degudament el principi de presumpció d'innocència i el dret a la vida privada, a través d'un procediment previ, just i imparcial, que inclourà el dret dels interessats a ser oïts, sense perjuí que hi concórreguen les condicions i els arreglaments processals adequats en els casos d'urgència degudament justificats, de conformitat amb el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i Llibertats Fonamentals. Així mateix, es garantirà el dret a la tutela judicial efectiva i en temps oportú.

Article 6. Requisits exigibles per a l'explotació de les xarxes i la prestació dels servicis de comunicacions electròniques.

1. Podran explotar xarxes i prestar servicis de comunicacions electròniques a tercers les persones físiques o jurídiques nacionals d'un estat membre de la Unió Europea o d'una altra nacionalitat, quan, en el segon cas, estiga previst en els acords internacionals que vinculen el Regne d'Espanya. Per a la resta de persones físiques o jurídiques, el Govern podrà autoritzar excepcions de caràcter general o particular a la regla anterior.

2. Els interessats en l'explotació d'una determinada xarxa o en la prestació d'un servei de comunicacions electròniques hauran de comunicar-ho, abans de l'inici de l'activitat, al Registre d'operadors en els termes que es determinen, mitjançant un reial decret, i sotmetre's a les condicions previstes per a l'exercici de l'activitat que pretenguen realitzar.

Sense perjudi del que es disposa per als operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques en l'article 7, queden exempts d'esta obligació els que exploten xarxes i presten serveis de comunicacions electròniques en règim d'autoprestació.

Article 7. *Registre d'operadors.*

1. Es crea, dependent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, el Registre d'operadors, que serà de caràcter públic i es regularà per mitjà d'un reial decret. Es garantirà que l'accés a eixe registre es puga efectuar per mitjans electrònics, i s'hi hauran d'inscriure les dades relatives a les persones físiques o jurídiques que hagen notificat la seua intenció d'explotar xarxes o de prestar serveis de comunicacions electròniques, les condicions per a desenrotllar l'activitat i les seues modificacions.

2. Quan el Registre d'operadors constate que la notificació a què es referix l'apartat 2 de l'article anterior no reuneix els requisits establits, dictarà una resolució motivada en un termini màxim de 15 dies hàbils, i no es considerarà feta la notificació.

3. Les administracions públiques hauran de comunicar al Registre d'operadors tot projecte d'instal·lació o d'explotació de xarxes de comunicacions electròniques en règim d'autoprestació que faça ús del domini públic, tant si l'esmentada instal·lació o explotació es fa de manera directa o a través de qualsevol entitat o societat. Mitjançant un reial decret es podran especificar aquells supòsits en què, en atenció a les característiques, la dimensió de la xarxa projectada o la naturalesa dels serveis que calga prestar, no siga necessari efectuar la comunicació mencionada.

4. Els que siguen seleccionats per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques harmonitzats en procediments de licitació convocats per les institucions de la Unió Europea, seran inscrits d'ofici en el Registre d'operadors.

5. No serà necessari el consentiment de l'interessat per al tractament de les dades de caràcter personal que haja de contindre el Registre ni per a la comunicació d'eixes dades que es derive de la seua publicitat.

Article 8. *Condicions per a la prestació de serveis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques.*

1. L'explotació de les xarxes i la prestació dels serveis de comunicacions electròniques se subjectaran a les condicions previstes en esta llei i en la normativa que la desplegue, entre les quals s'inclouran les de salvaguarda dels drets dels usuaris finals.

2. D'acord amb els principis d'objectivitat i de proporcionalitat, el Govern podrà modificar les condicions imposades amb audiència prèvia dels interessats, del Consell de Consumidors i Usuaris i, si és el cas, de les associacions més representatives dels restants usuaris, i informe de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència. La modificació es farà mitjançant un reial decret, en el qual haurà de constar la justificació en què se sustenta, i establirà un termini perquè els operadors s'hi adapten.

3. Les entitats públiques o privades que, d'acord amb la legislació vigent, tinguen drets especials o exclusius per a la prestació de serveis en un altre sector econòmic i que exploten xarxes públiques o presten serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic, hauran de portar comptes separats i auditats per a les seues activitats de comunicacions electròniques, o establir una separació estructural per a les activitats associades amb l'explotació de xarxes o la prestació de serveis de comunicacions electròniques. Mitjançant un reial decret es podrà establir l'exempció d'esta obligació per a les entitats que tinguen ingressos bruts d'explotació anuals per activitats associades amb les xarxes o serveis de comunicacions electròniques inferiors a 50 milions d'euros.

Article 9. *Instal·lació i explotació de xarxes públiques i prestació de servicis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers per les administracions públiques.*

1. La instal·lació i l'explotació de xarxes públiques o la prestació de servicis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers per operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques es regirà de manera específica pel que disposa este article.

2. La instal·lació i l'explotació de xarxes públiques o la prestació de servicis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers per operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques es farà complint el principi d'inversor privat, amb la deguda separació de comptes, d'acord amb els principis de neutralitat, transparència, no-distorsió de la competència i no-discriminació, i complint la normativa sobre ajudes d'estat a què es referixen els articles 107 i 108 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea.

Mitjançant un reial decret, amb un informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, es determinaran les condicions en què els operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques hauran de dur a terme la instal·lació i l'explotació de xarxes públiques o la prestació de servicis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers i, en especial, els criteris, condicions i requisits perquè eixes operadores actuen amb subjecció al principi d'inversor privat. En particular, en l'esmentat reial decret s'establiran els supòsits en què, com a excepció a l'exigència d'actuació amb subjecció al principi d'inversor privat, els operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques podran instal·lar i explotar xarxes públiques i prestar servicis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers que no distorsionen la competència o quan es confirme fallada del mercat i no hi haja interès de concurrència en el desplegament del sector privat per absència o insuficiència d'inversió privada; la inversió pública s'ajustarà al principi de necessitat, amb la finalitat de garantir la necessària cohesió territorial i social.

3. Una administració pública només podrà instal·lar i explotar xarxes públiques de comunicacions electròniques o prestar servicis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers a través d'entitats o societats que tinguen entre el seu objecte social o finalitat la instal·lació i l'explotació de xarxes o la prestació de servicis de comunicacions electròniques.

La instal·lació o l'explotació de xarxes públiques de comunicacions electròniques i la prestació de servicis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers pels òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal, es faran en les condicions que estableix l'article 38 d'esta llei.

4. La instal·lació i l'explotació de xarxes públiques o la prestació de servicis de comunicacions electròniques en règim de prestació a tercers per operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques s'hauran de dur a terme en les condicions que estableix l'article 8 i, en particular, en les condicions següents:

a) Els operadors tenen reconegut directament el dret a accedir en condicions neutrals, objectives, transparents, equitatives i no discriminatòries a les infraestructures i recursos associats utilitzats pels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques per a la instal·lació i l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques.

b) Els operadors tenen reconegut directament el dret d'ús compartit de les infraestructures de xarxa de comunicacions electròniques i els seus recursos associats instal·lats pels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques en condicions neutrals, objectives, transparents, equitatives i no discriminatòries.

c) Si les administracions públiques reguladores o titulars del domini públic tenen la propietat, total o parcial, o exercixen el control directe o indirecte d'operadors que exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques o servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic, hauran de mantindre una separació estructural

entre eixos operadors i els òrgans encarregats de la regulació i la gestió dels drets d'utilització del domini públic corresponent.

Article 10. *Obligacions de subministrament d'informació.*

1. Les autoritats nacionals de reglamentació de telecomunicacions podran, en l'àmbit de la seua actuació, requerir a les persones físiques o jurídiques que exploten xarxes o presten servicis de comunicacions electròniques, així com als altres agents que intervinguen en este mercat, la informació necessària per al compliment d'alguna de les finalitats següents:

- a) Satisfereix necessitats estadístiques o d'anàlisi i per a l'elaboració d'informes de seguiment sectorials.
- b) Comprovar el compliment de les condicions establides per a la prestació de servicis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques, en particular, quan l'explotació de les xarxes comporte emissions radioelèctriques.
- c) Comprovar que la prestació de servicis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques per part d'operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques complixen les condicions establides per esta llei i les seues normes de desplegament.
- d) Avaluar la procedència de les sol·licituds de drets d'ús del domini públic radioelèctric i de la numeració.
- e) Comprovar l'ús efectiu i eficient de freqüències i números i el compliment de les obligacions que resulten dels drets d'ús del domini públic radioelèctric, de la numeració, adreçament i denominació, o de l'ocupació del domini públic o de la propietat privada.
- f) Elaborar anàlisis que permeten la definició dels mercats de referència i l'establiment de condicions específiques als operadors que tenen poder significatiu de mercat, i conèixer la manera en què la futura evolució de les xarxes o els servicis pot repercutir en els servicis majoristes que les empreses posen a disposició dels seus competidors. Així mateix, es podrà exigir a les empreses amb un poder significatiu en els mercats majoristes que presenten dades comptables sobre els mercats detallistes associats amb els esmentats mercats majoristes.
- g) Comprovar el compliment de les obligacions específiques imposades en el marc de la regulació ex ante i el compliment de les resolucions dictades per a resoldre conflictes entre operadors.
- h) Comprovar el compliment de les obligacions de servici públic i obligacions de caràcter públic, així com determinar els operadors encarregats de prestar el servici universal.
- i) Comprovar el compliment de les obligacions que siguen necessàries per a garantir un accés equivalent per als usuaris finals amb discapacitat i que estos es beneficien de la possibilitat d'elecció d'empreses i servicis disponibles per a la majoria dels usuaris finals.
- j) La posada a disposició dels ciutadans d'informació o d'aplicacions interactives que possibiliten realitzar comparatives sobre preus, cobertura i qualitat dels servicis, en interès dels usuaris.
- k) L'adopció de mesures destinades a facilitar la ubicació compartida o l'ús compartit d'elements de xarxes públiques de comunicacions electròniques i recursos associats.
- l) Avaluar la integritat i la seguretat de les xarxes i servicis de comunicacions electròniques.
- m) Complir els requeriments que impose l'ordenament jurídic.
- n) Comprovar el compliment de la resta d'obligacions nascudes d'esta llei.
- o) Planificar de manera eficient l'ús de fons públics destinats, si és el cas, al desplegament d'infraestructures de telecomunicacions.

Esta informació, excepte aquella a què es referixen els paràgrafs d) i o), no es podrà exigir abans de l'inici de l'activitat i se subministrarà en el termini i la forma que s'establisca

en cada requeriment, ateses les circumstàncies del cas. Les autoritats nacionals de reglamentació garantirán la confidencialitat de la informació subministrada que puga afectar la seguretat i la integritat de les xarxes i dels servicis de comunicacions electròniques o el secret comercial o industrial.

2. Les administracions públiques podran sol·licitar la informació que siga necessària en l'exercici de les seues competències.

Les administracions públiques, abans de sol·licitar informació en matèria de telecomunicacions a les persones físiques o jurídiques que exploten xarxes o presten servicis de comunicacions electròniques per a l'exercici de les seues funcions, hauran de demanar eixa informació a les autoritats nacionals de reglamentació. Únicament en el cas que les autoritats nacionals de reglamentació no disposen de la informació sol·licitada o que esta no puga ser proporcionada al ser confidencial per raons de seguretat o de secret comercial o industrial, els òrgans competents de les administracions públiques podran sol·licitar la informació en matèria de telecomunicacions de les persones físiques o jurídiques que exploten xarxes o presten servicis de comunicacions electròniques.

3. Les sol·licituds d'informació que es facen de conformitat amb els apartats anteriors hauran de ser motivades i proporcionades al fi perseguit.

Article 11. *Normes tècniques.*

1. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme fomentarà l'ús de les normes o especificacions tècniques identificades en la relació que la Comissió Europea elabore com a base per a fomentar l'harmonització del subministrament de xarxes de comunicacions electròniques, servicis de comunicacions electròniques i recursos i servicis associats, especialment en els àmbits d'accés i interconnexió.

En particular, garantirà la utilització de les normes o especificacions tècniques l'aplicació de les quals declare obligatòria la Comissió Europea, de conformitat amb el que estableix la normativa de la Unió Europea, en la mesura necessària per a garantir la interoperabilitat dels servicis i per a potenciar la llibertat d'elecció dels usuaris.

En absència d'estes normes o especificacions, promourà l'aplicació de les normes o recomanacions internacionals aprovades per la Unió Internacional de Telecomunicacions (UIT), la Conferència Europea d'Administracions de Correus i Telecomunicacions (CEPT), la Comissió Internacional de Normalització (ISO) i la Comissió Electrotècnica Internacional (CEI).

Mitjançant un reial decret es podran determinar les formes d'elaboració i, si és el cas, d'adopció de les especificacions tècniques aplicables a xarxes i servicis de comunicacions electròniques, en particular als efectes de garantir el compliment de requisits en matèria de desplegament de xarxes, obligacions de servicis públics, interoperabilitat, integritat i seguretat de xarxes i servicis.

Mitjançant un reial decret s'establirà el procediment de comunicació de les esmentades especificacions a la Comissió Europea de conformitat amb la normativa de la Unió Europea.

2. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència també fomentarà i garantirà l'ús de les normes o especificacions tècniques en els termes indicats en l'apartat anterior en l'exercici de les seues funcions de la regulació ex ante i de resolució de conflictes entre operadors.

CAPÍTOL II

Accés a les xarxes i recursos associats i interconnexió

Article 12. *Principis generals aplicables a l'accés a les xarxes i recursos associats i a la seua interconnexió.*

1. Este capítol i el desplegament reglamentari seran aplicables a la interconnexió i als accessos a xarxes públiques de comunicacions electròniques i als seus recursos

associats, llevat que el beneficiari de l'accés siga un usuari final, d'acord amb la definició que es fa dels conceptes d'accés i interconnexió en l'annex II d'esta llei.

2. Els operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques tindran el dret i, quan se sol·licite per uns altres operadors de xarxes de comunicacions electròniques, l'obligació de negociar la interconnexió mútua a fi de prestar servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic, amb l'objecte de garantir així la prestació de servicis i la seua interoperabilitat.

3. No hi haurà restriccions que impedisquen que els operadors negocien entre si acords d'accés i d'interconnexió.

4. La persona física o jurídica habilitada per a explotar xarxes o prestar servicis en un altre estat membre de la Unió Europea que sol·licite accés o interconnexió a Espanya no necessitarà dur a terme la notificació a què es referix l'article 6 de la llei quan no explote xarxes ni preste servicis de comunicacions electròniques en el territori nacional.

5. Sense perjudi de les mesures que es puguen adoptar en relació amb les empreses que tinguen un poder significatiu en el mercat d'acord amb el que preveu l'article 14 d'esta llei, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència podrà intervenir en les relacions entre operadors o entre operadors i altres entitats que es beneficien de les obligacions d'accés i interconnexió, a petició de qualsevol de les parts implicades, o d'ofici quan estiga justificat, a fi de fomentar i, si és el cas, garantir l'adequació de l'accés, la interconnexió i la interoperabilitat dels servicis, així com la consecució dels objectius que estableix l'article 3. La decisió de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència serà vinculant i s'adoptarà en el termini indicat en la Llei 3/2013, de creació de l'esmentada Comissió.

6. Les obligacions i condicions que s'imposen de conformitat amb este capítol seran objectives, transparents, proporcionades i no discriminatòries.

7. Els operadors que obtinguen informació d'uns altres, abans, durant o després del procés de negociació d'acords d'accés o d'interconnexió, la destinaran exclusivament als fins per als quals els va ser facilitada i respectaran en tot moment la confidencialitat de la informació transmesa o emmagatzemada, en especial respecte de tercers, inclosos uns altres departaments de la mateixa empresa, de filials o d'associats.

CAPÍTOL III

Regulació ex ante dels mercats i resolució de conflictes

Article 13. *Mercats de referència i operadors amb poder significatiu en el mercat.*

1. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, tenint en compte la Recomanació de la Comissió Europea sobre mercats rellevants, les directrius de la Comissió Europea per a l'anàlisi de mercats i determinació d'operadors amb poder significatiu en el mercat, i els dictàmens i les posicions comunes pertinents adoptats per l'Organisme de Reguladors Europeus de les Comunicacions Electròniques (ORECE), definirà, amb un informe previ del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i del Ministeri d'Economia i Competitivitat, i mitjançant una resolució publicada en el «Boletín Oficial del Estado», els mercats de referència relatius a xarxes i servicis de comunicacions electròniques, entre els quals s'inclouran els corresponents mercats de referència a l'engròs i al detall i l'àmbit geogràfic d'estos, les característiques dels quals poden justificar la imposició d'obligacions específiques.

En tot cas, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en aplicació de la normativa en matèria de competència, en especial de la Llei 15/2007, de 3 de juliol, de defensa de la competència; dels articles 101 i 102 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea, i de la Llei 3/2013, de creació de la Comissió, haurà de supervisar el funcionament dels diferents mercats de comunicacions electròniques i l'activitat dels operadors, tinguen o no poder significatiu en el mercat, per a preservar, garantir i promoure condicions de competència efectiva en aquells.

2. Així mateix, tenint en compte les referències esmentades en el paràgraf anterior, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència durà a terme una anàlisi dels esmentats mercats:

a) En un termini màxim de tres anys comptat des de l'adopció d'una mesura anterior relativa a eixe mercat. No obstant això, i de manera excepcional, este termini es podrà ampliar a un màxim de tres anys suplementaris quan les autoritats nacionals de reglamentació hagen notificat una proposta d'ampliació raonada a la Comissió Europea i esta no hi haja fet cap objecció en el termini d'un mes respecte de l'ampliació notificada.

b) En el termini màxim de dos anys des de l'adopció d'una recomanació sobre mercats rellevants revisada, per als mercats no notificats prèviament a la Comissió Europea.

Si la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència no ha conclòs la seua anàlisi d'un mercat rellevant que figura en la Recomanació de Mercats Rellevants dins dels terminis establits, l'ORECE li prestarà assistència, a petició de la mateixa Comissió, per a la conclusió de l'anàlisi del mercat concret i la determinació de les obligacions específiques que s'hagen d'imposar. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, comptant amb esta col·laboració, notificarà el projecte de mesura a la Comissió Europea en un termini de sis mesos.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, en virtut del que disposa l'article 5.2 de la Llei 3/2013, podrà sol·licitar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència que realitze l'anàlisi d'un mercat determinat de comunicacions electròniques quan concórreguen raons d'interés general o quan s'observen indicis de falta de competència efectiva.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en els plans anuals o plurianuals d'actuació que aprobe i en els quals han de constar els seus objectius i prioritats segons el que disposa l'article 20.16 de la Llei 3/2013, haurà d'identificar els mercats rellevants que analitzarà i les actuacions necessàries per a l'adequada realització de l'esmentada anàlisi dins dels terminis previstos en este apartat.

El president de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en el marc del control parlamentari anual a què es referix l'article 39.1 de la Llei 3/2013, haurà de donar compte del resultat de les anàlisis dels mercats i del compliment dels terminis establits en este apartat.

3. L'anàlisi a què es referix l'apartat anterior tindrà com a finalitat determinar si els diferents mercats de referència es desenrotllen en un entorn de competència efectiva. En cas contrari, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, amb un informe previ del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i del Ministeri d'Economia i Competitivitat, identificarà i farà públics l'operador o operadors que tenen un poder significatiu en cada mercat considerat.

Quan un operador o diversos operadors tinguen, individualment o conjuntament, poder significatiu en un mercat de referència (mercat primari), la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència podrà declarar que en tenen també en un altre mercat de referència estretament relacionat amb l'anterior (mercat secundari) quan els vincles entre els dos siguen tan grans que siga possible exercir en el mercat secundari el pes que es té en el mercat primari, i es reforce d'esta manera el poder en el mercat de l'operador. En este supòsit, es podran imposar obligacions específiques adequades en el mercat secundari, en virtut de l'apartat següent.

4. En aquells mercats en què es constata la inexistència d'un entorn de competència efectiva, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, amb un informe previ del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i del Ministeri d'Economia i Competitivitat, imposarà les obligacions específiques apropiades que siguen exigibles als operadors que hagen sigut identificats com a operadors amb poder significatiu en els esmentats mercats. A estos efectes, podrà mantindre o modificar obligacions específiques que tinguen imposades. En la determinació de les mencionades obligacions específiques s'atorgarà

preferència a les mesures en mercats a l'engròs davant de les actuacions en els mercats al detall corresponents.

Les obligacions específiques a què es referixen els paràgrafs anteriors es basaran en la naturalesa del problema identificat, seran proporcionades i estaran justificades en el compliment dels objectius de l'article 3 d'esta llei. Estes obligacions es mantindran en vigor durant el temps estrictament imprescindible.

5. En els mercats en què es constata l'existència de competència efectiva, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència suprimirà les obligacions específiques que, si és el cas, tinguen imposades els operadors per haver sigut declarats amb poder significatiu en els esmentats mercats.

Article 14. Obligacions específiques aplicables als operadors amb poder significatiu en mercats de referència.

1. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en la forma i en les condicions que es determinen en desplegament de l'apartat 5 d'este article, podrà imposar als operadors que, de conformitat amb el mencionat article, hagen sigut declarats amb poder significatiu en el mercat, obligacions específiques en les matèria següents:

a) Transparència, en relació amb la interconnexió i l'accés, d'acord amb la qual els operadors hauran de fer públic determinat tipus d'informació, com la relativa a comptabilitat, especificacions tècniques, característiques de les xarxes, condicions de subministrament i utilització, incloses, si és el cas, les condicions que puguen limitar l'accés a servicis o aplicacions o la seua utilització, així com els preus. En particular, quan, de conformitat amb la lletra b), s'imposen a un operador obligacions de no-discriminació, se li podrà exigir que publique una oferta de referència.

Així mateix, es garantirà que els operadors al quals, de conformitat amb la lletra d), s'imposen obligacions en relació amb l'accés a l'engròs a la infraestructura de la xarxa, disparen d'una oferta de referència. Mitjançant un reial decret s'establirà el contingut mínim d'elements que ha de contemplar eixa oferta.

b) No-discriminació, que garantirà, en particular, que l'operador aplique condicions equivalents en circumstàncies semblants a uns altres operadors que presten servicis equivalents i proporcione a tercers servicis i informació de la mateixa qualitat que els que proporcione per als seus propis servicis o els dels seus filials o associats i en les mateixes condicions.

c) Separació de comptes, en el format i amb la metodologia que, si és el cas, s'especifiquen.

d) Accés a elements o a recursos específics de les xarxes i a la seua utilització, així com a recursos i a servicis associats com ara servicis d'identitat, localització i presència.

e) Control de preus, com ara la fixació de preus, l'orientació dels preus en funció dels costos i l'establiment d'una comptabilitat de costos, a fi de garantir la formació de preus competitius i evitar preus excessius i marges no competitius en detriment dels usuaris finals. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència vetlarà perquè estos mecanismes de control de preus que s'imposen, servisquen per a fomentar la competència efectiva i els beneficis per als consumidors i usuaris en termes de preus i qualitat dels servicis. Per a afavorir la inversió per part de l'operador, en particular en xarxes de pròxima generació, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència tindrà en compte la inversió efectuada i permetrà una taxa raonable de rendiment en relació amb el capital corresponent invertit, tenint en compte tots els riscos específics d'un nou projecte d'inversió concret.

2. En circumstàncies excepcionals i degudament justificades, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, després del sotmetiment al mecanisme de consulta previst en la disposició addicional octava, podrà imposar obligacions específiques relatives a l'accés o a la interconnexió que no es limiten a les matèries enumerades en l'apartat anterior.

3. Quan la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència estudeie la conveniència d'imposar les obligacions específiques d'accés previstes en la lletra d) de l'apartat 1 d'este article, haurà de considerar, en particular, els elements següents:

a) la viabilitat tècnica i econòmica d'utilitzar o instal·lar recursos que competisquen entre si, en vista del ritme de desenrotllament del mercat, tenint en compte la naturalesa i el tipus d'interconnexió o accés de què es tracte, inclosa la viabilitat d'altres productes d'accés previ, com l'accés a conductes;

b) la possibilitat de proporcionar l'accés proposat, en relació amb la capacitat disponible;

c) la inversió inicial del propietari dels recursos, sense oblidar les inversions públiques fetes ni els riscos inherents a les inversions;

d) la necessitat de salvaguardar la competència a llarg termini, prestant especial atenció a la competència econòmicament eficient basada en les infraestructures;

e) quan siga procedent, els drets pertinents en matèria de propietat intel·lectual, i

f) el subministrament de servicis paneuropeus.

4. Quan la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència impose obligacions específiques a un operador de xarxes públiques de comunicacions electròniques perquè hi facilite l'accés, podrà establir determinades condicions tècniques o operatives al mencionat operador o als beneficiaris d'eixe accés, sempre que això siga necessari per a garantir el funcionament normal de la xarxa, tal com s'establisca mitjançant un reial decret. Les obligacions d'atindre's a normes o a especificacions tècniques concretes estaran d'acord amb les normes a què es referix l'article 11.

5. Mitjançant un reial decret, el Govern identificarà les obligacions específiques que la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència podrà imposar en els mercats de referència considerats en este article, i determinarà les condicions per a imposar-les, modificar-les o suprimir-les.

Article 15. *Resolució de conflictes.*

1. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència resoldrà els conflictes que se susciten en relació amb les obligacions existents en virtut d'esta llei i de la normativa que la desplegue, entre operadors o entre operadors i altres entitats que es beneficien de les obligacions d'accés i interconnexió, d'acord amb la definició que es fa dels conceptes d'accés i interconnexió en l'annex II d'esta llei.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, amb l'audiència prèvia de les parts, dictarà una resolució vinculant sobre els aspectes que siguen l'objecte del conflicte, en el termini indicat en la llei de creació d'esta Comissió, sense perjudici que es puguen adoptar mesures provisionals fins al moment en què es dicte la resolució definitiva.

2. En cas de produir-se un conflicte transfronterer en el qual una de les parts estiga radicada en un altre estat membre de la Unió Europea, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en el cas que qualsevol de les parts ho sol·licite, coordinarà, en els termes que s'establisquen mitjançant un reial decret, els seus esforços per a trobar una solució al conflicte amb l'altra o altres autoritats nacionals de reglamentació afectades.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència podrà sol·licitar que l'ORECE adopte un dictamen sobre les mesures que cal prendre per a resoldre el litigi.

Quan s'haja transmés a l'ORECE eixa sol·licitud, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència haurà d'esperar el dictamen de l'ORECE abans de prendre mesures per a resoldre el litigi. Això no constituirà un obstacle perquè la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència adopte mesures urgents en cas necessari.

Qualsevol obligació imposada a una empresa per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en la resolució d'un litigi haurà de tindre en compte, tant com siga possible, el dictamen adoptat per l'ORECE.

CAPÍTOL IV

Separació funcional

Article 16. *Separació funcional obligatòria.*

1. Quan la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència arribe a la conclusió que les obligacions específiques imposades, en virtut del que disposa l'article 14, no han bastat per a aconseguir una competència efectiva i que continua havent-hi problemes de competència importants i persistents o fallades del mercat en relació amb mercats a l'engròs de productes d'accés, podrà decidir la imposició, com a mesura excepcional, als operadors amb poder significatiu en el mercat integrats verticalment, de l'obligació de traspasar les activitats relacionades amb el subministrament a l'engròs de productes d'accés a una unitat empresarial que actue independentment.

Eixa unitat empresarial subministrarà productes i servicis d'accés a totes les empreses, incloent-hi altres unitats empresarials de la societat matriu, en els mateixos terminis, termes i condicions, en particular pel que fa a nivells de preus i de servicis, i per mitjà dels mateixos sistemes i processos.

La imposició de l'obligació de separació funcional prevista en el present article s'entendrà sense perjudi de les mesures estructurals que es puguen adoptar en aplicació de la normativa en matèria de competència.

2. Quan la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència es propose imposar una obligació de separació funcional, elaborarà una proposta que incloga:

- a) motius que justifiquen les conclusions a què ha arribat,
- b) raons per les quals hi ha poques possibilitats, o cap, de competència basada en la infraestructura en un termini raonable,
- c) una anàlisi de l'impacte previst sobre l'autoritat reguladora, sobre l'empresa, particularment pel que fa als treballadors de l'empresa separada i al sector de les comunicacions electròniques en el seu conjunt, sobre els incentius per a invertir en el sector en el seu conjunt, en especial pel que fa a la necessitat de garantir la cohesió social i territorial, així com sobre altres parts interessades, incloent-hi en particular l'impacte previst sobre la competència en infraestructures i qualsevol efecte negatiu potencial sobre els consumidors, i
- d) una anàlisi de les raons que justifiquen que esta obligació és el mitjà més adequat per a aplicar solucions als problemes de competència o fallades del mercat que s'hagen identificat.

3. El projecte de mesura inclourà els elements següents:

- a) la naturalesa i el grau precisos de la separació, especificant en particular l'estatut jurídic de l'entitat empresarial separada,
- b) una indicació dels actius de l'entitat empresarial separada i dels productes o servicis que ha de subministrar esta entitat,
- c) els mecanismes de governança per a garantir la independència del personal empleat per l'entitat empresarial separada i l'estructura d'incentius corresponent,
- d) les normes per a garantir el compliment de les obligacions,
- e) les normes per a garantir la transparència dels procediments operatius, en particular de cara a altres parts interessades, i
- f) un programa de seguiment per a garantir el compliment, incloent-hi la publicació d'un informe anual.

4. La proposta d'imposició de l'obligació de separació funcional, una vegada que el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i el Ministeri d'Economia i Competitivitat, com a autoritats nacionals de reglamentació identificades en l'apartat 1 de l'article 68, hagen emés un informe sobre esta, es presentarà a la Comissió Europea.

5. Després de la decisió de la Comissió Europea, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència durà a terme, de conformitat amb el procediment previst en l'article 13, una anàlisi coordinada dels diferents mercats relacionats amb la xarxa d'accés. Sobre la base de la seua avaluació, amb un informe previ del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i del Ministeri d'Economia i Competitivitat, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència imposarà, mantindrà, modificarà o suprimirà les obligacions específiques corresponents.

Article 17. *Separació funcional voluntària.*

1. En cas que una empresa designada com a posseïdora de poder significatiu en un o més mercats pertinents es propose transferir els seus actius de xarxa d'accés local, o una part substancial d'estos, a una persona jurídica separada de distinta propietat, o establir una entitat empresarial separada per a subministrar a tots els proveïdors detallistes, incloent-hi les seues pròpies divisions detallistes, productes d'accés completament equivalents, haurà d'informar amb anterioritat el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, el Ministeri d'Economia i Competitivitat i la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència. Les empreses informaran també el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, el Ministeri d'Economia i Competitivitat i la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència de qualsevol canvi de l'esmentat propòsit, així com del resultat final del procés de separació.

2. En cas que es realitze la separació funcional voluntària, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència avaluarà l'efecte de la transacció prevista sobre les obligacions reglamentàries imposades a eixa entitat, duent a terme, de conformitat amb el procediment previst en l'article 14, una anàlisi coordinada dels diferents mercats relacionats amb la xarxa d'accés. Sobre la base de la seua avaluació, amb un informe previ del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència imposarà, mantindrà, modificarà o suprimirà les obligacions específiques corresponents.

Article 18. *Obligacions específiques addicionals a la separació funcional.*

Les empreses a les quals s'haja imposat o que hagen decidit la separació funcional podran estar subjectes a qualsevol de les obligacions específiques enumerades en l'article 14 en qualsevol mercat de referència en què hagen sigut designades com a posseïdores de poder significatiu en el mercat.

CAPÍTOL V

Numeració, adreçament i denominació

Article 19. *Principis generals.*

1. Per als servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic es proporcionaran els números, adreces i noms que es necessiten per a permetre'n l'efectiva prestació, i es prendrà esta circumstància en consideració en els plans nacionals corresponents i en les seues disposicions de desplegament.

2. Sense perjudi del que disposa l'apartat anterior, la regulació dels noms de domini d'Internet sota l'indicatiu del país corresponent a Espanya («.es») es regirà per la seua normativa específica.

3. Correspon al Govern l'aprovació per real decret dels plans nacionals de numeració, adreçament i denominació, tenint en compte les decisions aplicables que s'adopten en el si de les organitzacions i els fòrums internacionals.

4. Correspon al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme l'elaboració de les propostes de plans nacionals per a la seua elevació al Govern, i el desplegament normatiu d'estos plans que podran establir condicions associades a la utilització dels recursos públics de numeració, adreçament i denominació, en particular la designació del servici per al qual

s'utilitzaran estos recursos, incloent-hi qualsevol requisit relacionat amb el subministrament del dit servici.

5. Correspon al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme l'atorgament dels drets d'ús dels recursos públics regulats en els plans nacionals de numeració, adreçament i denominació.

Els procediments per a l'atorgament d'estos drets seran oberts, objectius, no discriminatoris, proporcionats i transparents. Estos procediments s'establiran mitjançant un reial decret.

Les decisions relatives als atorgaments de drets d'ús s'adoptaran, comunicaran i faran públiques en el termini màxim de tres setmanes des de la recepció de la sol·licitud completa, excepte quan s'apliquen procediments de selecció comparativa o competitiva, i en este cas el termini màxim serà de sis setmanes des de la fi del termini de recepció d'ofertes. Transcorregut el termini màxim sense que s'haja notificat la resolució expressa, es podrà considerar desestimada la sol·licitud per silenci administratiu. Així mateix, també es faran públiques les decisions que s'adopten relatives a la cancel·lació de drets d'ús.

6. Els operadors que presten servicis telefònics disponibles al públic o altres servicis que permeten efectuar i rebre telefonades a números del Pla Nacional de Numeració Telefònica hauran de cursar les telefonades que s'efectuen als rangs de numeració telefònica nacional i, quan permeten telefonades internacionals, a l'espai europeu de numeració telefònica i a altres rangs de numeració internacional, en els termes que s'especifiquen en els plans nacionals de numeració o en les seues disposicions de desplegament, sense perjudi del dret de l'usuari de desconnexió de determinats servicis.

Els operadors que presten servicis telefònics disponibles al públic o altres servicis que permeten les telefonades internacionals adoptaran les mesures oportunes perquè siguen cursades totes les telefonades que s'efectuen procedents de l'espai europeu de numeració telefònica i amb destinació a este, a tarifes semblants a les que s'apliquen a les telefonades amb origen o destinació en altres països comunitaris.

7. L'atorgament de drets d'ús dels recursos públics de numeració, adreçament i denominació regulats en els plans nacionals no suposarà l'atorgament de més drets que els de la seua utilització d'acord amb el que s'establix en esta llei.

8. Els operadors a qui s'haja atorgat el dret d'ús d'una sèrie de números no podran discriminar altres operadors pel que fa a les seqüències de números utilitzades per a donar accés als servicis d'estos.

9. Tots els operadors i, si és el cas, els fabricants i els comerciants estaran obligats a prendre les mesures necessàries per al compliment de les decisions que adopte el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en matèria de numeració, adreçament i denominació.

10. Els usuaris finals tindran, en els termes que determine la normativa de desplegament de la llei, accés als recursos públics regulats en els plans nacionals. Esta normativa podrà preveure, quan estiga justificat, l'atorgament de drets d'ús de números, noms o adreces als usuaris finals per a determinats rangs que a este efecte es definisquen en els plans nacionals o en les seues disposicions de desplegament.

11. Els operadors que exploten xarxes públiques de comunicacions o presten servicis telefònics disponibles al públic, sempre que siga tècnicament i econòmicament possible, adoptaran les mesures que siguen necessàries perquè els usuaris finals puguen tindre accés als servicis utilitzant números no geogràfics en la Unió Europea, i que puguen tindre accés, amb independència de la tecnologia i els dispositius utilitzats per l'operador, a tots els números proporcionats en la Unió Europea, incloent-hi els dels plans nacionals de numeració dels estats membres, els de l'espai europeu de numeració telefònica, i els números universals internacionals de telefonada gratuïta.

12. El Govern recolzarà l'harmonització de determinats números o sèries de números concrets dins de la Unió Europea quan això promoga al mateix temps el funcionament del mercat interior i el desenrotllament de servicis paneuropeus.

Article 20. *Plans nacionals.*

1. Els plans nacionals i les seues disposicions de desplegament designaran els servicis per als quals es puguen utilitzar els números i, si és el cas, adreces i noms corresponents, incloent-hi qualsevol requisit relacionat amb la prestació d'estos servicis i les condicions associades al seu ús, que seran proporcionades i no discriminatòries. Així mateix, els plans nacionals i les seues disposicions de desplegament podran incloure els principis de fixació de preus i els preus màxims que es puguen aplicar a l'efecte de garantir la protecció dels consumidors.

2. El contingut dels esmentats plans i el dels actes derivats del seu desenrotllament i gestió seran públics, excepte en les qüestions relatives a matèries que puguen afectar la seguretat nacional.

3. A fi de complir les obligacions i recomanacions internacionals o per a garantir la disponibilitat suficient de números, adreces i noms, el ministre d'Indústria, Energia i Turisme podrà, mitjançant una orde que es publicarà amb la deguda antelació a la seua entrada en vigor, i amb un informe previ preceptiu de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, modificar l'estructura i l'organització dels plans nacionals o, en absència d'estos o de plans específics per a cada servici, establir mesures sobre la utilització dels recursos numèrics i alfanumèrics necessaris per a la prestació dels servicis. S'hauran de tindre en compte, a este efecte, els interessos dels afectats i els gastos d'adaptació que, de tot això, es deriven per als operadors i per als usuaris.

4. Els plans nacionals o les seues disposicions de desplegament podran establir procediments de selecció competitiva o comparativa per a l'atorgament de drets d'ús de números i noms amb valor econòmic excepcional o que siguen particularment apropiats per a la prestació de determinats servicis d'interés general. Estos procediments respectaran els principis de publicitat, concurrència i no-discriminació per a totes les parts interessades.

Article 21. *Conservació dels números telefònics pels abonats.*

1. Els operadors garantiran, de conformitat amb el que estableix l'article 47, que els abonats amb números del Pla Nacional de Numeració Telefònica puguen conservar, amb la sol·licitud prèvia, els números que els hagen sigut assignats, amb independència de l'operador que preste el servici. Mitjançant un reial decret es fixaran els supòsits als quals siga aplicable la conservació de números, així com els aspectes tècnics i administratius necessaris perquè esta es duga a terme. En aplicació d'este reial decret i la normativa que el desplegue, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència podrà fixar, per mitjà d'una circular, característiques i condicions per a la conservació dels números.

2. Els costos derivats de l'actualització dels elements de la xarxa i dels sistemes necessaris per a fer possible la conservació dels números hauran de ser sufragats per cada operador sense que, per això, tinguen dret a percebre cap indemnització. Els altres costos que produísca la conservació dels números telefònics es repartiran, a través de l'acord oportú, entre els operadors afectats pel canvi. A falta d'acord, resoldrà la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència. Els preus d'interconnexió per a l'aplicació de les facilitats de conservació dels números hauran d'estar orientats en funció dels costos i, en cas d'imposar-se quotes directes als abonats, no hauran de tindre, en cap cas, efectes dissuasoris per a l'ús de les dites facilitats.

Article 22. *Números harmonitzats per als servicis harmonitzats europeus de valor social.*

1. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme promourà que la població conega els números harmonitzats europeus que comencen per les xifres 116 i fomentarà la prestació a Espanya dels servicis de valor social per als quals estan reservats estos números, i els posarà a disposició dels interessats en la seua prestació.

2. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme adoptarà les iniciatives pertinents perquè els usuaris finals amb discapacitat puguen tindre el millor accés possible als servicis prestats a través dels números harmonitzats europeus que comencen per les

xifres 116. En l'atribució d'estos números, el dit Ministeri establirà les condicions que faciliten l'accés als servicis que presten a través d'estos els usuaris finals amb discapacitat.

Entre les esmentades condicions es podran incloure, en funció del servicis en concret de valor social de què es tracte, la de possibilitar la comunicació total a través de veu, text i vídeo perquè les persones amb discapacitat sensorial no es queden excloses.

3. Les administracions públiques competents en la regulació o supervisió de cada un dels servicis que es presten a través dels números harmonitzats europeus que comencen per les xifres 116 vetllaran perquè els ciutadans reben una informació adequada sobre l'existència i utilització d'estos servicis de valor social.

TÍTOL III

Obligacions de servicis públic i drets i obligacions de caràcter públic en l'explotació de xarxes i en la prestació de servicis de comunicacions electròniques

CAPÍTOL I

Obligacions de servicis públic

Secció 1a. Delimitació

Article 23. Delimitació de les obligacions de servicis públic.

1. Este capítol té per objecte garantir l'existència de servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic, d'adequada qualitat en tot el territori nacional a través d'una competència i una llibertat d'elecció reals, i fer front a les circumstàncies en què les necessitats dels usuaris finals no es vegem ateses de manera satisfactòria pel mercat.

2. Els operadors se subjectaran al règim d'obligacions de servicis públic i de caràcter públic, d'acord amb el que estableix este títol. Quan s'imposen obligacions de servicis públic, d'acord amb el que disposa este capítol, s'aplicarà amb caràcter supletori el règim establert per a la concessió de servicis públic determinat pel text refós de la Llei de Contractes del Sector Públic, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

3. El compliment de les obligacions de servicis públic en l'explotació de xarxes públiques i en la prestació de servicis de comunicacions electròniques per als quals aquelles siguen exigibles s'efectuarà amb respecte als principis d'igualtat, transparència, no-discriminació, continuïtat, adaptabilitat, disponibilitat i permanència i d'acord amb els termes i condicions que mitjançant un reial decret es determinen.

4. Correspon al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme el control i l'exercici de les facultats de l'Administració relatives a les obligacions de servicis públic i de caràcter públic a què es referix este article.

5. Quan el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme constate que qualsevol dels servicis a què es referix este article s'està prestant en competència, en condicions de preu, cobertura i qualitat de servicis semblants a aquelles en què els operadors designats han de prestar-les, podrà, amb un informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i audiència als interessats, determinar el cessament de la seua prestació com a obligació de servicis públic i, en conseqüència, del finançament previst per a estes obligacions.

Article 24. Categories d'obligacions de servicis públic.

Els operadors estan sotmesos a les següents categories d'obligacions de servicis públic:

- a) El servicis universal en els termes continguts en la secció 2a d'este capítol.
- b) Altres obligacions de servicis públic imposades per raons d'interés general, en la forma i amb les condicions establides en la secció 3a d'este capítol.

Secció 2a. El servici universal

Article 25. Concepte i àmbit d'aplicació.

1. S'entén per servici universal el conjunt definit de servicis la prestació dels quals es garantix per a tots els usuaris finals amb independència de la seua localització geogràfica, amb una qualitat determinada i a un preu assequible.

Sota el mencionat concepte de servici universal s'haurà de garantir, en els termes i condicions que mitjançant un reial decret determine el Govern, que:

a) Tots els usuaris finals puguen obtindre una connexió a la xarxa pública de comunicacions electròniques des d'una ubicació fixa sempre que les seues sol·licituds es consideren raonables en els termes que mitjançant un reial decret es determinen i que inclouran, entre altres factors, el cost de la seua provisió. La connexió ha de permetre realitzar comunicacions de veu, fax i dades, a velocitat suficient per a accedir de forma funcional a Internet. La connexió a la xarxa pública de comunicacions amb capacitat d'accés funcional a Internet haurà de permetre comunicacions de dades en banda ampla a una velocitat en sentit descendent d'1 Mb per segon. El Govern podrà actualitzar esta velocitat d'acord amb l'evolució social, econòmica i tecnològica, i les condicions de competència en el mercat, tenint en compte els servicis utilitzats per la majoria dels usuaris.

b) Se satisfacen totes les sol·licituds raonables de prestació d'un servici telefònic disponible al públic a través de la connexió a què es referix el paràgraf anterior, de manera que es permeta efectuar i rebre telefonades nacionals i internacionals.

c) Es pose a disposició dels abonats al servici telefònic disponible al públic una guia general de números d'abonats, ja siga impresa o electrònica, o les dos, que s'actualitze, com a mínim, una vegada a l'any. Mitjançant un reial decret es determinaran els col·lectius d'abonats que poden sol·licitar que se'ls entregue la guia impresa. Així mateix, que es pose a disposició de tots els usuaris finals del mencionat servici, incloent-hi els usuaris de telèfons públics de pagament, almenys un servici d'informació general sobre números d'abonats. Tots els abonats al servici telefònic disponible al públic tindran dret a figurar en la mencionada guia general, sense perjudi, en tot cas, del respecte a les normes que regulen la protecció de les dades personals i el dret a la intimitat.

d) Hi haja una oferta suficient de telèfons públics de pagament o altres punts d'accés públic a la telefonia vocal en tot el territori nacional, que satisfaga raonablement les necessitats dels usuaris finals quant a la cobertura geogràfica, al nombre d'aparells o altres punts d'accés, i a la qualitat dels servicis, garantisca l'accessibilitat d'estos telèfons per als usuaris amb discapacitats i permeta efectuar gratuïtament telefonades d'emergència des dels telèfons públics de pagament sense haver d'utilitzar cap forma de pagament utilitzant el número únic de telefonades d'emergència 112 i altres números d'emergència espanyols.

e) Els usuaris finals amb discapacitat tinguen accés als servicis inclosos en els paràgrafs b), c) i d) d'este apartat, amb un nivell equivalent al que disfruten altres usuaris finals.

f) S'oferisquen als consumidors que siguen persones físiques, d'acord amb condicions transparents, públiques i no discriminatòries, opcions o paquets de tarifes que diferisquen de les aplicades en condicions normals d'explotació comercial a fi de garantir, en particular, que les persones amb necessitats socials especials puguen tindre accés a la xarxa i als servicis que componen el concepte de servici universal. Amb el mateix objecte es podran aplicar, quan siga procedent, limitacions de preus, tarifes comunes, equiparació geogràfica o altres règims semblants a les prestacions incloses en este article.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme supervisarà l'evolució i el nivell de tarifació al públic dels conceptes que formen part del servici universal, bé siguen prestats per l'operador designat, o bé es troben disponibles en el mercat en el cas que no s'hagen

designat operadors en relació amb estos servicis, en particular en relació amb els nivells nacionals de preus al consum i de rendes.

2. Mitjançant un reial decret es podran adoptar mesures a fi de garantir que els usuaris finals amb discapacitat també es puguen beneficiar de la capacitat d'elecció d'operadors de què disfruta la majoria dels usuaris finals. Així mateix, es podran establir sistemes d'ajuda directa als consumidors que siguen persones físiques amb rendes baixes o amb necessitats socials especials.

3. Totes les obligacions que s'inclouen en el servici universal estaran subjectes als mecanismes de finançament que s'establixen en l'article 27.

4. El Govern, de conformitat amb la normativa comunitària, podrà revisar l'abast de les obligacions de servici universal.

Article 26. *Designació dels operadors encarregats de la prestació del servici universal.*

1. Quan la prestació de qualsevol dels elements integrants del servici universal no quede garantida pel lliure mercat, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme designarà un o més operadors perquè garantisquen la prestació eficient dels elements del servici universal esmentats, de manera que quede coberta la totalitat del territori nacional. A este efecte es podran designar operadors diferents per a la prestació de diversos elements del servici universal i comprendre diferents zones del territori nacional.

2. El sistema de designació d'operadors encarregats de garantir la prestació dels servicis, prestacions i ofertes del servici universal s'establirà mitjançant un reial decret, amb subjecció als principis d'eficiència, objectivitat, transparència i no-discriminació sense excloure a priori la designació de cap empresa. En tot cas, preveurà un mecanisme de licitació pública per als dits servicis, prestacions i ofertes. Estos procediments de designació garantiran que la prestació del servici universal es faça de manera rendible i es podran utilitzar com a mitjà per a determinar el cost net derivat de les obligacions assignades, als efectes del que disposa l'article 27.1.

3. Quan l'operador designat per a la prestació del servici universal es propose entregar una part o la totalitat dels seus actius de xarxa d'accés local a una persona jurídica separada de distinta propietat, informarà amb la deguda antelació al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme a fi d'avaluar les repercussions de l'operació prevista en el subministrament d'accés des d'una ubicació fixa i la prestació de servicis telefònics, de conformitat amb l'article 25. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, com a conseqüència de l'avaluació realitzada, podrà imposar, modificar o suprimir obligacions a l'operador designat.

4. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà establir objectius de rendiment aplicables a l'operador o operadors designats per a la prestació del servici universal.

5. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme notificarà a la Comissió Europea les obligacions de servici universal imposades a l'operador o operadors designats per al compliment d'obligacions de servici universal, així com els canvis relacionats amb estes obligacions o amb l'operador o operadors designats.

Article 27. *Cost i finançament del servici universal.*

1. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència determinarà si l'obligació de la prestació del servici universal pot implicar una càrrega injustificada per als operadors obligats a prestar-la.

En cas que es considere que pot existir la dita càrrega injustificada, el cost net de prestació del servici universal serà determinat periòdicament per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència d'acord amb els procediments de designació previstos en l'article 26.2 o en funció de l'estalvi net que l'operador aconseguiria si no tinguera l'obligació de prestar el servici universal.

Per a la determinació d'este estalvi net, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència desenrotllarà i publicarà una metodologia d'acord amb els criteris que s'establisquen mitjançant un reial decret.

2. El cost net de l'obligació de prestació del servici universal serà finançat per un mecanisme de repartiment, en condicions de transparència i no-discriminació, per aquells operadors que obtinguen per l'explotació de xarxes o la prestació de servicis de comunicacions electròniques uns ingressos bruts d'explotació anuals superiors a 100 milions d'euros. Esta xifra podrà ser actualitzada o modificada mitjançant un reial decret acordat en Consell de Ministres, amb un informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en funció de l'evolució del mercat i de les quotes que els diferents operadors tenen en cada moment en el mercat.

3. Una vegada fixat este cost, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència determinarà les aportacions que corresponguen a cada un dels operadors amb obligacions de contribució al finançament del servici universal.

Les dites aportacions, així com, si és el cas, les deduccions i exempcions aplicables, es verificaran d'acord amb les condicions que s'establisquen per reial decret.

Les aportacions rebudes es depositaran en el Fons Nacional del Servici Universal, que es crea per esta llei.

4. El Fons Nacional del Servici Universal té com a finalitat garantir el finançament del servici universal. Els actius en metàl·lic procedents dels operadors amb obligacions de contribuir al finançament del servici universal es depositaran en este fons, en un compte específic designat a este efecte. Els gastos de gestió d'este compte seran deduïts del seu saldo, i els rendiments que este genere, si n'hi ha, minoraran la contribució dels aportants.

En el compte es podran depositar aquelles aportacions que siguen fetes per qualsevol persona física o jurídica que desitge contribuir, desinteressadament, al finançament de qualsevol prestació pròpia del servici universal.

Els operadors subjectes a obligacions de prestació del servici universal rebran d'este fons la quantitat corresponent al cost net que els suposa esta obligació, calculat segons el procediment que estableix este article.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència s'encarregarà de la gestió del Fons Nacional del Servici Universal. Mitjançant un reial decret se'n determinarà l'estructura, organització, mecanismes de control i la forma i terminis en què es faran les aportacions.

5. Mitjançant un reial decret es podrà preveure l'existència d'un mecanisme de compensació directa entre operadors per a aquells casos en què la magnitud del cost no justifique els costos de gestió del Fons Nacional del Servici Universal.

Secció 3a. Altres obligacions de servici públic

Article 28. Altres obligacions de servici públic.

1. El Govern podrà, per necessitats de la defensa nacional, de la seguretat pública, seguretat viària o dels servicis que afecten la seguretat de les persones o la protecció civil, imposar altres obligacions de servici públic diferents de les de servici universal als operadors.

2. El Govern podrà, així mateix, imposar altres obligacions de servici públic, amb un informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, així com de l'administració territorial competent, motivades per:

- a) Raons de cohesió territorial.
- b) Raons d'extensió de l'ús de nous servicis i tecnologies, en especial a la sanitat, a l'educació, a l'acció social i a la cultura.
- c) Per la necessitat de facilitar la comunicació entre determinats col·lectius que es troben en circumstàncies especials i estiguen insuficientment atesos amb la finalitat de garantir la suficiència de la seua oferta.
- d) Per la necessitat de facilitar la disponibilitat de servicis que comporten l'acreditació de feaença del contingut del missatge remés o de la seua remissió o recepció.

3. Mitjançant un reial decret es regularà el procediment d'imposició de les obligacions a què es referix l'apartat anterior i la seua forma de finançament.

4. En tot cas, l'obligació d'encaminar les telefonades als servicis d'emergència sense dret a contraprestació econòmica de cap tipus ha de ser assumida tant pels operadors que presten servicis de comunicacions electròniques al públic per a efectuar telefonades nacionals a números d'un pla nacional de numeració telefònica, com pels que exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques. Esta obligació s'imposa als mencionats operadors respecte de les telefonades dirigides al número telefònic 112 d'atenció a emergències i a altres que es determinen mitjançant un reial decret, incloent-hi aquelles que s'efectuen des de telèfons públics de pagament, sense que siga necessari utilitzar cap forma de pagament en estos casos.

En tot cas, el servicis de telefonades d'emergència serà gratuït per als usuaris, siga quina siga l'administració pública responsable de la seua prestació i amb independència del tipus de terminal que s'utilitze.

Així mateix, els operadors posaran gratuïtament a disposició de les autoritats receptores de les mencionades telefonades la informació que mitjançant un reial decret es determine relativa a la ubicació de la seua procedència.

Mitjançant un reial decret s'establiran criteris per a la precisió i la fiabilitat de la informació facilitada sobre la ubicació de les persones que efectuen telefonades als servicis d'emergència.

L'accés als servicis d'emergència per als usuaris finals amb discapacitat serà equivalent al que disfruten altres usuaris finals.

Les autoritats responsables de la prestació dels servicis 112 vetllaran perquè els ciutadans reben una informació adequada sobre l'existència i utilització d'este número, en particular, per mitjà d'iniciatives específicament dirigides a les persones que viatgen a altres estats membres de la Unió Europea.

CAPÍTOL II

Drets dels operadors i desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques

Secció 1a. Drets dels operadors a l'ocupació del domini públic, a ser beneficiaris en el procediment d'expropiació forçosa i a l'establiment a favor seu de servituds i de limitacions a la propietat

Article 29. Dret d'ocupació de la propietat privada.

1. Els operadors tindran dret, en els termes d'este capítol, a l'ocupació de la propietat privada quan siga estrictament necessari per a la instal·lació de la xarxa en la mesura prevista en el projecte tècnic presentat i sempre que no hi haja altres alternatives tècnicament o econòmicament viables, ja siga a través de la seua expropiació forçosa o per mitjà de la declaració de servitud forçosa de pas per a la instal·lació d'infraestructura de xarxes públiques de comunicacions electròniques. En els dos casos tindran la condició de beneficiaris en els expedients que es tramiten, d'acord amb el que disposa la legislació sobre expropiació forçosa.

Els operadors assumiran els costos que pertocuen per esta ocupació.

L'ocupació de la propietat privada es durà a terme després de la instrucció i resolució pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme del procediment corresponent, en què hauran de complir-se tots els tràmits i respectar-se totes les garanties establides a favor dels titulars afectats en la legislació d'expropiació forçosa.

2. L'aprovació per l'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme del projecte tècnic per a l'ocupació de propietat privada portarà implícita, en cada cas concret, la declaració d'utilitat pública i la necessitat d'ocupació per a la instal·lació de xarxes públiques de comunicacions electròniques, als efectes del que preveu la legislació d'expropiació forçosa.

3. Amb caràcter previ a l'aprovació del projecte tècnic, es demanarà informe de l'òrgan de la comunitat autònoma competent en matèria d'ordenació del territori, que haurà de ser emés en el termini màxim de 30 dies hàbils des de la seua sol·licitud. Si el projecte afecta una àrea geogràfica rellevant o pot tindre afeccions ambientals, este termini serà ampliat fins a tres mesos. Així mateix, es demanarà informe dels ajuntaments afectats sobre compatibilitat del projecte tècnic amb l'ordenació urbanística vigent, que haurà de ser emés en el termini de 30 dies des de la recepció de la sol·licitud.

4. En les expropiacions que es duguen a terme per a la instal·lació de xarxes públiques de comunicacions electròniques lligades de manera específica al compliment d'obligacions de servici públic se seguirà el procediment especial d'urgència establert en la Llei d'Expropiació Forçosa, quan així es faça constar en la resolució de l'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme que approve el projecte tècnic corresponent.

Article 30. *Dret d'ocupació del domini públic.*

Els operadors tindran dret, en els termes d'este capítol, a l'ocupació del domini públic en la mesura que això siga necessari per a l'establiment de la xarxa pública de comunicacions electròniques de què es tracte.

Els titulars del domini públic garantiran l'accés de tots els operadors al dit domini en condicions neutrals, objectives, transparents, equitatives i no discriminatòries, sense que en cap cas es puga establir cap dret preferent o exclusiu d'accés o ocupació del dit domini públic en benefici d'un operador determinat o d'una xarxa concreta de comunicacions electròniques. En particular, l'ocupació o el dret d'ús de domini públic per a la instal·lació o explotació d'una xarxa no podrà ser atorgat o assignat per mitjà de procediments de licitació.

Article 31. *Normativa aplicable a l'ocupació del domini públic i la propietat privada.*

1. La normativa dictada per qualsevol administració pública que afecte el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques, en tot cas, haurà de reconèixer el dret d'ocupació del domini públic o la propietat privada per al desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques de conformitat amb el que disposa este títol.

2. Les normes que dicten les corresponents administracions, de conformitat amb el que disposa l'apartat anterior, hauran de complir, almenys, els requisits següents:

a) Ser publicades en un diari oficial de l'àmbit corresponent a l'administració competent, així com en la pàgina web de la dita administració pública, i, en tot cas, ser accessibles per mitjans electrònics.

b) Preveure un procediment ràpid, senzill, eficient i no discriminatori de resolució de les sol·licituds d'ocupació, que no podrà excedir els sis mesos comptats a partir de la presentació de la sol·licitud, excepte en cas d'expropiació.

c) Garantir la transparència dels procediments i que les normes aplicables fomenten una competència lleial i efectiva entre els operadors.

d) Garantir el respecte dels límits imposats a la intervenció administrativa en esta llei en protecció dels drets dels operadors. En particular, l'exigència de documentació que els operadors hagen d'aportar haurà de ser motivada, tindre una justificació objectiva, ser proporcionada al fi perseguit i limitar-se a allò que és estrictament necessari.

3. Si les administracions públiques reguladores o titulars del domini públic a què es referix este article tenen la propietat, total o parcial, o exercixen el control directe o indirecte d'operadors que exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques o servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic, hauran de mantindre una separació estructural entre els mencionats operadors i els òrgans encarregats de la regulació i gestió dels drets d'utilització del domini públic corresponent.

Article 32. *Ubicació compartida i ús compartit de la propietat pública o privada.*

1. Els operadors de comunicacions electròniques podran subscriure de manera voluntària acords entre si per a determinar les condicions per a la ubicació o l'ús compartit de les seues infraestructures, amb plena subjecció a la normativa de defensa de la competència.

Les administracions públiques fomentaran la firma d'acords voluntaris entre operadors per a la ubicació compartida i l'ús compartit d'infraestructures situades en béns de titularitat pública o privada, en particular amb vista al desplegament d'elements de les xarxes ràpides i ultraràpides de comunicacions electròniques.

2. La ubicació compartida d'infraestructures i recursos associats i la utilització compartida del domini públic o la propietat privada també podrà ser imposada de manera obligatòria als operadors que tinguen dret a l'ocupació de la propietat pública o privada. A este efecte, en els termes en què mitjançant un reial decret es determine, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, previ tràmit d'audiència als operadors afectats i de manera motivada, podrà imposar, amb caràcter general o per a casos concrets, la utilització compartida del domini públic o la propietat privada en què s'establiran les xarxes públiques de comunicacions electròniques o l'ús compartit de les infraestructures i recursos associats.

Quan una administració pública competent considere que per raons de medi ambient, salut pública, seguretat pública o ordenació urbana i territorial és procedent la imposició de la utilització compartida del domini públic o la propietat privada, podrà demanar de manera motivada al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme l'inici del procediment establert en el paràgraf anterior. En estos casos, abans que el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme impose la utilització compartida del domini públic o la propietat privada, l'esmentat departament ministerial haurà de fer un tràmit perquè l'administració pública competent que ha instat el procediment pugua efectuar al·legacions per un termini de 15 dies hàbils.

3. Les mesures adoptades de conformitat amb el present article hauran de ser objectives, transparents, no discriminatòries i proporcionades. Quan siga procedent, estes mesures s'aplicaran de forma coordinada amb les administracions competents corresponents.

Article 33. *Altres servituds i limitacions a la propietat.*

1. La protecció del domini públic radioelèctric té com a finalitats el seu aprofitament òptim, evitar la seua degradació i el manteniment d'un adequat nivell de qualitat en el funcionament dels diferents servicis de radiocomunicacions.

Es podran establir les limitacions a la propietat i a la intensitat de camp elèctric i les servituds que siguen necessàries per a la protecció radioelèctrica de determinades instal·lacions o per a assegurar l'adequat funcionament d'estacions o instal·lacions radioelèctriques utilitzades per a la prestació de servicis públics, per motius de seguretat pública o quan siga necessari en virtut d'acords internacionals, en els termes de la disposició addicional segona i les normes de desplegament d'esta llei.

2. Així mateix, es podran imposar límits als drets d'ús del domini públic radioelèctric per a la protecció d'altres béns jurídicament protegits prevalents o de servicis públics que es puguen veure afectats per la utilització del dit domini públic, en els termes que es determinen mitjançant un reial decret. En la imposició d'estos límits s'ha d'efectuar un tràmit previ d'audiència als titulars dels drets d'ús del domini públic radioelèctric que es poden veure afectats i caldrà respectar els principis de transparència i publicitat.

Secció 2a. Normativa de les administracions públiques que afecte el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques

Article 34. *Col·laboració entre administracions públiques en el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.*

1. L'Administració de l'Estat i les administracions públiques hauran de col·laborar a través dels mecanismes previstos en la present llei i en la resta de l'ordenament jurídic, a

fi de fer efectiu el dret dels operadors de comunicacions electròniques d'ocupar la propietat pública i privada per a realitzar el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques.

2. Les xarxes públiques de comunicacions electròniques constitueixen equipament de caràcter bàsic i la seua previsió en els instruments de planificació urbanística té el caràcter de determinacions estructurants. La seua instal·lació i desplegament constitueixen obres d'interés general.

3. La normativa elaborada per les administracions públiques que afecte el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques i els instruments de planificació territorial o urbanística hauran d'arreglar les disposicions necessàries per a impulsar o facilitar el desplegament d'infraestructures de xarxes de comunicacions electròniques en el seu àmbit territorial, en particular, per a garantir la lliure competència en la instal·lació de xarxes i en la prestació de servicis de comunicacions electròniques i la disponibilitat d'una oferta suficient de llocs i espais físics en què els operadors decidisquen ubicar les seues infraestructures.

D'esta manera, la dita normativa o instruments de planificació no podran establir restriccions absolutes o desproporcionades al dret d'ocupació del domini públic i privat dels operadors ni imposar solucions tecnològiques concretes, itineraris o ubicacions concretes en què instal·lar infraestructures de xarxa de comunicacions electròniques. En este sentit, quan una condició pugua implicar la impossibilitat de dur a terme l'ocupació del domini públic o la propietat privada, l'establiment de la dita condició haurà d'estar plenament justificat i anar acompanyat de les alternatives necessàries per a garantir el dret d'ocupació dels operadors i el seu exercici en igualtat de condicions.

Les administracions públiques contribuiran a garantir i fer real una oferta suficient de llocs i espais físics en què els operadors decidisquen ubicar les seues infraestructures identificant els esmentats llocs i espais físics en què poder complir el doble objectiu que els operadors puguen ubicar les seues infraestructures de xarxes de comunicacions electròniques, així com l'obtenció d'un desplegament de les xarxes ordenat des del punt de vista territorial.

4. La normativa elaborada per les administracions públiques en l'exercici de les seues competències que afecte el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques i els instruments de planificació territorial o urbanística hauran de complir el que disposa la normativa sectorial de telecomunicacions. En particular, hauran de respectar els paràmetres i requeriments tècnics essencials necessaris per a garantir el funcionament de les diferents xarxes i servicis de comunicacions electròniques, establits en la disposició addicional onze i en les normes reglamentàries aprovades en matèria de telecomunicacions, i els límits en els nivells d'emissió radioelèctrica tolerable fixats per l'Estat.

En l'exercici de la seua iniciativa normativa, quan esta afecte el desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques, les administracions públiques actuaran d'acord amb els principis de necessitat, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència, accessibilitat, simplicitat i eficàcia.

Els operadors no tindran obligació d'aportar la documentació o informació de qualsevol naturalesa que ja estiga en poder de l'Administració. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme establirà, mitjançant un reial decret, la forma en què es facilitarà a les administracions públiques la informació que necessiten per a l'exercici de les seues pròpies competències.

5. Els operadors hauran de fer ús de les canalitzacions subterrànies o en l'interior de les edificacions que permeten el desplegament i explotació de xarxes públiques de comunicacions electròniques.

En els casos en què no existisquen les dites canalitzacions o no siga possible el seu ús per raons tècniques o econòmiques, els operadors podran efectuar desplegaments aeris seguint els prèviament existents.

Igualment, en els mateixos casos, els operadors podran efectuar per fatxades desplegament de cables i equips que constitueixen xarxes públiques de comunicacions

electròniques i els seus recursos associats, si bé per a això hauran d'utilitzar, en la mesura que siga possible, els desplegaments, canalitzacions, instal·lacions i equips prèviament instal·lats.

Els desplegaments aeris i per fatxades no es podran realitzar en casos justificats d'edificacions del patrimoni historicoartístic o que puguen afectar la seguretat pública.

6. Per a la instal·lació de les estacions o infraestructures radioelèctriques utilitzades per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic a les quals es referix la disposició addicional tercera de la Llei 12/2012, de 26 de desembre, de mesures urgents de liberalització del comerç i de determinats servicis, no es podrà exigir l'obtenció de llicència prèvia d'instal·lacions, de funcionament o d'activitat, ni altres de classe semblant o anàlogues, en els termes indicats en l'esmentada llei.

Per a la instal·lació de xarxes públiques de comunicacions electròniques o d'estacions radioelèctriques en domini privat diferents de les indicades en el paràgraf anterior, no es podrà exigir per part de les administracions públiques competents l'obtenció de llicència o autorització prèvia d'instal·lacions, de funcionament o d'activitat, o de caràcter mediambiental, ni altres llicències o aprovacions de classe semblant o anàlogues que subjecten a l'autorització prèvia la dita instal·lació, en el cas que l'operador haja presentat a l'administració pública competent, per a l'atorgament de la llicència o autorització, un pla de desplegament o instal·lació de xarxa de comunicacions electròniques, en el qual es prevegen les dites infraestructures o estacions, i sempre que el mencionat pla haja sigut aprovat per l'esmentada administració.

En el pla de desplegament o instal·lació, l'operador haurà de preveure els supòsits en què s'efectuaran desplegaments aeris o per fatxades de cables i equips en els termes indicats en l'apartat anterior.

Este pla de desplegament o instal·lació que ha de presentar l'operador se subjectarà al contingut i haurà de respectar les condicions tècniques exigides mitjançant un reial decret acordat en Consell de Ministres.

El pla de desplegament o instal·lació de xarxa pública de comunicacions electròniques es considerarà aprovat si, transcorreguts dos mesos des que s'haja presentat, l'administració pública competent no ha dictat una resolució expressa.

Les llicències o autoritzacions prèvies que, d'acord amb els paràgrafs anteriors, no puguen ser exigides seran substituïdes per declaracions responsables, de conformitat amb el que estableix l'article 71 bis de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, relatives al compliment de les previsions legals establides en la normativa vigent. En tot cas, el declarant haurà d'estar en possessió del justificant de pagament del tribut corresponent quan siga preceptiu.

La declaració responsable haurà de contindre una manifestació explícita del compliment d'aquells requisits que siguen exigibles d'acord amb la normativa vigent, incloent-hi, si és el cas, estar en possessió de la documentació que ho acredite.

Quan s'hagen de dur a terme diverses actuacions relacionades amb la infraestructura o estació radioelèctrica, les declaracions responsables es tramitaran conjuntament sempre que siga possible.

La presentació de la declaració responsable, amb el consegüent efecte d'habilitació a partir d'eixe moment per a executar la instal·lació, no perjudicarà de cap manera la situació i l'acomodament efectiu de les condicions de la infraestructura o estació radioelèctrica a la normativa aplicable, ni limitarà l'exercici de les potestats administratives de comprovació, inspecció, sanció, i, en general, de control que a l'Administració en qualsevol orde, estatal, autonòmic o local, li estiguen atribuïdes per l'ordenament sectorial aplicable en cada cas.

La inexactitud, falsedat o omissió, de caràcter essencial, en qualsevol dada, manifestació o document que s'acompanye o incorpore a una declaració responsable, o la no-presentació de la declaració responsable determinarà la impossibilitat d'explotar la instal·lació i, si és el cas, l'obligació de retirar-la des del moment que es tinga constància d'estos fets, sense perjudi de les responsabilitats penals, civils o administratives que corresponguen.

Reglamentàriament s'establiran els elements de la declaració responsable que tindran el dit caràcter essencial.

7. En cas que sobre una infraestructura de xarxa pública de comunicacions electròniques, fixa o mòbil, incloent-hi les estacions radioelèctriques de comunicacions electròniques, ja estiga ubicada en domini públic o privat, es duguen a terme actuacions d'innovació tecnològica o adaptació tècnica que suposen la incorporació de nou equipament o la realització d'emissions radioelèctriques en noves bandes de freqüències o amb altres tecnologies, sense variar els elements d'obra civil i pal, no es requerirà cap tipus de concessió, autorització o llicència nova o modificació de l'existent o declaració responsable o comunicació prèvia a les administracions públiques competents per raons d'ordenació del territori, urbanisme o mediambientals.

8. Quan les administracions públiques elaboren projectes que impliquen la variació en la ubicació d'una infraestructura o un element de la xarxa de transmissió de comunicacions electròniques, hauran de donar audiència prèvia a l'operador titular de la infraestructura afectada, a fi que realitze les al·legacions pertinents sobre els aspectes tècnics, econòmics i de qualsevol altra índole respecte a la variació projectada.

Article 35. Mecanismes de col·laboració entre el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i les administracions públiques per al desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

1. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i les administracions públiques tenen els deures d'informació recíproca i de col·laboració i cooperació mútues en l'exercici de les seues actuacions de regulació i que puguen afectar les telecomunicacions, segons el que estableix l'ordenament vigent.

Esta col·laboració s'articularà, entre altres, a través dels mecanismes establits en els apartats següents, que podran ser complementats per mitjà d'acords de coordinació i cooperació entre el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i les administracions públiques competents, garantint en tot cas un tràmit d'audiència per als interessats.

2. Els òrgans encarregats dels procediments d'aprovació, modificació o revisió dels instruments de planificació territorial o urbanística que afecten el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques hauran de demanar l'informe pertinent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme. L'informe versarà sobre l'adequació dels dits instruments de planificació a la present llei i a la normativa sectorial de telecomunicacions i sobre les necessitats de xarxes públiques de comunicacions electròniques en l'àmbit territorial a què es referisquen.

El mencionat informe preceptiu serà previ a l'aprovació de l'instrument de planificació de què es tracte i tindrà caràcter vinculant pel que fa a la seua adequació a la normativa sectorial de telecomunicacions, en particular, al règim jurídic de les telecomunicacions establert per la present llei i la normativa que la desplegue, i a les necessitats de xarxes públiques de comunicacions electròniques, i haurà d'indicar expressament els punts i aspectes respecte dels quals s'emet amb eixe caràcter vinculant.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme emetrà l'informe en un termini màxim de tres mesos. Sense perjudi del que disposa l'article 83.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, transcorregut el dit termini, l'informe es considerarà emés amb caràcter favorable i es podrà continuar amb la tramitació de l'instrument de planificació.

Si no s'ha sol·licitat l'informe preceptiu, no es podrà aprovar el corresponent instrument de planificació territorial o urbanística pel que fa a l'exercici de les competències estatals en matèria de telecomunicacions.

En cas que l'informe no siga favorable, els òrgans encarregats de la tramitació dels procediments d'aprovació, modificació o revisió dels instruments de planificació territorial o urbanística disposaran d'un termini màxim d'un mes, a comptar de la recepció de l'informe, per a remetre al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme les seues al·legacions a l'informe, motivades per raons de medi ambient, salut pública, seguretat pública o ordenació urbana i territorial.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, a la vista de les al·legacions presentades, emetrà un nou informe en el termini màxim d'un mes a comptar de la recepció de les al·legacions. Sense perjudi del que disposa l'article 83.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, transcorregut el dit termini, l'informe es considerarà emés amb caràcter favorable i es podrà continuar amb la tramitació de l'instrument de planificació. L'informe té caràcter vinculant, de manera que si l'informe torna a ser no favorable, no es podrà aprovar el corresponent instrument de planificació territorial o urbanística pel que fa a l'exercici de les competències estatals en matèria de telecomunicacions.

3. Mitjançant una orde, el ministre d'Indústria, Energia i Turisme podrà establir la manera en què s'han de sol·licitar els informes als quals es referix l'apartat anterior i la informació que ha de facilitar l'òrgan sol·licitant, en funció del tipus d'instrument de planificació territorial o urbanística, i es podrà exigir a les administracions públiques competents la seua tramitació per via electrònica.

4. En la mesura que la instal·lació i desplegament de les xarxes de comunicacions electròniques constitueixen obres d'interés general, el conjunt d'administracions públiques tenen l'obligació de facilitar el desplegament d'infraestructures de xarxes de comunicacions electròniques en el seu àmbit territorial, per a la qual cosa han de donar degut compliment als deures d'informació recíproca i de col·laboració i cooperació mútues en l'exercici de les seues actuacions i de les seues competències.

En defecte d'acord entre les administracions públiques, quan quede plenament justificada la necessitat de xarxes públiques de comunicacions electròniques, i sempre que es complisquen els paràmetres i requeriments tècnics essencials per a garantir el funcionament de les xarxes i servicis de comunicacions electròniques establits en l'apartat 4 de l'article anterior, el Consell de Ministres podrà autoritzar la ubicació o l'itinerari concret d'una infraestructura de xarxa de comunicacions electròniques, i en este cas l'administració pública competent haurà d'incorporar necessàriament en els seus respectius instruments d'ordenació les rectificacions imprescindibles per a acomodar les seues determinacions a aquelles.

5. La tramitació per l'administració pública competent d'una mesura cautelar que impedisca o paralitze o d'una resolució que denegue la instal·lació de la infraestructura de xarxa que complisca els paràmetres i requeriments tècnics essencials per a garantir el funcionament de les diferents xarxes i servicis de comunicacions electròniques establits en l'apartat 4 de l'article anterior, excepte en edificacions del patrimoni historicoartístic, serà objecte d'informe previ preceptiu del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, que disposa del termini màxim d'un mes per a la seua emissió i que serà evacuat, si és el cas, després dels intents que siguen procedents de trobar una solució negociada amb els òrgans encarregats de la tramitació de l'esmentada mesura o resolució.

Sense perjudi del que disposa l'article 83.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, transcorregut el dit termini, l'informe es considerarà emés amb caràcter favorable i es podrà continuar amb la tramitació de la mesura o resolució.

A falta de sol·licitud del preceptiu informe, així com en el cas que l'informe no siga favorable, no es podrà aprovar la mesura o resolució.

6. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme promourà amb l'associació d'entitats locals d'àmbit estatal amb més implantació l'elaboració d'un model tipus de declaració responsable a què es referix l'apartat 6 de l'article anterior.

7. Igualment, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme aprovarà recomanacions per a l'elaboració per part de les administracions públiques competents de les normes o instruments previstos en la present secció, que podran contindre models d'ordenances municipals elaborats conjuntament amb l'associació d'entitats locals d'àmbit estatal amb més implantació. En el cas de municipis es podrà reemplaçar la sol·licitud d'informe a què es referix l'apartat 2 d'este article per la presentació al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme del projecte d'instrument acompanyat de la declaració de l'alcalde del municipi, en el qual s'acredite el compliment de les esmentades recomanacions.

8. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà crear, mitjançant un reial decret, un punt d'informació únic a través del qual els operadors de comunicacions electròniques

accediran per via electrònica a tota la informació relativa a les condicions i procediments aplicables per a la instal·lació i desplegament de xarxes de comunicacions electròniques i els seus recursos associats.

Les comunitats autònomes i les corporacions locals podran, per mitjà de la subscripció de l'oportú conveni de col·laboració amb el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, adherir-se al punt d'informació únic, i en este cas els operadors de comunicacions electròniques hauran de presentar en format electrònic a través del dit punt les declaracions responsables a què es referix l'apartat 6 de l'article anterior i permisos de tota índole per a ocupar domini públic i privat necessari per al desplegament de les dites xarxes que vagen dirigides a la respectiva comunitat autònoma o corporació local.

El punt d'informació únic serà gestionat pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i serà l'encarregat de remetre a la comunitat autònoma o corporació local que s'haja adherit al mencionat punt totes les declaracions responsables i sol·licituds que per a la instal·lació i desplegament de xarxes de comunicacions electròniques i els seus recursos associats els hagen presentat els operadors de comunicacions electròniques.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, les comunitats autònomes i l'associació d'entitats locals d'àmbit estatal amb més implantació fomentaran l'ús d'este punt d'informació únic pel conjunt de les administracions públiques amb vista a reduir càrregues i costos administratius, facilitar la interlocució dels operadors amb l'Administració i simplificar el compliment dels tràmits administratius.

Article 36. Previsió d'infraestructures de comunicacions electròniques en projectes d'urbanització i en obres civils finançades amb recursos públics.

1. Quan es mampreguen projectes d'urbanització, el projecte tècnic d'urbanització haurà de preveure la instal·lació d'infraestructura d'obra civil per a facilitar el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques, i s'hi podran incloure addicionalment elements i equips de xarxa passius en els termes que determine la normativa tècnica de telecomunicacions que es dicte en desplegament d'este article.

Les infraestructures que s'instal·len per a facilitar el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques conforme al paràgraf anterior formaran part del conjunt resultant de les obres d'urbanització i passaran a integrar-se en el domini públic municipal. L'administració pública titular del mencionat domini públic posarà estes infraestructures a disposició dels operadors interessats en condicions d'igualtat, transparència i no-discriminació.

Mitjançant un reial decret s'establiran el dimensionament i les característiques tècniques mínimes que hauran de reunir estes infraestructures.

2. En les obres civils finançades totalment o parcialment amb recursos públics es preveurà, en els supòsits i condicions que es determinen mitjançant un reial decret, la instal·lació de recursos associats i altres infraestructures d'obra civil per a facilitar el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques, que es posaran a disposició dels operadors interessats en condicions d'igualtat, transparència i no-discriminació.

Secció 3a. Accés a infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques

Article 37. Accés a les infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques.

1. Les administracions públiques titulars d'infraestructures susceptibles de ser utilitzades per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques facilitaran l'accés a les dites infraestructures, sempre que l'accés no comprometa la continuïtat i seguretat de la prestació dels servicis de caràcter públic que en les dites infraestructures realitza el seu titular, en condicions objectives, de transparència i no-discriminació als operadors que instal·len o exploten xarxes públiques de

comunicacions electròniques, sense que en cap cas es puga establir cap dret preferent o exclusiu d'accés a les infraestructures esmentades en benefici d'un operador determinat o d'una xarxa concreta de comunicacions electròniques. En particular, l'accés a les esmentades infraestructures per a la instal·lació o explotació d'una xarxa no podrà ser atorgat o reconegut per mitjà de procediments de licitació.

2. Les entitats o societats encarregades de la gestió d'infraestructures de transport de competència estatal, així com les empreses i operadors d'altres sectors diferents del de les comunicacions electròniques que siguen titulars o gestores d'infraestructures en el domini públic de l'Estat, de les comunitats autònomes o de les entitats locals o beneficiàries d'expropiacions forçoses i que siguen susceptibles de ser utilitzades per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques facilitaràn l'accés a les dites infraestructures als operadors que instal·len o exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques, sempre que el dit accés no comprometa la continuïtat i seguretat de la prestació dels servicis que en les dites infraestructures realitza el seu titular. En particular, este accés es reconeix en relació amb les infraestructures viàries, ferroviàries, ports, aeroports, abastiment d'aigua, sanejament, i del transport i la distribució de gas i electricitat. L'accés s'haurà de facilitar en condicions d'igualtat, transparència i no-discriminació.

3. Per infraestructures susceptibles de ser utilitzades per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques s'entendran tubs, pals, conductes, caixes, cambres, armaris, i qualsevol recurs associat que puga ser utilitzat per a desplegar i albergar cables de comunicacions electròniques, equips, dispositius, o qualsevol altre recurs anàleg necessari per al desplegament i instal·lació de les xarxes.

4. Mitjançant un real decret es determinaran els procediments, terminis, requisits i condicions en què es facilitarà l'accés a les infraestructures susceptibles de ser utilitzades per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques, així com les causes per les quals es puga denegar el dit accés.

5. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà exigir a les administracions públiques i les seues entitats i societats, així com a les empreses i operadors a què es referixen els dos primers apartats d'este article, que subministren la informació necessària per a elaborar de forma coordinada un inventari detallat de la naturalesa, la disponibilitat i l'emplaçament geogràfic de les infraestructures susceptibles de ser utilitzades per al desplegament de xarxes públiques de comunicacions electròniques. Este inventari es facilitarà als operadors de xarxes i servicis de comunicacions electròniques.

6. Les parts negociaran lliurement els acords de l'accés a què es referix este article i les seues condicions, incloent-hi les contraprestacions econòmiques. Qualsevol de les parts podrà presentar un conflicte sobre l'accés i les seues condicions davant de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, la qual, amb audiència prèvia de les parts, dictarà una resolució vinculant sobre els punts objecte del conflicte, en el termini indicat en la Llei 3/2013, de 4 de juny, de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, sense perjudici que es puguen adoptar mesures provisionals fins al moment en què es dicte la resolució definitiva.

7. Les administracions públiques titulars de les infraestructures a què fa referència este article tindran dret a establir les compensacions econòmiques que corresponguen per l'ús que en facen els operadors.

Article 38. Accés o ús de les xarxes de comunicacions electròniques titularitat dels òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal.

1. Els òrgans o ens pertanyents a l'Administració General de l'Estat, així com qualssevol altres entitats o societats encarregades de la gestió d'infraestructures de transport de competència estatal que presten, directament o a través d'entitats o societats intermèdies, servicis de comunicacions electròniques o comercialitzen l'explotació de xarxes públiques de comunicacions electròniques, negociaran amb els operadors de xarxes i servicis de comunicacions electròniques interessats en l'accés o ús de les xarxes de comunicacions electròniques de les quals aquells siguen titulars.

2. Les condicions per a l'accés o ús d'estes xarxes han de ser equitatives, no discriminatòries, objectives, transparents, neutrals i a preus de mercat, sempre que es garantisca almenys la recuperació de cost de les inversions i la seua operació i manteniment, per a tots els operadors de xarxes i servicis de comunicacions electròniques, incloent-hi els pertanyents o vinculats als dits òrgans o ens, sense que en cap cas es puga establir cap dret preferent o exclusiu d'accés o ús a les esmentades xarxes en benefici d'un operador determinat o d'una xarxa concreta de comunicacions electròniques. En tot cas, s'haurà de preservar la seguretat de les infraestructures de transport en què estan instal·lades les xarxes de comunicacions electròniques a què es referix este article i dels servicis que es presten en les mencionades infraestructures.

3. Les parts acordaran lliurement els acords de l'accés o ús a què es referix este article, a partir de les condicions establides en l'apartat anterior. Qualsevol de les parts podrà presentar un conflicte sobre l'accés i les seues condicions davant de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, la qual, amb audiència prèvia a les parts, dictarà una resolució vinculant sobre els punts objecte del conflicte, en el termini indicat en la llei de creació de l'esmentada comissió, sense perjudi que es puguen adoptar mesures provisionals fins al moment en què es dicte la resolució definitiva.

CAPÍTOL III

Secret de les comunicacions i protecció de les dades personals i drets i obligacions de caràcter públic vinculats amb les xarxes i servicis de comunicacions electròniques

Article 39. Secret de les comunicacions.

1. Els operadors que exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques o que presten servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic hauran de garantir el secret de les comunicacions de conformitat amb els articles 18.3 i 55.2 de la Constitució, i hi hauran d'adoptar les mesures tècniques necessàries.

2. Els operadors estan obligats a dur a terme les intercepcions que s'autoritzen d'acord amb el que estableix l'article 579 de la Llei d'Enjudiciament Criminal; la Llei Orgànica 2/2002, de 6 de maig, reguladora del control judicial previ del Centre Nacional d'Intel·ligència, i altres normes amb rang de llei orgànica. Així mateix, hauran d'adoptar a costa seua les mesures que s'establixen en este article i en els reglaments corresponents.

3. La intercepció a què es referix l'apartat anterior s'haurà de facilitar per a qualsevol comunicació que tinga com a origen o destinació el punt de terminació de xarxa o el terminal específic que es determine a partir de l'orde d'intercepció legal, inclús encara que estiga destinada a dispositiu d'emmagatzematge o processament de la informació; així mateix, la intercepció es podrà fer sobre un terminal conegut i amb unes dades d'ubicació temporal per a comunicacions des de locals públics. Quan no hi haja una vinculació fixa entre el subjecte de la intercepció i el terminal utilitzat, este podrà ser determinat dinàmicament quan el subjecte de la intercepció l'active per a la comunicació per mitjà d'un codi d'identificació personal.

4. L'accés es facilitarà per a tot tipus de comunicacions electròniques, en particular, per la seua penetració i cobertura, per a les que es realitzen per mitjà de qualsevol modalitat dels servicis de telefonia i de transmissió de dades, es tracte de comunicacions de vídeo, àudio, intercanvi de missatges, fitxers o de la transmissió de facsímils.

L'accés facilitat servirà tant per a la supervisió com per a la transmissió als centres de recepció de les intercepcions de la comunicació electrònica interceptada i la informació relativa a la intercepció, i permetrà obtindre el senyal amb què es realitza la comunicació.

5. Els subjectes obligats hauran de facilitar a l'agent facultat, llevat que per les característiques del servici no estiguen a la seua disposició, les dades indicades en l'orde d'intercepció legal, d'entre les que s'indiquen a continuació:

a) Identitat o identitats del subjecte objecte de la mesura de la intercepció.
S'entén per identitat: etiqueta tècnica que pot representar l'origen o la destinació de qualsevol trànsit de comunicacions electròniques, en general identificada per mitjà d'un número d'identitat de comunicacions electròniques físic (tal com un número de telèfon) o un codi d'identitat de comunicacions electròniques lògic o virtual (tal com un número personal) que l'abonat pot assignar a un accés físic cas a cas.

- b) Identitat o identitats de les altres parts involucrades en la comunicació electrònica.
- c) Servicis bàsics utilitzats.
- d) Servicis suplementaris utilitzats.
- e) Direcció de la comunicació.
- f) Indicació de resposta.
- g) Causa de finalització.
- h) Marques temporals.
- i) Informació de localització.
- j) Informació intercanviada a través del canal de control o senyalització.

6. A més de la informació relativa a la intercepció prevista en l'apartat anterior, els subjectes obligats hauran de facilitar a l'agent facultat, llevat que per les característiques del servici no estiguen a la seua disposició, de qualsevol de les parts que intervinguen en la comunicació que siguen clients del subjecte obligat, les dades següents:

- a) Identificació de la persona física o jurídica.
- b) Domicili en què el proveïdor realitza les notificacions.

I, encara que no siga abonat, si el servici de què es tracta permet disposar d'algun dels següents:

- c) Número de titular de servici (tant el número de directori com totes les identificacions de comunicacions electròniques de l'abonat).
- d) Número d'identificació del terminal.
- e) Número de compte assignat pel proveïdor de servicis Internet.
- f) Adreça de correu electrònic.

7. Junt amb les dades previstes en els apartats anteriors, els subjectes obligats hauran de facilitar, llevat que per les característiques del servici no estiga a la seua disposició, informació de la situació geogràfica del terminal o punt de terminació de xarxa origen de la crida, i de la destinació de la crida. En cas de servicis mòbils, es proporcionarà una posició tan exacta com siga possible del punt de comunicació i, en tot cas, la identificació, localització i tipus de l'estació base afectada.

8. Els subjectes obligats hauran de facilitar a l'agent facultat, d'entre les dades previstes en els apartats 5, 6 i 7 d'este article, només aquelles que estiguen incloses en l'orde d'intercepció legal.

9. Amb caràcter previ a l'execució de l'orde d'intercepció legal, els subjectes obligats hauran de facilitar a l'agent facultat informació sobre els servicis i característiques del sistema de telecomunicació que utilitzen els subjectes objecte de la mesura de la intercepció i, si estan en el seu poder, els corresponents noms dels abonats amb els seus números de document nacional d'identitat, targeta d'identitat d'estranger o passaport, en el cas de persones físiques, o denominació i codi d'identificació fiscal en el cas de persones jurídiques.

10. Els subjectes obligats hauran de tindre preparades en tot moment una o més interfícies a través de les quals les comunicacions electròniques interceptades i la informació relativa a la intercepció es transmetran als centres de recepció de les intercepcions. Les característiques d'estes interfícies i el format per a la transmissió de les comunicacions interceptades a estos centres estaran subjectes a les especificacions tècniques que establisca el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

11. En cas que els subjectes obligats apliquen a les comunicacions objecte d'intercepció legal algun procediment de compressió, encriptació, digitalització o qualsevol

altre tipus de codificació, les hauran d'entregar desproveïdes dels efectes d'estos procediments, sempre que siguen reversibles.

Les comunicacions interceptades han de proveir-se al centre de recepció de les interceptacions amb una qualitat no inferior a la que obté el destinatari de la comunicació.

Article 40. Intercepció de les comunicacions electròniques pels servicis tècnics.

1. Amb ple respecte al dret al secret de les comunicacions i a l'exigència, d'acord amb el que estableix la Llei d'Enjudiciament Criminal, d'autorització judicial per a la intercepció de continguts, quan per a la realització de les tasques de control per a l'eficax utilització del domini públic radioelèctric o per a la localització d'interferències perjudicials siga necessària la utilització d'equips, infraestructures i instal·lacions tècniques d'intercepció de senyals no dirigides al públic en general, serà aplicable el següent:

a) L'administració de les telecomunicacions haurà de dissenyar i establir els seus sistemes tècnics d'intercepció de senyals de tal manera que es reduísca al mínim el risc d'afectar els continguts de les comunicacions.

b) Quan, com a conseqüència de les interceptacions tècniques efectuades, en quede constància dels continguts, els suports en què estos apareguen hauran de ser custodiats fins a la finalització, si és el cas, de l'expedient sancionador que corresponga o, en qualsevol altre cas, destruïts immediatament. En cap circumstància podran ser objecte de divulgació.

2. Les mateixes regles s'aplicaran per a la vigilància de l'ús adequat de les xarxes i la prestació correcta dels servicis de comunicacions electròniques.

3. El que estableix este article s'entén sense perjuí de les facultats que a l'Administració atribuïx l'article 60.

Article 41. Protecció de les dades de caràcter personal.

1. Els operadors que exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques o que presten servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic, incloent-hi les xarxes públiques de comunicacions que donen suport a dispositius d'identificació i recopilació de dades, hauran d'adoptar les mesures tècniques i de gestió adequades per a preservar la seguretat en l'explotació de la seua xarxa o en la prestació dels seus servicis, a fi de garantir la protecció de les dades de caràcter personal. Les esmentades mesures inclouran, com a mínim:

a) La garantia que només el personal autoritzat tinga accés a les dades personals per a fins autoritzats per la llei.

b) La protecció de les dades personals emmagatzemades o transmeses de la destrucció accidental o il·lícita, la pèrdua o alteració accidentals o l'emmagatzematge, tractament, accés o revelació no autoritzats o il·lícits.

c) La garantia de l'aplicació efectiva d'una política de seguretat respecte al tractament de dades personals.

L'Agència Espanyola de Protecció de Dades, en l'exercici de la seua competència de garantia de la seguretat en el tractament de dades de caràcter personal, podrà examinar les mesures adoptades pels operadors que exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques o que presten servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic, i podrà formular recomanacions sobre les millors pràctiques respecte al nivell de seguretat que s'hauria d'aconseguir amb estes mesures.

2. En cas que hi haja un risc particular de violació de la seguretat de la xarxa pública o del servici de comunicacions electròniques, l'operador que explote la dita xarxa o preste el servici de comunicacions electròniques informarà els abonats sobre el dit risc i sobre les mesures a adoptar.

3. En cas de violació de les dades personals, l'operador de servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic notificarà sense dilacions indegudes l'esmentada violació a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades. Si la violació de les dades pot afectar negativament la intimitat o les dades personals d'un abonat o particular, l'operador notificarà també la violació a l'abonat o particular sense dilacions indegudes.

La notificació d'una violació de les dades personals a un abonat o particular afectat no serà necessària si el proveïdor ha provat, a satisfacció de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, que ha aplicat les mesures de protecció tecnològica convenients i que estes mesures s'han aplicat a les dades afectades per la violació de seguretat. Unes mesures de protecció d'estes característiques podrien ser aquelles que convertixen les dades en incomprensibles per a tota persona que no estiga autoritzada a accedir-hi.

Sense perjudi de l'obligació del proveïdor d'informar els abonats o particulars afectats, si el proveïdor no ha notificat ja a l'abonat o al particular la violació de les dades personals, l'Agència Espanyola de Protecció de Dades podrà exigir-li que ho faça, una vegada avaluats els possibles efectes adversos de la violació.

En la notificació a l'abonat o al particular es descriurà almenys la naturalesa de la violació de les dades personals i els punts de contacte on es pot obtenir més informació, i es recomanaran mesures per a atenuar els possibles efectes adversos de la dita violació. En la notificació a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades es descriuran a més les conseqüències de la violació i les mesures proposades o adoptades pel proveïdor respecte a la violació de les dades personals.

Els operadors hauran de portar un inventari de les violacions de les dades personals, incloent-hi els fets relacionats amb estes infraccions, els seus efectes i les mesures adoptades respecte d'això, que siga suficient per a permetre a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades verificar el compliment de les obligacions de notificació regulades en este apartat. Mitjançant un reial decret es podrà establir el format i contingut de l'inventari.

Als efectes establits en este article, s'entendrà com a violació de les dades personals la violació de la seguretat que provoqe la destrucció, accidental o il·lícita, la pèrdua, l'alteració, la revelació o l'accés no autoritzats, de dades personals transmeses, emmagatzemades o tractades d'una altra manera en relació amb la prestació d'un servici de comunicacions electròniques d'accés públic.

L'Agència Espanyola de Protecció de Dades podrà adoptar directrius i, en cas necessari, dictar instruccions sobre les circumstàncies en què es requerix que el proveïdor notifique la violació de les dades personals, sobre el format que ha d'adoptar la dita notificació i sobre la manera de portar-la a cap, amb ple respecte a les disposicions que, si és el cas, siguen adoptades en esta matèria per la Comissió Europea.

4. El que disposa el present article serà sense perjudi de l'aplicació de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i la normativa que la desplega.

Article 42. *Conservació i cessió de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.*

La conservació i cessió de les dades generades o tractades en el marc de la prestació de servicis de comunicacions electròniques o de xarxes públiques de comunicació als agents facultats a través de l'autorització judicial corresponent amb fins de detecció, investigació i enjudiciament de delictes greus previstos en el Codi Penal o en les lleis penals especials es regix pel que estableix la Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.

Article 43. *Encriptació en les xarxes i servicis de comunicacions electròniques.*

1. Qualsevol tipus d'informació que es transmeta per xarxes de comunicacions electròniques podrà ser protegida per mitjà de procediments d'encriptació.

2. L'encriptació és un instrument de seguretat de la informació. Entre les seues condicions d'ús, quan s'utilitze per a protegir la confidencialitat de la informació, es podrà

imposar l'obligació de facilitar a un òrgan de l'Administració General de l'Estat o a un organisme públic els algorismes o qualsevol procediment d'enciptació utilitzat, així com l'obligació de facilitar sense cap cost els aparells d'enciptació als efectes del seu control d'acord amb la normativa vigent.

Article 44. Integritat i seguretat de les xarxes i dels servicis de comunicacions electròniques.

1. Els operadors de xarxes i de servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic gestionaran adequadament els riscos de seguretat que puguen afectar les seues xarxes i servicis a fi de garantir un adequat nivell de seguretat i evitar o reduir al mínim l'impacte dels incidents de seguretat en els usuaris i en les xarxes interconnectades.

2. Així mateix, els operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques en garantiran la integritat a fi d'assegurar la continuïtat en la prestació dels servicis que utilitzen les esmentades xarxes.

3. Els operadors que exploten xarxes o presten servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic notificaran al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme les violacions de la seguretat o pèrdues d'integritat que hagen tingut un impacte significatiu en l'explotació de les xarxes o els servicis.

Quan siga procedent, el Ministeri informará les autoritats nacionals competents d'altres estats membres i l'Agència Europea de Seguretat en les Xarxes i la Informació (ENISA). Així mateix, podrà informar el públic o exigir a les empreses que ho facen, en cas d'estimar que la divulgació de la violació tinga interés públic. Una vegada a l'any, el Ministeri presentarà a la Comissió i a l'ENISA un informe resumit sobre les notificacions rebudes i les mesures adoptades de conformitat amb este apartat.

De la mateixa manera, el Ministeri comunicarà a la Secretaria d'Estat de Seguretat del Ministeri de l'Interior aquells incidents que afecten els operadors estratègics nacionals i siguen d'interés per a la millora de la protecció d'infraestructures crítiques, en el marc de la Llei 8/2011, de 28 d'abril, que les regula. També el Ministeri comunicarà a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència les violacions de la seguretat o pèrdues d'integritat a què es referix este apartat que afecten o puguen afectar les obligacions específiques imposades per la dita comissió en els mercats de referència.

4. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme establirà els mecanismes per a supervisar el compliment de les obligacions anteriors i, si és el cas, dictarà les instruccions corresponents, que seran vinculants per als operadors, incloent-hi les relatives a les dates límit d'aplicació, perquè adopten determinades mesures relatives a la integritat i seguretat de xarxes i servicis de comunicacions electròniques. Entre estes, podrà imposar:

a) L'obligació de facilitar la informació necessària per a avaluar la seguretat i la integritat dels seus servicis i xarxes, incloent-hi els documents sobre les polítiques de seguretat.

b) L'obligació de sotmetre's a una auditoria de seguretat feta per un organisme independent o per una autoritat competent, i de posar el resultat a disposició del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme. El cost de l'auditoria serà sufragat per l'operador.

5. En particular, els operadors garantiran la major disponibilitat possible dels servicis telefònics disponibles al públic a través de les xarxes públiques de comunicacions en cas de fallada catastròfica de la xarxa o en casos de força major, i adoptaran totes les mesures necessàries per a garantir l'accés sense interrupcions als servicis d'emergència.

6. El present article s'entén sense perjudi del que establix l'apartat 4 de l'article 4 de la present llei.

CAPÍTOL IV

Infraestructures comunes i xarxes de comunicacions electròniques en els edificis

Article 45. *Infraestructures comunes i xarxes de comunicacions electròniques en els edificis.*

1. Es desplegarà, mitjançant un reial decret, la normativa legal en matèria d'infraestructures comunes de comunicacions electròniques en l'interior d'edificis i conjunts immobiliaris. El dit reial decret determinarà tant el punt d'interconnexió de la xarxa interior amb les xarxes públiques, com les condicions aplicables a la mateixa xarxa interior. Així mateix, regularà les garanties aplicables a l'accés als servicis de comunicacions electròniques a través de sistemes individuals a falta d'infraestructures comunes de comunicacions electròniques, i el règim d'instal·lació d'estes en tots aquells aspectes no previstos en les disposicions amb rang legal reguladores de la matèria.

2. La normativa tècnica bàsica d'edificació que regule la infraestructura d'obra civil en l'interior dels edificis i conjunts immobiliaris haurà de prendre en consideració les necessitats de suport dels sistemes i xarxes de comunicacions electròniques fixades de conformitat amb la normativa a què es referix l'apartat 1, i preveure que la infraestructura d'obra civil dispose de prou capacitat per a permetre el pas de les xarxes dels diferents operadors, de manera que es facilite la possibilitat d'ús compartit d'estes infraestructures per aquells.

3. La normativa reguladora de les infraestructures comunes de comunicacions electròniques promourà la sostenibilitat de les edificacions i conjunts immobiliaris, d'ús residencial, industrial, terciari i de dotació, facilitant la introducció d'aquelles tecnologies de la informació i les comunicacions que afavorisquen la seua eficiència energètica, accessibilitat i seguretat, i tendint a la implantació progressiva a Espanya del concepte de llar digital.

4. Els operadors podran instal·lar els trams finals de les xarxes fixes de comunicacions electròniques d'accés ultraràpid així com els seus recursos associats als edificis, a les finques i als conjunts immobiliaris que s'acullen, o s'hagen d'acollir, al règim de propietat horitzontal, o als edificis que, en tot o en part, hagen sigut o siguen objecte d'arrendament per un termini superior a un any, excepte els que tinguen una sola vivenda, a fi que qualsevol copropietari o, si és el cas, arrendatari de l'immoble pugua fer ús de les dites xarxes.

En el cas d'edificis en què no hi haja una infraestructura comuna de comunicacions electròniques en l'interior de l'edifici o conjunt immobiliari, o l'existent no permeta instal·lar l'accés ultraràpid corresponent, la dita instal·lació es podrà fer fent ús dels elements comuns de l'edificació. En els casos en què no siga possible fer la instal·lació en l'interior de l'edificació o finca per raons tècniques o econòmiques, la instal·lació es podrà fer utilitzant les fatxades de les edificacions.

L'operador que es propose instal·lar els trams finals de xarxa i els recursos associats a què es referix el present apartat, haurà de comunicar-ho per escrit a la comunitat de propietaris o, si és el cas, al propietari de l'edifici, junt amb un projecte de l'actuació que pretén dur a terme, abans d'iniciar qualsevol instal·lació. El format, el contingut, i els terminis formals de presentació tant de la comunicació escrita com del projecte d'actuació indicats en el present paràgraf seran determinats reglamentàriament. En tot cas, correspondrà a l'operador acreditar que la comunicació escrita ha sigut entregada.

La instal·lació no es podrà fer si, en el termini d'un mes des que la comunicació es produïska, la comunitat de propietaris o el propietari acredita davant de l'operador que cap dels copropietaris o arrendataris de l'edifici està interessat a disposar de les infraestructures proposades, o afirma que farà, en els tres mesos següents a la resposta, la instal·lació d'una infraestructura comuna de comunicacions electròniques en l'interior de l'edifici o l'adaptació de la prèviament existent que permeten el dit accés ultraràpid. Transcorregut el termini d'un mes abans indicat des que la comunicació es produïska sense que l'operador obtinga una resposta, o el termini dels tres mesos següents a la

resposta sense que s'haja fet la instal·lació de la infraestructura comuna de comunicacions electròniques, l'operador estarà habilitat per a iniciar la instal·lació dels trams finals de xarxa i dels recursos associats, si bé serà necessari que l'operador indique a la comunitat de propietaris o al propietari el dia d'inici de la instal·lació.

El procediment del paràgraf anterior no serà aplicable a l'operador que es propose instal·lar els trams finals de xarxa fixa de comunicacions electròniques d'accés ultraràpid i dels recursos associats en un edifici o conjunt immobiliari en què un altre operador haja iniciat o instal·lat trams finals de les dites xarxes; o en aquells casos en què es tracte d'un tram per a donar continuïtat a una instal·lació que siga necessària per a proporcionar accés a les mencionades xarxes en edificis o finques contigus o pròxims i no hi haja una altra alternativa econòmica eficient i tècnicament viable, tot això sense perjudi que, en tot cas, haja d'haver-hi una comunicació prèvia mínima amb un mes d'antelació de l'operador a la comunitat de propietaris o al propietari, junt amb una descripció de l'actuació que pretén dur a terme, abans d'iniciar qualsevol instal·lació. En tot cas, serà necessari que l'operador indique a la comunitat de propietaris o al propietari el dia d'inici de la instal·lació.

5. Els operadors seran responsables de qualsevol dany que produïsquen en les edificacions o les finques com a conseqüència de les activitats d'instal·lació de les xarxes i dels recursos associats a què es referix l'apartat anterior.

6. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme determinarà a través d'una orde els aspectes tècnics que han de complir els operadors en la instal·lació dels recursos associats a les xarxes fixes de comunicacions electròniques d'accés ultraràpid, així com l'obra civil associada en els casos previstos en l'apartat 4 d'este article, amb l'objectiu de reduir molèsties i càrregues als ciutadans, optimitzar la instal·lació de les xarxes i facilitar el desplegament de les xarxes pels diferents operadors.

7. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà imposar als operadors i als propietaris dels corresponents recursos associats, previ tràmit d'informació pública, obligacions objectives, transparents, proporcionades i no discriminatòries relatives a la utilització compartida dels trams finals de les xarxes d'accés, incloent-hi els que passen per l'interior de les edificacions i conjunts immobiliaris, o fins al primer punt de concentració o distribució ubicat en el seu exterior, quan la duplicació d'esta infraestructura siga econòmicament ineficient o físicament inviable.

8. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme crearà i mantindrà un inventari centralitzat i actualitzat de tots aquells edificis o conjunts immobiliaris que disposen d'infraestructures comunes de telecomunicacions instal·lades. El dit inventari serà posat a disposició dels operadors.

CAPÍTOL V

Drets dels usuaris finals

Article 46. *Drets dels usuaris finals de servicis de comunicacions electròniques.*

1. Són titulars dels drets específics reconeguts en este capítol, en les condicions que s'hi establixen, els usuaris finals de servicis de comunicacions electròniques. Els operadors estaran obligats a respectar els drets reconeguts en este capítol.

El reconeixement dels drets específics dels usuaris finals de xarxes i servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic que efectua este capítol s'entén sense perjudi dels drets que atorga als consumidors el text refós de la Llei General per a la Defensa dels Consumidors i Usuaris aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2007, de 16 de novembre.

2. Les disposicions que esta llei i el seu desplegament reglamentari contenen en matèria de drets específics dels usuaris finals de servicis de comunicacions electròniques, en aquells aspectes expressament previstos en les disposicions del dret de la Unió Europea de les quals deriven, seran aplicables preferentment en cas de conflicte amb les disposicions que regulen amb caràcter general els drets dels consumidors i usuaris.

Article 47. *Drets específics dels usuaris finals de xarxes i servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic.*

1. Els drets específics dels usuaris finals de xarxes i servicis de comunicacions electròniques s'establiran a través d'un reial decret, que regularà:

a) El dret a subscriure contractes per part dels usuaris finals amb els operadors que exploten xarxes o presten servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic, així com el contingut mínim dels dits contractes, sense perjudi del que disposa l'article 53.

b) El dret a resoldre el contracte en qualsevol moment. Este dret inclou el de resoldre'l anticipadament i sense penalització en el cas de la modificació de les condicions contractuals imposades per l'operador per motius vàlids especificats en el contracte i sense perjudi d'altres causes de resolució unilateral.

c) El dret al canvi d'operador, amb la conservació dels números del Pla Nacional de Numeració Telefònica en els casos en què així es preveja en el termini màxim d'un dia laborable. No es podran transferir els usuaris finals a un altre operador en contra de la seua voluntat.

Els usuaris finals hauran de rebre informació adequada sobre el canvi d'operador, el procés del qual és dirigit per l'operador receptor, abans i durant el procés, així com immediatament després de la conclusió.

Els contractes dels usuaris finals amb els operadors cedents quant als servicis afectats per la conservació dels números, quedaran automàticament resolts una vegada conclòs el procés de canvi d'operador.

El retard en la conservació dels números i els abusos de la conservació per part dels operadors o en nom seu, donaran dret als abonats a una compensació en els termes que s'establisquen mitjançant un reial decret, en el qual es fixaran així mateix els casos en què la dita compensació serà automàtica. Les condicions i els procediments per a la resolució dels contractes no hauran de constituir un factor dissuasori per a canviar d'operador.

d) El dret a la informació, que haurà de ser veraç, eficaç, suficient, transparent i comparable, sobre els servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic, sense perjudi del que disposa l'article 54.

e) Els casos, els terminis i les condicions en què l'usuari, amb la sol·licitud prèvia, podrà exercir el dret de desconnexió de determinats servicis, i es preveu la necessitat d'una petició expressa per a l'accés a servicis de diferent consideració.

f) El dret a la continuïtat del servici i a l'obtenció d'una compensació automàtica per la interrupció en els casos que es determinen mitjançant un reial decret.

g) Els casos d'aprovació per part del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme de les condicions generals dels contractes, entre els quals s'inclouran els firmats entre els usuaris finals i els operadors que exploten xarxes o presten servicis de comunicacions electròniques amb obligacions de servici públic.

L'aprovació administrativa a què es referix el paràgraf anterior no exclou el control administratiu i judicial de les condicions generals de la contractació establides en els esmentats contractes, d'acord amb la normativa vigent.

h) El dret a rebre informació completa, comparable, pertinent, fiable, actualitzada i de consulta fàcil sobre la qualitat dels servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic i sobre les mesures adoptades per a garantir un accés equivalent als usuaris finals amb discapacitat.

i) El dret a triar un mitjà de pagament per a l'abonament dels servicis corresponents entre els comunament utilitzats en el tràfic comercial.

j) El dret a accedir als servicis d'emergències de forma gratuïta sense haver d'utilitzar cap mitjà de pagament.

k) El dret a la facturació detallada, clara i sense errors, sense perjudi del dret a rebre factures no desglossades a petició de l'usuari.

l) El dret a detindre la desviació automàtica de telefonades efectuades al seu terminal per part d'un tercer.

m) El dret a impedir, per mitjà d'un procediment senzill i gratuït, la presentació de la identificació de la seua línia en les telefonades que genere, o la presentació de la identificació de la seua línia a l'usuari que li telefone.

Els usuaris finals no podran exercir este dret quan es tracte de telefonades d'emergència a través del número 112 o de comunicacions efectuades a entitats que presten servicis de telefonades d'urgència que es determinen mitjançant un reial decret.

Durant un període de temps limitat, els usuaris finals no podran exercir este dret quan l'abonat de la línia de destinació haja sol·licitat la identificació de les telefonades malicioses o molestes realitzades a la seua línia.

n) El dret a impedir, per mitjà d'un procediment senzill i gratuït, la presentació de la identificació de la línia d'origen en les telefonades entrants i a rebutjar les telefonades entrants en què la dita línia no s'identifique.

En este cas, i en l'anterior, els operadors que presten servicis de comunicacions electròniques al públic per a efectuar telefonades nacionals a números d'un pla nacional de numeració telefònica, així com els que exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques, hauran de complir les condicions que es determinen, mitjançant un reial decret, sobre la visualització, restricció i supressió de la identificació de la línia d'origen i connectada.

2. Els operadors hauran de disposar d'un servici d'atenció al client, gratuït per als usuaris, que tinga com a objecte facilitar informació i atendre i resoldre les queixes i les reclamacions dels seus clients.

Els servicis d'atenció al client per mitjà del canal telefònic hauran de garantir una atenció personal directa, més enllà de la possibilitat d'utilitzar complementàriament altres mitjans tècnics al seu abast per a millorar l'esmentada atenció. Els operadors posaran a disposició dels seus clients mètodes per a l'acreditació documental de les gestions o reclamacions realitzades, com l'atorgament d'un número de referència o la possibilitat d'enviar al client un document en un suport durador.

Article 48. Dret a la protecció de dades personals i la privacitat en relació amb les comunicacions no sol·licitades, amb les dades de trànsit i de localització i amb les guies d'abonats.

1. Respecte a la protecció de dades personals i la privacitat en relació amb les comunicacions no sol·licitades, els usuaris finals dels servicis de comunicacions electròniques tindran els drets següents:

a) A no rebre telefonades automàtiques sense intervenció humana o missatges de fax amb fins de comunicació comercial sense haver prestat el seu consentiment previ i informat.

b) A oposar-se a rebre telefonades no desitjades amb fins de comunicació comercial que s'efectuen per mitjà de sistemes diferents dels establits en la lletra anterior i a ser informat d'este dret.

2. Respecte a la protecció de dades personals i la privacitat en relació amb les dades de trànsit i les dades de localització diferents de les dades de trànsit, els usuaris finals dels servicis de comunicacions electròniques tindran els drets següents:

a) Que es facen anònimes o es cancel·len les seues dades de trànsit quan ja no siguen necessàries a l'efecte de la transmissió d'una comunicació. Les dades de trànsit necessàries als efectes de la facturació dels abonats i dels pagaments de les interconnexions podran ser tractades únicament fins que haja expirat el termini per a la impugnació de la factura del servici, per a la devolució del càrrec efectuat per l'operador, per al pagament de la factura o perquè l'operador puga exigir-ne el pagament.

b) Que les seues dades de trànsit siguen utilitzades per a la promoció comercial de servicis de comunicacions electròniques o per a la prestació de servicis de valor afegit, en la mesura i durant el temps necessaris per a eixos servicis o promoció comercial, únicament quan hagen prestat el seu consentiment informat. Els usuaris finals disposaran del dret de retirar el seu consentiment per al tractament de les dades de trànsit en qualsevol moment i amb efecte immediat.

c) Que només es procedisca al tractament de les seues dades de localització diferents de les dades de trànsit quan s'hagen fet anònimes o amb el seu consentiment informat previ, i únicament en la mesura i pel temps necessaris per a la prestació, si és el cas, de servicis de valor afegit, amb el coneixement inequívoc de les dades que s'hagen de sotmetre a tractament, de la finalitat i la duració del tractament i del servicis de valor afegit que s'haja de prestar. Els usuaris finals disposaran del dret a retirar el seu consentiment en qualsevol moment i amb efecte immediat per al tractament de les dades de localització diferents de trànsit.

Els usuaris finals no podran exercir este dret quan es tracte de telefonades d'emergència a través del número 112 o de comunicacions efectuades a entitats que presten servicis de telefonades d'urgència que determine el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

3. Respecte a la protecció de dades personals i la privacitat en relació amb les guies d'abonats, els usuaris finals dels servicis de comunicacions electròniques tindran els drets següents:

- a) A figurar en les guies d'abonats.
- b) A ser informats gratuïtament de la inclusió de les seues dades en les guies, així com de la seua finalitat, amb caràcter previ a la dita inclusió.
- c) A no figurar en les guies o a sol·licitar l'omissió d'algunes de les seues dades, en la mesura que les dades siguen pertinents per a la finalitat de la guia que haja estipulat el seu proveïdor.

4. El que estableixen les lletres a) i c) de l'apartat 2 d'este article s'entén sense perjudici de les obligacions establides en la Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.

Article 49. *Guies d'abonats.*

1. L'elaboració i la comercialització de les guies d'abonats als servicis de comunicacions electròniques i la prestació dels servicis d'informació sobre estos es faran en règim de lliure competència.

A este efecte, les empreses que assignen números de telèfon als abonats hauran de donar curs a totes les sol·licituds raonables de subministrament d'informació pertinent per a la prestació dels servicis d'informació sobre números d'abonats i guies accessibles al públic, en un format aprovat i en unes condicions equitatives, objectives, orientades en funció dels costos i no discriminatòries; i el subministrament de l'esmentada informació i la seua posterior utilització estaran sotmesos a la normativa en matèria de protecció de dades vigent en cada moment.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme haurà de subministrar gratuïtament a les entitats que hagen d'elaborar guies telefòniques d'abonats, a les que presten el servicis de consulta telefònica sobre números d'abonat i a les que presten els servicis de telefonades d'emergència, les dades que li faciliten els operadors, de conformitat amb les condicions que s'establisquen mitjançant un reial decret.

2. Es garanteix l'accés dels usuaris finals als servicis d'informació sobre números d'abonats, per a això el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà imposar obligacions i condicions a les empreses que controlen l'accés als usuaris finals en matèria de prestació de servicis d'informació sobre números d'abonat, que hauran de ser objectives, equitatives, no discriminatòries i transparents.

3. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme adoptarà, sempre que siga possible tècnicament i econòmicament, mesures per a garantir l'accés directe dels usuaris finals al servei d'informació sobre números d'abonats d'un altre país comunitari per mitjà de telefonades vocals o SMS.

Article 50. *Qualitat de servici.*

1. El ministre d'Indústria, Energia i Turisme podrà fixar, a través d'una orde, els requisits mínims de qualitat de servici que, si és el cas, s'exigisquen als operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques, a fi d'evitar la degradació del servici i l'obstaculització o la ralentització del trànsit en les xarxes, d'acord amb els procediments que s'establisquen mitjançant un reial decret.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme facilitarà a la Comissió Europea, en el moment oportú abans d'establir els esmentats requisits, un resum dels motius per a l'acció, els requisits previstos i la línia d'acció proposada. La dita informació es posarà també a disposició de l'Organisme de Reguladors Europeus de les Comunicacions Electròniques (ORECE).

2. Així mateix, es podran establir els paràmetres de qualitat, que s'hauran de quantificar, així com els possibles mecanismes de certificació de la qualitat, a fi de garantir que els usuaris finals, incloent-hi els usuaris finals amb discapacitat, tinguen accés a una informació completa, comparable, fiable i de consulta fàcil.

Article 51. *Accés a números o a servicis.*

1. En la mesura que siga necessari per a la consecució dels objectius establits en l'article 3 i, en particular, per a la salvaguarda dels drets i dels interessos dels usuaris, mitjançant un reial decret o en els plans nacionals de numeració, adreçament i denominació i les seues disposicions de desplegament, es podran establir requisits sobre capacitats o funcionalitats mínimes que hauran de complir determinats tipus de servicis.

2. Així mateix, mitjançant un reial decret, amb un informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, s'establiran les condicions en què els operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques o servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic hauran de dur a terme el bloqueig de l'accés a números o a servicis, sempre que estiga justificat per motius de trànsit no permés i de trànsit irregular amb fins fraudulents, i els casos en què els prestadors de servicis de comunicacions electròniques hauran de retindre els corresponents ingressos per interconnexió o altres servicis. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència podrà ordenar el bloqueig d'accés a números o a servicis per motiu de trànsit irregular amb fins fraudulents quan tinguen el seu origen en un conflicte entre operadors en matèria d'accés o interconnexió que li siga plantejat pels esmentats operadors. En cap cas es podrà exigir, a l'empara d'este apartat, el bloqueig a servicis no inclosos en l'àmbit d'aplicació d'esta llei, com els servicis de la societat de la informació regulats en la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de Servicis de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic.

3. Mitjançant una resolució, el secretari d'estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació podrà establir que, per raons de protecció dels drets dels usuaris finals de servicis de comunicacions electròniques, en especial dels relacionats amb la facturació i les tarifes que s'apliquen en la prestació de determinats servicis, alguns números o rangs de numeració només siguen accessibles prèvia petició expressa de l'usuari, en les condicions que es fixen en la mencionada resolució.

Article 52. *Regulació de les condicions bàsiques d'accés per a persones amb discapacitat.*

Mitjançant un reial decret, es podran establir les condicions bàsiques per a l'accés de les persones amb discapacitat a les tecnologies, els productes i els servicis relacionats

amb les comunicacions electròniques. En l'esmentada norma s'establiran els requisits que hauran de complir els operadors per a garantir que els usuaris amb discapacitat:

- a) Puguem tindre un accés a servicis de comunicacions electròniques equivalent al que tenen la majoria dels usuaris finals.
- b) Es beneficien de la possibilitat d'elecció d'empresa i servicis disponibles per a la majoria d'usuaris finals.

Article 53. *Contractes.*

1. Abans de la firma d'un contracte entre usuaris finals i els operadors que exploten xarxes o presten servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic, els operadors proporcionaran als usuaris finals almenys la informació que a este efecte s'establix en el text refós de la Llei General per a la Defensa dels Consumidors i Usuaris aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2007, de 16 de novembre.

Adicionalment al que estableix el paràgraf anterior, els operadors també proporcionaran, abans de la firma del contracte, la informació específica sobre el servici de comunicacions electròniques que s'establisca mitjançant un reial decret, i almenys:

- a) Descripció dels servicis que s'han de proveir i possibles limitacions en el seu ús.
- b) Els preus i les tarifes aplicables, amb els conceptes i els detalls que s'establisquen mitjançant un reial decret.
- c) Duració dels contractes i les causes per a resoldre'ls.
- d) Informació sobre restriccions imposades quant a les possibilitats d'utilitzar l'equip terminal subministrat.
- e) Condicions aplicables en relació amb la conservació de números.

2. El contingut dels contractes que es firmen entre els usuaris finals i els operadors que exploten xarxes o presten servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic es regularà mitjançant un reial decret, i inclourà de forma clara, comprensible i fàcilment accessible, almenys, el contingut específic següent:

- a) Els servicis prestats, incloent-hi en particular:
 - i) Si es facilita o no l'accés als servicis d'emergència i informació sobre la ubicació de les persones que efectuen la telefonada, així com qualsevol altra limitació per a la prestació de servicis d'emergència.
 - ii) Informació sobre qualsevol altra condició que limite l'accés o la utilització dels servicis i les aplicacions.
 - iii) Els nivells mínims de qualitat de servici que s'oferixen, en particular el termini per a la connexió inicial, així com, si és el cas, altres paràmetres de qualitat de servici establits reglamentàriament.
 - iv) Informació sobre qualsevol procediment establert per l'empresa per a mesurar i gestionar el trànsit de manera que s'evite esgotar o saturar l'enllaç de la xarxa, i informació sobre la manera en què eixos procediments poden afectar la qualitat del servici.
 - v) Els tipus de manteniment oferits i els servicis de suport facilitats al client, així com els mitjans per a entrar en contacte amb els dits servicis.
 - vi) Qualsevol restricció imposada pel proveïdor quant a les possibilitats d'utilitzar l'equip terminal subministrat.
- b) La decisió de l'abonat sobre la possibilitat d'incloure o no les seues dades personals en una guia determinada i les dades de què es tracte.
- c) La duració del contracte i les condicions per a renovar-lo i per a finalitzar els servicis i resoldre el contracte, incloent-hi:
 - i) Qualsevol ús o duració mínims o altres requisits requerits per a aprofitar les promocions.
 - ii) Tots els gastos relacionats amb la conservació del número i altres identificadors.

iii) Tots els gastos relacionats amb la resolució del contracte, inclosa la recuperació de costos relacionada amb els equips terminals.

iv) Les condicions en què, en els casos de canvi d'operador amb conservació de números, l'operador cedent es compromet a, si és el cas, a reembossar qualsevol crèdit que reste en les targetes de prepagament.

d) La manera d'iniciar els procediments de resolució de litigis, de conformitat amb l'article 55.

e) Els tipus de mesures que podria prendre l'empresa en cas d'incidents de seguretat o integritat o d'amenaques i vulnerabilitat.

3. Mitjançant un reial decret, es podrà establir l'obligatorietat que els contractes incloguen la informació que determine l'autoritat competent en relació amb l'ús de les xarxes i serveis de comunicacions electròniques per a desenrotllar activitats il·lícites o per a difondre continguts nocius, així com sobre els mitjans de protecció contra riscos per a la seguretat personal, la privacitat i les dades personals, sempre que siguin pertinents per al servei prestat.

4. Els operadors hauran d'entregar o enviar als usuaris per escrit o en qualsevol altre suport durador el contracte firmat.

Article 54. *Transparència i publicació d'informació.*

1. Mitjançant un reial decret s'establiran les condicions perquè els operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic publiquen informació transparent, comparable, adequada i actualitzada sobre els preus i les tarifes aplicables, i, si és el cas, sobre els gastos i les condicions relacionades amb la terminació dels contractes, així com informació sobre l'accés i la utilització dels serveis que presten als usuaris finals, que serà publicada de forma clara, comprensible i fàcilment accessible.

2. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme fomentarà la divulgació d'informació comparable a fi que els usuaris finals puguin fer una avaluació independent del cost de les modalitats d'ús alternatives, per exemple per mitjà de guies alternatives o tècniques semblants, i regularà les condicions perquè la informació publicada pels operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic pugui ser utilitzada gratuïtament per tercers, a fi de vendre o permetre la utilització d'estes guies interactives o tècniques semblants.

3. Mitjançant un reial decret es regularan les condicions per a garantir que els operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic:

a) Oferisquen als abonats informació sobre les tarifes aplicables en relació amb qualsevol número o servei subjectes a condicions específiques de preus, pel que fa a cada una de les categories de serveis, informació que es podrà exigir que es facilite immediatament abans d'efectuar les telefonades.

b) Informen els abonats sobre qualsevol canvi d'accés als serveis d'emergència o a la informació relativa a la ubicació de les persones que efectuen les telefonades en el servei a què estan abonats.

c) Informen els abonats dels canvis en les condicions que limiten l'accés o la utilització dels serveis i les aplicacions.

d) Proporcionen informació sobre qualsevol procediment establert pel proveïdor per a mesurar i gestionar el trànsit, de manera que s'evite esgotar o saturar l'enllaç de la xarxa, i sobre la manera en què eixos procediments poden afectar la qualitat del servei.

e) Informen els abonats del seu dret a decidir si inclouen les seues dades personals en una guia i dels tipus de dades de què es tracta.

f) Informen de manera periòdica i detallada els abonats amb discapacitat dels productes i serveis dirigits a ells.

4. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà exigir als operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques o servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic que difonguen de forma gratuïta, i en un determinat format, informació d'interés públic per als antics i nous abonats, quan siga procedent, per les mateixes vies que utilitzen normalment per a comunicar-se amb els abonats, informació que cobrirà els aspectes següents:

a) Els usos més comuns dels servicis de comunicacions electròniques per a dur a terme activitats il·lícites o per a difondre continguts nocius, en particular quan això atempte contra els drets i les llibertats de tercers, incloent-hi les infraccions dels drets d'autor i drets afins, així com les seues conseqüències jurídiques.

b) Els mitjans de protecció contra els riscos per a la seguretat personal, la privacitat, i les dades de caràcter personal en l'ús dels servicis de comunicacions electròniques.

5. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme publicarà periòdicament les dades resultants de la gestió del procediment de resolució de controvèrsies establert en l'apartat 1 de l'article 55. Les dades inclouran un nivell de desagregació que permeta obtenir informació sobre els servicis, les matèries i els operadors sobre els quals versen les reclamacions rebudes.

Article 55. *Resolució de controvèrsies.*

1. Els usuaris finals que siguen persones físiques tindran dret a disposar d'un procediment extrajudicial, transparent, no discriminatori, senzill i gratuït per a resoldre les seues controvèrsies amb els operadors que exploten xarxes o presten servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic, quan les controvèrsies es referisquen als seus drets específics com a usuaris finals de servicis de comunicacions electròniques reconeguts en esta llei i en la normativa que la desplega i d'acord amb el que s'ha establert en la normativa comunitària.

Amb este fi, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme establirà, mitjançant una orde, un procediment conforme al qual els usuaris finals que siguen persones físiques podran sotmetre-li les esmentades controvèrsies, d'acord amb els principis establerts en l'apartat anterior. Els operadors estaran obligats a sotmetre's al procediment, així com a complir la resolució que li pose fi. En tot cas, el procediment que s'adopte establirà el termini màxim en què s'haurà de notificar la resolució expressa, transcorregut el qual es podrà considerar desestimada la reclamació per silenci administratiu, sense perjudici que l'administració de telecomunicacions tinga l'obligació de resoldre la reclamació de forma expressa, d'acord amb el que estableix l'article 43 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú. La resolució que es dicte podrà impugnar-se davant de la jurisdicció contenciosa administrativa.

2. El que estableix l'apartat anterior s'entén sense perjudici del dret dels usuaris finals a sotmetre les controvèrsies al coneixement de les juntes arbitral de consum, d'acord amb la legislació vigent en la matèria. Si les juntes arbitral de consum acorden conèixer de la controvèrsia, no serà possible acudir al procediment de l'apartat anterior.

TÍTOL IV

Avaluació de la conformitat d'equips i aparells

Article 56. *Normalització tècnica.*

1. Mitjançant un reial decret es podran establir els casos i les condicions en què els operadors de xarxes públiques i servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic hauran de publicar les especificacions tècniques precises i adequades de les interfícies oferides a Espanya, amb anterioritat a la possibilitat d'accés públic als servicis prestats a través de les dites interfícies.

2. Mitjançant un reial decret es determinaran les formes d'elaboració, si és el cas, de les especificacions tècniques aplicables als equips i aparells de telecomunicacions, a l'efecte de garantir el compliment dels requisits essencials en els procediments d'avaluació de conformitat, i es fixaran els equips i els aparells exceptuats de l'aplicació de l'esmentada avaluació.

En els casos en què la normativa ho preveja, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà aprovar especificacions tècniques diferents de les anteriors per a aparells de telecomunicació.

Article 57. *Avaluació de la conformitat.*

1. Dels aparells de telecomunicació, considerant com a tals qualsevol dispositiu no exclòs expressament del reial decret que desplegue este títol que siga equip radioelèctric o equip terminal de telecomunicació, o les dos coses al mateix temps, caldrà avaluar la seua conformitat amb els requisits essencials establits en les disposicions que ho determinen, que són conformes a totes les disposicions que s'establisquen i que incorporen el marcatge corresponent com a conseqüència de l'avaluació realitzada. Podrà exceptuar-se de l'aplicació del que disposa este títol l'ús dels equips que mitjançant un reial decret es determinen, com els equips de radioaficionats construïts pel mateix usuari i no disponibles per a la venda en el mercat, d'acord amb el que dispose en la seua regulació específica.

2. Per a la importació des de tercers països no pertanyents a la Unió Europea, la posada en el mercat, la posada en servici i la utilització d'un aparell de telecomunicacions dels indicats en l'apartat anterior, serà requisit imprescindible que l'agent econòmic establert en la Unió Europea o l'usuari hagen verificat prèviament la conformitat dels aparells amb els requisits essencials que els siguen aplicables per mitjà dels procediments que es determinen en el reial decret que s'establisca a este efecte, així com el compliment de les disposicions que es dicten en el mencionat reial decret.

3. El compliment de tots els requisits que s'establisquen en el reial decret indicat inclou l'habilitació per a la connexió dels aparells destinats a connectar-se als punts de terminació d'una xarxa pública de comunicacions electròniques. El dit compliment no suposa autorització d'ús per als equips radioelèctrics subjectes a l'obtenció d'autorització o concessió de domini públic radioelèctric en els termes que estableix esta llei.

4. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà promoure procediments complementaris de certificació voluntària per als aparells de telecomunicació, que inclouran, almenys, l'avaluació de la conformitat indicada en els capítols anteriors.

5. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà fer els controls adequats per a assegurar que la conformitat dels equips posats en el mercat ha sigut avaluada d'acord amb el que disposa este títol. La persona física o jurídica responsable dels equips posats en el mercat facilitarà de manera gratuïta la posada a disposició dels equips per a poder dur a terme els esmentats controls.

Mitjançant un reial decret s'establirà el procediment aplicable a la retirada del mercat de productes que incomplisquen el que disposa este títol.

Article 58. *Reconeixement mutu.*

1. Els aparells de telecomunicació dels quals s'haja avaluat la conformitat amb els requisits essencials en un altre estat membre de la Unió Europea o en virtut dels acords de reconeixement mutu firmats per la Unió amb tercers països, i complisquen les altres disposicions aplicables en la matèria, tindran la mateixa consideració, pel que fa al que disposa este títol IV, que els aparells la conformitat dels quals s'haja verificat a Espanya i complisquen, així mateix, les altres disposicions legals en la matèria.

2. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme establirà els procediments per al reconeixement de la conformitat dels aparells de telecomunicació a què es referisquen els acords de reconeixement mutu que estableisca la Unió Europea amb tercers països.

3. Els aparells de telecomunicació que utilitzen l'espectre radioelèctric amb paràmetres de ràdio no harmonitzats en la Unió Europea no podran ser posats en el mercat mentres no hagen sigut autoritzats pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, a més d'haver-ne sigut avaluada la conformitat amb les normes que els siguen aplicables i que siguen conformes amb la resta de disposicions que els siguen aplicables.

Article 59. *Condicions que han de complir les instal·lacions i els instal·ladors.*

1. La instal·lació dels aparells de telecomunicació haurà de ser feta seguint les instruccions proporcionades per l'agent econòmic, mantenint, en tot cas, inalterades les condicions davall les quals s'ha verificat la seua conformitat amb els requisits essencials, en els termes que estableixen els articles anteriors d'este títol.

2. La prestació a tercers de servicis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació es durà a terme en règim de lliure competència sense més limitacions que les establides en esta llei i en la normativa que la desplegue.

Podran prestar servicis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació les persones físiques o jurídiques nacionals d'un estat membre de la Unió Europea o amb una altra nacionalitat quan, en el segon cas, estiga previst en els acords internacionals que vinculen el Regne d'Espanya. Per a la resta de persones físiques o jurídiques, el Govern podrà autoritzar excepcions, de caràcter general o particular, a la regla anterior.

Mitjançant un reial decret s'establiran els requisits exigibles per a l'exercici de l'activitat consistent en la prestació a tercers de servicis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació relatius a la capacitat tècnica i a la qualificació professional per a l'exercici de l'activitat, als mitjans tècnics i a la cobertura mínima de l'assegurança, l'aval o qualsevol altra garantia financera. Els requisits d'accés a l'activitat i el seu exercici seran proporcionats, no discriminatoris, transparents i objectius, i estaran vinculats de manera clara i directa a l'interés general concret que els justifique.

Els interessats en la prestació a tercers de servicis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació hauran de presentar, amb anterioritat a l'inici de l'activitat, en el Registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació, per mitjans electrònics o telemàtics, una declaració responsable sobre el compliment dels requisits exigibles per a l'exercici de l'activitat.

La declaració responsable habilita per a la prestació a tercers de servicis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació en tot el territori espanyol i amb una duració indefinida.

Quan es constate l'incompliment d'algun dels requisits determinats reglamentàriament, es dirigirà a l'interessat una notificació perquè esmene el dit incompliment en el termini de quinze dies. Transcorregut el termini sense que l'esmena es produísca, es dictarà una resolució en què es privarà d'eficàcia la declaració i es cancel·larà la inscripció registral.

Qualsevol fet que supose una modificació d'algunes de les dades incloses en la declaració originària haurà de ser comunicat per l'interessat, per mitjans electrònics o telemàtics, en el termini màxim d'un mes a partir del moment en què es produísca, a la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, que inscriurà la modificació en el Registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació.

Si, com a conseqüència de la prestació de servicis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació, es posara en perill la seguretat de les persones o de les xarxes públiques de telecomunicacions, la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació podrà dictar una resolució motivada per la qual, amb l'audiència prèvia de l'interessat, s'adopte de forma cautelar i immediata i pel temps imprescindible la suspensió de l'exercici de l'activitat d'instal·lació per a l'interessat, sense perjudi que es pugua incoar l'expedient sancionador oportú de conformitat amb el que estableix el títol VIII.

Serà lliure la prestació temporal o ocasional en el territori espanyol de servicis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació per persones físiques o jurídiques legalment establides en altres estats membres de la Unió Europea

per a l'exercici de la mateixa activitat, sense perjudi del compliment de les obligacions en matèria de reconeixement de qualificacions professionals que s'apliquen als professionals que s'hi desplacen.

3. El Registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació serà de caràcter públic i es regularà mitjançant un reial decret. En este registre s'inscriuran d'ofici les dades relatives a les persones físiques o jurídiques que hagen declarat la seua intenció de prestar servicis d'instal·lació o manteniment d'equips o sistemes de telecomunicació i les seues modificacions, a partir de la informació continguda en les declaracions. Els tràmits relatius a la inscripció en el registre no podran suposar un retard de l'habilitació per a exercir l'activitat.

TÍTOL V

Domini públic radioelèctric

Article 60. *De l'administració del domini públic radioelèctric.*

1. L'espectre radioelèctric és un bé de domini públic la titularitat i l'administració del qual corresponen a l'Estat. La dita administració s'exercirà de conformitat amb el que disposen este títol i els tractats i acords internacionals en què Espanya siga part, atenent la normativa aplicable a la Unió Europea i les resolucions i les recomanacions de la Unió Internacional de Telecomunicacions i altres organismes internacionals.

2. L'administració del domini públic radioelèctric es durà a terme tenint en compte el seu important valor social, cultural i econòmic i la necessària cooperació amb altres estats membres de la Unió Europea i amb la Comissió Europea en la planificació estratègica, la coordinació i l'harmonització de l'ús de l'espectre radioelèctric a la Unió Europea.

En el marc d'esta cooperació, es fomentarà la coordinació dels enfocaments polítics en matèria d'espectre radioelèctric en la Unió Europea i, quan siga procedent, l'harmonització de les condicions necessàries per a la creació i el funcionament del mercat interior de les comunicacions electròniques. A este efecte, es tindran en compte, entre altres, els aspectes econòmics, de seguretat, de salut, d'interés públic, de llibertat d'expressió, culturals, científics, socials i tècnics de les polítiques de la Unió Europea, així com els diversos interessos de les comunitats d'usuaris de l'espectre, atenent sempre la necessitat de garantir un ús eficient i efectiu de les radiofreqüències i els beneficis per als consumidors, com la realització d'economies d'escala i la interoperabilitat dels servicis.

3. En particular, són principis aplicables a l'administració del domini públic radioelèctric, entre altres, els següents:

- a) Garantir un ús eficaç i eficient d'este recurs.
- b) Fomentar la neutralitat tecnològica i dels servicis, i el mercat secundari de l'espectre.
- c) Fomentar una major competència en el mercat de les comunicacions electròniques.

4. L'administració del domini públic radioelèctric té com a objectiu l'establiment d'un marc jurídic que assegure unes condicions harmonitzades per a usar-lo i que en permeta la disponibilitat i l'ús eficient, i comprén un conjunt d'actuacions entre les quals s'inclouen les següents:

- a) Planificació: elaboració i aprovació dels plans d'utilització.
- b) Gestió: establiment, d'acord amb la planificació prèvia, de les condicions tècniques d'explotació i atorgament dels drets d'ús.
- c) Control: comprovació tècnica de les emissions; detecció i eliminació d'interferències; inspecció tècnica d'instal·lacions, equips i aparells radioelèctrics, així com el control de la posada en el mercat d'estos últims.

Igualment, inclou la protecció del domini públic radioelèctric, consistent, entre altres actuacions, en la realització d'emissions sense continguts substantius en aquelles

freqüències i canals radioelèctrics els drets d'ús dels quals, en l'àmbit territorial corresponent, no hagen sigut atorgats, amb independència que les dites freqüències o canals radioelèctrics siguen objecte en la pràctica d'ocupació o ús efectiu.

d) Aplicació del règim sancionador.

5. La utilització de freqüències radioelèctriques per mitjà de xarxes de satèl·lits s'inclou dins de l'administració del domini públic radioelèctric.

Així mateix, la utilització del domini públic radioelèctric necessària per a la utilització dels recursos òrbita-espectre en l'àmbit de la sobirania espanyola i per mitjà de satèl·lits de comunicacions queda reservada a l'Estat. La seua explotació estarà sotmesa al dret internacional i es farà en la forma que es determine mitjançant un reial decret, per mitjà de la seua gestió directa per l'Estat o per mitjà d'una concessió. En tot cas, la gestió també es podrà dur a terme per mitjà de concerts amb organismes internacionals.

Article 61. Facultats del Govern per a l'administració del domini públic radioelèctric.

El Govern desenrotllarà, mitjançant un reial decret, les condicions per a l'adequada administració del domini públic radioelèctric. En el reial decret es regularà, com a mínim, el següent:

a) El procediment per a l'elaboració dels plans d'utilització de l'espectre radioelèctric, que inclouen el Quadro nacional d'atribució de freqüències, els plans tècnics nacionals de radiodifusió i televisió, l'aprovació dels quals correspondrà al Govern, i les necessitats d'espectre radioelèctric per a la defensa nacional. Les dades relatives a esta última matèria tindran el caràcter de reservades.

b) El procediment de determinació, control i inspecció dels nivells únics d'emissió radioelèctrica tolerable i que no representen un perill per a la salut pública, que hauran de ser respectats en tot cas i moment per les diferents instal·lacions o infraestructures a instal·lar i ja instal·lades que facen ús del domini públic radioelèctric. En la determinació d'estos nivells únics d'emissió radioelèctrica tolerable es tindran en compte tant criteris tècnics en l'ús del domini públic radioelèctric, com criteris de preservació de la salut de les persones, i en concordança amb el que disposen les recomanacions de la Comissió Europea. Estos límits hauran de ser respectats, en tot cas, per la resta d'administracions públiques, tant autonòmiques com locals.

c) Els procediments, els terminis i les condicions per a l'habilitació de l'exercici dels drets d'ús del domini públic radioelèctric, que revestirà la forma d'autorització general, autorització individual, afectació o concessió administratives.

En particular, es regularan els procediments oberts d'atorgament de drets d'ús del domini públic radioelèctric, que es basaran en criteris objectius, transparents, no discriminatoris i proporcionats i tindran en compte, entre altres circumstàncies, la tecnologia utilitzada, l'interés dels servicis, les bandes i el seu grau d'aprofitament. També tindran en consideració la valoració econòmica per a l'interessat de l'ús del domini públic, atés que és un recurs escàs, i, si és el cas, les ofertes presentades pels licitadors.

No obstant això, quan siga necessari l'atorgament de drets individuals d'utilització de radiofreqüències a proveïdors de servicis de continguts radiofònics o televisius per a aconseguir un objectiu d'interés general establert de conformitat amb el dret de la Unió Europea, es podran establir excepcions al requisit del procediment obert.

d) El procediment per a la reassignació de l'ús de bandes de freqüències amb l'objectiu d'aconseguir un ús més eficient de l'espectre radioelèctric, en funció de la seua idoneïtat per a la prestació de nous servicis o de l'avaluació de les tecnologies, que podrà incloure el calendari d'actuacions i l'avaluació dels costos associats, en particular els ocasionats als titulars de drets d'ús afectats per estes actuacions de reassignació, que podran ser compensats a través d'un fons econòmic o qualsevol altre mecanisme de compensació que s'establisca.

e) Les condicions no discriminatòries, proporcionades i transparents associades als títols habilitants per a l'ús del domini públic radioelèctric, entre les quals s'inclouran les

necessàries per a garantir l'ús efectiu i eficient de les freqüències i els compromisos contrets pels operadors en els processos de licitació previstos en l'article 63. Estes condicions buscaran promoure en tot cas la consecució dels beneficis més alts possibles per als usuaris, així com mantindre els incentius suficients per a la inversió i la innovació.

f) Les condicions d'atorgament de títols habilitants per a l'ús del domini públic radioelèctric per a fins experimentals o esdeveniments de curta duració.

g) L'adequada utilització de l'espectre radioelèctric per mitjà de l'ús d'equips i aparells.

Article 62. *Títols habilitants per a l'ús del domini públic radioelèctric.*

1. L'ús del domini públic radioelèctric podrà ser comú, especial o privatiu.

L'ús comú del domini públic radioelèctric no necessitarà cap títol habilitant i es durà a terme en les bandes de freqüències i amb les característiques tècniques que s'establisquen a este efecte.

L'ús especial del domini públic radioelèctric és el que es faça de les bandes de freqüències habilitades per a ser explotades de forma compartida, sense limitació de nombre d'operadors o usuaris i amb les condicions tècniques i per als servicis que s'establisquen en cada cas.

L'ús privatiu del domini públic radioelèctric és el que es realitza per mitjà de l'explotació en exclusiva o el que fan un nombre limitat d'usuaris de determinades freqüències en un mateix àmbit físic d'aplicació.

2. Els títols habilitants per mitjà dels quals s'atorguen drets d'ús del domini públic radioelèctric revestiran la forma d'autorització general, autorització individual, afectació o concessió administratives. El termini per a l'atorgament dels títols habilitants serà de sis setmanes des de l'entrada de la sol·licitud en qualsevol dels registres de l'òrgan administratiu competent, sense perjudici del que s'establisca per als drets d'ús amb limitació de nombre. El dit termini no serà aplicable quan siga necessària la coordinació internacional de freqüències o afecte les reserves de posicions orbitals.

3. L'atorgament de drets d'ús del domini públic radioelèctric revestirà la forma d'autorització general en els casos d'ús especial de les bandes de freqüència habilitades a este efecte a través de xarxes públiques de comunicacions electròniques instal·lades o explotades per operadors de comunicacions electròniques.

L'autorització general es considerarà concedida sense més tràmit que la notificació a la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, per mitjà del procediment i amb els requisits que s'establisquen mitjançant una orde del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, sense perjudici de l'obligació d'abonament de les taxes corresponents. Quan la dita Secretaria d'Estat constata que la notificació no reuneix els requisits establits anteriorment, dictarà una resolució motivada en un termini màxim de quinze dies, i la notificació no es tindrà per feta.

4. L'atorgament de drets d'ús del domini públic radioelèctric revestirà la forma d'autorització individual en els casos següents:

a) Si es tracta d'una reserva de dret d'ús especial per radioaficionats o altres sense contingut econòmic en la regulació específica dels quals així s'establisca.

b) Si s'atorga el dret d'ús privatiu per a autoprestació pel sol·licitant, excepte en el cas d'administracions públiques, que requeriran afectació demanial.

5. En la resta de casos no previstos en els apartats anteriors, el dret a l'ús privatiu del domini públic radioelèctric requerirà una concessió administrativa. Per a l'atorgament de la dita concessió, serà requisit previ que els sol·licitants tinguen la condició d'operador de comunicacions electròniques i que en ells no concórrega alguna de les prohibicions de contractar regulades en el text refós de la Llei de Contractes del Sector Públic, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

Les concessions d'ús privatiu del domini públic radioelèctric reservat per a la prestació de servicis audiovisuals les atorgarà la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la

Societat de la Informació de manera annexa al títol habilitant audiovisual. La duració d'estes concessions serà la del títol habilitant audiovisual. En estos casos, l'operador a favor del qual s'atorgue la concessió no ha de tindre obligatòriament la condició d'operador de comunicacions electròniques sinó la de prestador de servicis audiovisuals.

6. És competència de la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació l'atorgament dels títols habilitants excepte en els casos d'atorgament per procediment de licitació previst en l'article 63.

Les resolucions per mitjà de les quals s'atorguen les concessions de domini públic radioelèctric es dictaran en la forma i els terminis que s'establisquen mitjançant un real decret, que establirà, així mateix, la informació que es farà pública sobre les dites concessions.

7. Els qui siguen seleccionats per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques harmonitzats en procediments de licitació convocats per les institucions de la Unió Europea en què s'establisca la reserva a favor seu de drets d'ús del domini públic radioelèctric, s'inscriuran d'ofici en el Registre d'operadors. La Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació atorgarà la concessió demanial als operadors abans mencionats. En les mencionades concessions s'inclouran, entre altres, les condicions que siguen procedents establides en els procediments de licitació, així com els compromisos adquirits per l'operador en el mencionat procediment.

8. En el Quadro nacional d'atribució de freqüències o en els plecs reguladors dels procediments de licitació per a l'atorgament de títols habilitants es podran establir cauteles per a evitar comportaments especulatiu o acaparament de drets d'ús del domini públic radioelèctric, en particular per mitjà de la fixació de límits en la quantitat de freqüències a utilitzar per un mateix operador o grup empresarial o la fixació de terminis estrictes per a l'explotació dels drets d'ús per part del seu titular. A este efecte, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà adoptar mesures com ara ordenar la venda o la cessió de drets d'ús de radiofreqüències. Estes cauteles s'establiran i aplicaran de manera que siguen proporcionades, no discriminatòries i transparents.

9. Amb caràcter previ a la utilització del domini públic radioelèctric, s'exigirà, preceptivament, l'aprovació del projecte tècnic i la inspecció o el reconeixement favorable de les instal·lacions per la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, a fi de comprovar que s'ajusten a les condicions prèviament autoritzades.

En funció de la naturalesa del servici, de la banda de freqüències emprada, de la importància tècnica de les instal·lacions que s'utilitzen o per raons d'eficàcia en la gestió de l'espectre, es podrà substituir l'aprovació del projecte tècnic per una declaració responsable de conformitat amb el que estableix l'article 71 bis de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, sense perjuí que la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació puga exigir en qualsevol moment la presentació del projecte tècnic. Així mateix, es podrà acordar la substitució de la inspecció prèvia per una certificació expedida per un tècnic competent.

10. Els operadors que exploten les xarxes o servicis de comunicacions electròniques que facen ús del domini públic radioelèctric hauran de disposar del corresponent títol habilitant de l'esmentat ús.

Els operadors que hagen d'efectuar materialment emissions radioelèctriques per mitjà de l'ús del domini públic radioelèctric per encàrrec d'altres persones o entitats, hauran de verificar abans de l'inici de les emissions que les entitats a la disposició de les quals posen la seua xarxa tenen el corresponent títol habilitant en matèria d'ús del domini públic radioelèctric. Les dites operadores no podran posar a disposició de les entitats indicades la seua xarxa i, en conseqüència, no podran donar accés a la seua xarxa a les dites entitats ni podran efectuar les mencionades emissions en cas d'absència de l'esmentat títol habilitant.

Article 63. Títols habilitants atorgats per mitjà d'un procediment de licitació.

1. Quan siga necessari per a garantir l'ús eficaç i eficient de l'espectre radioelèctric, tenint degudament en compte la necessitat d'aconseguir els màxims beneficis per als usuaris i facilitar el desenrotllament de la competència, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà, amb l'audiència prèvia a les parts interessades, incloent-hi les associacions de consumidors i usuaris, limitar el nombre de concessions demanials a atorgar sobre el dit domini per a l'explotació de xarxes públiques i la prestació de servicis de comunicacions electròniques. Tota decisió de limitar l'atorgament de drets d'ús haurà de ser publicada, amb l'exposició de motius. La limitació del nombre de títols habilitants serà revisable pel mateix Ministeri, d'ofici o a instància de part, en la mesura que desapareguen les causes que la van motivar.

2. Quan, de conformitat amb el que preveu l'apartat anterior, el ministre d'Indústria, Energia i Turisme limite el nombre de concessions demanials a atorgar en una determinada banda de freqüències, es tramitarà un procediment de licitació per a atorgar-les, que respectarà en tot cas els principis de publicitat, concurrència i no discriminació per a totes les parts interessades. A este efecte, s'aprovaran mitjançant una orde del ministre d'Indústria, Energia i Turisme la convocatòria i el plec de bases pel qual es regirà la licitació.

El procediment de licitació s'haurà de resoldre mitjançant una orde del ministre d'Indústria, Energia i Turisme en un termini màxim de huit mesos des de la convocatòria de la licitació.

Article 64. Duració, modificació, extinció i revocació dels títols habilitants per a l'ús del domini públic radioelèctric.

1. Els drets d'ús privatiu del domini públic radioelèctric sense limitació de nombre s'atorgaran, amb caràcter general, per un període que finalitzarà el 31 de desembre de l'any natural en què complisquen el seu quint any de vigència, renovables per períodes de cinc anys en funció de les disponibilitats i les previsions de la planificació del dit domini públic. Mitjançant un reial decret es determinaran els casos en què es podrà fixar un període de duració diferent per als drets d'ús privatiu del domini públic radioelèctric sense limitació de nombre.

2. Els drets d'ús privatiu amb limitació de nombre tindran la duració prevista en els procediments de licitació corresponents, que, en tot cas, serà d'un màxim de vint anys, incloent-hi possibles pròrrogues i sense possibilitat de renovació automàtica. A l'hora de determinar en el procediment de licitació la duració concreta dels drets d'ús, es tindran en compte, entre altres criteris, les inversions que s'exigisquen i els terminis per a amortitzar-les, les obligacions vinculades als drets d'ús, com la cobertura mínima que s'impose, i les bandes de freqüències dels drets d'ús de les quals s'atorguen, en els termes que es concreten mitjançant un reial decret.

3. D'acord amb els principis d'objectivitat i de proporcionalitat, atenent principalment les necessitats de la planificació i de l'ús eficient i la disponibilitat de l'espectre radioelèctric, en els termes establits mitjançant un reial decret, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà modificar els títols habilitants per a l'ús del domini públic radioelèctric, amb l'audiència prèvia de l'interessat.

Quan els títols siguen atorgats pel procediment de licitació es requerirà, a més, un informe previ de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i l'audiència del Consell de Consumidors i Usuaris i, si és el cas, de les associacions més representatives dels usuaris restants durant un termini suficient, que, excepte en circumstàncies excepcionals, no podrà ser inferior a quatre setmanes. En estos casos la modificació es farà mitjançant una orde ministerial, amb un informe previ de la Comissió Delegada del Govern per a Assumptes Econòmics, que establirà un termini perquè els titulars s'hi adapten.

La modificació dels títols habilitants per a l'ús del domini públic radioelèctric en els casos en què justificadament s'hagen d'establir condicions diferents de les que hi havia

quan es va atorgar el títol, podrà consistir a prolongar la duració de drets ja existents, inclús més enllà de les duracions establides en els apartats anteriors.

4. Els títols habilitants per a l'ús del domini públic s'extingiran per:

a) Les causes aplicables de les ressenyades en l'article 100 de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, de Patrimoni de les Administracions Públiques.

b) Mort del titular del dret d'ús del domini públic radioelèctric o extinció de la persona jurídica titular.

c) Renúncia del titular, amb efectes des de l'acceptació per l'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

d) Pèrdua de la condició d'operador del titular del dret d'ús del domini públic radioelèctric, quan esta condició siga necessària, o qualsevol causa que impossibilita la prestació del servici pel seu titular.

e) Falta de pagament de la taxa per reserva del domini públic radioelèctric.

f) Pèrdua d'adequació de les característiques tècniques de la xarxa al Quadro nacional d'atribució de freqüències, sense que hi haja possibilitat d'atorgar al titular altres bandes.

g) Mutu acord entre el titular i l'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

h) Transcurs del temps per al qual es van atorgar. En el cas dels drets d'ús sense limitació de nombre, pel transcurs del temps per al qual es van atorgar sense que s'hi hagen renovat.

i) Per incompliment greu i reiterat de les obligacions del titular previstes com a causa de revocació.

j) Aquelles altres causes que s'establisquen en el títol habilitant, d'acord amb la present llei.

5. L'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, a través del procediment administratiu general de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, podrà acordar la revocació dels títols habilitants per a l'ús del domini públic radioelèctric per les causes següents:

a) Incomplir les condicions i els requisits tècnics aplicables a l'ús del domini públic radioelèctric.

b) No pagar l'Impost de Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats.

c) No efectuar un ús eficaç o eficient del domini públic radioelèctric.

d) Revocar successivament dos autoritzacions administratives de transferència de títol o de cessió de drets d'ús del domini públic radioelèctric sobre el mateix títol habilitant en el termini d'un any.

e) Utilitzar les freqüències amb fins diferents dels que van motivar l'assignació o per a altres fins diferents dels de la prestació del servici o l'exercici de l'activitat que haja motivat l'assignació.

Article 65. *Protecció activa del domini públic radioelèctric.*

1. La Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, en qualsevol moment, podrà efectuar una protecció activa del domini públic radioelèctric per mitjà de la realització d'emissions sense continguts substantius en aquelles freqüències i canals radioelèctrics els drets d'ús dels quals, en l'àmbit territorial corresponent, no hagen sigut atorgats.

Esta potestat s'exercirà sense perjudi de les actuacions inspectores i sancionadores que es puguen dur a terme per a depurar les responsabilitats en què s'haja pogut incórrer per l'ús del domini públic radioelèctric sense disposar de títol habilitant, per la producció d'interferències perjudicials o per la comissió de qualsevol altra infracció tipificada en el marc del règim sancionador establert en el títol VIII d'esta llei.

2. Mitjançant un reial decret es regularà el procediment per a l'exercici de la potestat de protecció activa del domini públic radioelèctric en el cas que la freqüència o canal radioelèctric siga objecte d'una ocupació o un ús efectiu sense que es dispose de títol habilitant, amb subjecció a les normes següents:

a) Es constatarà l'ocupació o l'ús efectiu de la freqüència o canal radioelèctric sense que es dispose de títol habilitant a este efecte.

b) S'efectuarà un tràmit d'audiència prèvia a la persona física o jurídica que efectue l'ocupació o l'ús de la freqüència o canal radioelèctric sense títol habilitant o, si és el cas, al titular de les infraestructures, de la finca o de l'immoble des d'on es produïx l'emissió en eixa freqüència, perquè en el termini de deu dies hàbils al·legue el que crega oportú.

c) Si és el cas, una vegada efectuat el tràmit d'audiència prèvia, es requerirà la persona o titular mencionat anteriorment amb el qual s'evacuarà el dit tràmit, perquè en el termini de huit dies hàbils procedisca al cessament de les emissions no autoritzades.

d) En el cas que no cessen les emissions no autoritzades, la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació podrà iniciar les seues emissions en l'esmentada freqüència o canal radioelèctric.

Article 66. *Neutralitat tecnològica i de servicis en l'ús del domini públic radioelèctric.*

1. En les bandes de radiofreqüències declarades disponibles per als servicis de comunicacions electròniques en el Quadro nacional d'atribució de freqüències es podrà emprar qualsevol tipus de tecnologia utilitzada per als servicis de comunicacions electròniques de conformitat amb el dret de la Unió Europea.

No obstant això, es podran preveure restriccions proporcionades i no discriminatòries per als tipus de tecnologia d'accés sense fil o xarxa radioelèctrica utilitzats per als servicis de comunicacions electròniques quan siga necessari per a:

- a) Evitar interferències perjudicials.
- b) Protegir la salut pública dels camps electromagnètics.
- c) Assegurar la qualitat tècnica del servici.
- d) Garantir un ús compartit màxim de les radiofreqüències.
- e) Garantir un ús eficient de l'espectre.
- f) Garantir l'èxit d'un objectiu d'interés general.

2. En les bandes de radiofreqüències declarades disponibles per als servicis de comunicacions electròniques en el Quadro nacional d'atribució de freqüències es podrà prestar qualsevol tipus de servicis de comunicacions electròniques, de conformitat amb el dret de la Unió Europea.

No obstant això, es podran preveure restriccions proporcionades i no discriminatòries per als tipus de servicis de comunicacions electròniques que es presten, incloent-hi, quan siga procedent, el compliment d'un requisit del Reglament de Radiocomunicacions de la Unió Internacional de Telecomunicacions.

Les mesures que exigisquen que un servici de comunicacions electròniques es preste en una banda específica disponible per als servicis de comunicacions electròniques hauran d'estar justificades per a garantir la consecució d'objectius d'interés general definits d'acord amb el dret de la Unió Europea, com ara:

- a) La seguretat de la vida.
- b) La promoció de la cohesió social, regional o territorial.
- c) L'evitació de l'ús ineficient de les radiofreqüències.
- d) La promoció de la diversitat cultural i lingüística i del pluralisme dels mitjans de comunicació per mitjà de, per exemple, la prestació de servicis de radiodifusió i televisió.

Únicament s'imposarà l'atribució específica d'una banda de freqüències per a la prestació d'un determinat servici de comunicacions electròniques quan estiga justificat per la necessitat de protegir servicis relacionats amb la seguretat de la vida o,

excepcionalment, quan siga necessari per a aconseguir objectius d'interés general definits d'acord amb el dret de la Unió Europea.

3. Les restriccions de la utilització de bandes de freqüències que, si fóra el cas, s'establimen de conformitat amb els apartats anteriors, només es podrien adoptar després d'haver donat a les parts interessades l'oportunitat de formular observacions sobre la mesura proposada en un termini raonable.

4. Periòdicament, la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació revisarà la pertinència de mantindre les restriccions de la utilització de bandes de freqüències que, si fóra el cas, s'establimen de conformitat amb els apartats anteriors, farà públics els resultats d'estes revisions i elevarà les propostes corresponents a l'òrgan competent perquè les aprobe.

Article 67. *Mercat secundari en el domini públic radioelèctric.*

1. Els títols habilitants d'ús del domini públic radioelèctric podran ser transferits i els drets d'ús del domini públic radioelèctric podran ser cedits, siga de forma total o parcial, en les condicions d'autorització que s'establimen mitjançant un reial decret.

En el dit reial decret s'identificaran igualment les bandes de freqüència en què es poden efectuar operacions de transferència de títols o cessió de drets d'ús de domini públic radioelèctric, en particular les bandes de freqüències que, si és el cas, s'identifiquen en l'àmbit de la Unió Europea.

2. En el cas de la cessió total o parcial, en cap cas eximirà el titular del dret d'ús cedent de les obligacions assumides davant de l'Administració. Qualsevol transferència de títol habilitant o cessió de drets d'ús del domini públic radioelèctric haurà de respectar en tot cas les condicions tècniques d'ús establides en el Quadro nacional d'atribució de freqüències o en els plans tècnics, o les que, si és el cas, es fixen en les mesures tècniques d'aplicació de la Unió Europea.

3. Mitjançant un reial decret s'establiran les restriccions de la transferència o l'arrendament de drets individuals d'ús de radiofreqüències quan els dits drets s'hagen obtingut inicialment de forma gratuïta.

TÍTOL VI

L'administració de les telecomunicacions

Article 68. *Competències de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics.*

1. Tindran la consideració d'autoritat nacional de reglamentació de telecomunicacions:

- a) El Govern.
- b) Els òrgans superiors i directius del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme que, de conformitat amb l'estructura orgànica del departament, assumisquen les competències assignades a este ministeri en matèries regulades per esta llei.
- c) Els òrgans superiors i directius del Ministeri d'Economia i Competitivitat que, de conformitat amb l'estructura orgànica del departament, assumisquen les competències assignades a este ministeri en matèries regulades per esta llei.
- d) La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en l'exercici de les competències que se li han assignat en matèries regulades per esta llei.

2. En el desplegament de les competències que tinguen encomanades, les autoritats nacionals de reglamentació a què es referix l'apartat 1 cooperaran mútuament amb la resta d'òrgans de control d'altres estats i amb els organismes pertinents de la Unió Europea a fi de fomentar l'aplicació coherent de la normativa comunitària en matèria de comunicacions electròniques i contribuir al desenvolupament del mercat interior. Amb este fi, donaran suport activament als objectius de la Comissió i de l'Organisme de Reguladors

Europeus de les Comunicacions Electròniques (ORECE) de promoure una coordinació més àmplia. Així mateix, col·laboraran amb les dos institucions a fi de determinar quins tipus d'instruments i solucions són els més apropiats per a tractar de situacions particulars de mercat.

3. En el desplegament de les competències que tinguen encomanades les autoritats nacionals de reglamentació a què es referix l'apartat 1, aplicaran principis reguladors objectius, transparents, no discriminatoris i proporcionats, d'acord amb els fins i criteris següents:

a) Promoure un entorn regulador previsible, garantint un enfocament regulador coherent en períodes de revisió apropiats.

b) Fomentar la inversió eficient orientada al mercat i la innovació en infraestructures noves i millorades, inclús assegurant que tota obligació relativa a l'accés tinga degudament en compte els riscos en què incorren les empreses inversores, i permetre diferents modalitats de cooperació entre els inversors i les parts que sol·liciten l'accés, a fi de diversificar el risc de les inversions i vetllar perquè es respecten la competència en el mercat i el principi de no-discriminació.

c) Imposar obligacions específiques únicament quan no hi haja una competència efectiva i sostenible, i suprimir les esmentades obligacions quan es constate el compliment de la dita condició.

d) Garantir que, en circumstàncies semblants, no es dispense un tracte discriminatori a les empreses subministradores de xarxes i servicis de comunicacions electròniques.

e) Salvaguardar la competència en benefici dels consumidors i promoure, quan siga possible, la competència basada en les infraestructures.

f) Tindre degudament en compte la varietat de condicions quant a la competència i els consumidors que hi haja en les diferents regions geogràfiques.

g) Exercir les seues responsabilitats de tal manera que es promoga l'eficiència, la competència sostenible i el màxim benefici per als usuaris finals.

Article 69. *Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.*

Els òrgans superiors i directius del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme que, de conformitat amb l'estructura orgànica del departament, assumisquen les competències assignades a este ministeri, exerciran les funcions següents:

a) Executar la política adoptada pel Govern en els servicis de telecomunicacions per a la defensa nacional i la protecció civil a què es referix l'article 4 de la present llei.

b) Gestionar el Registre d'operadors.

c) Exercir les competències que en matèria d'accés a les xarxes i als recursos associats, d'interoperabilitat i d'interconnexió li atribuïsquen la present llei i el seu desplegament reglamentari, en particular en els casos següents:

1. En els procediments de licitació per a l'obtenció de drets d'ús del domini públic radioelèctric.

2. Quan siga necessari per a garantir el compliment de la normativa sobre dades personals i protecció de la intimitat en el sector de les comunicacions electròniques.

3. Quan siga necessari per a garantir el compliment de compromisos internacionals en matèria de telecomunicacions.

d) Proposar al Govern l'aprovació dels plans nacionals de numeració, adreçament i denominació i l'atorgament dels drets d'ús dels recursos públics regulats en els dits plans, i exercir les altres competències que li atribuïx el capítol V del títol II de la present llei.

e) Proposar al Govern la política que s'ha de seguir per a facilitar el desenvolupament i l'evolució de les obligacions de servici públic a què es fa referència en el capítol I del títol III, i la desenvoluparà assumint la competència de control i seguiment de les obligacions de servici públic que corresponguen als diferents operadors en l'explotació de xarxes o la prestació de servicis de comunicacions electròniques.

f) Proposar al Govern la política que s'ha de seguir per a reconèixer i garantir els drets i les obligacions de caràcter públic en l'explotació de xarxes i en la prestació de servicis de comunicacions electròniques, així com els drets dels usuaris finals a què fan referència els capítols II, III i V del títol III.

g) Gestionar el Registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació.

h) Formular les propostes per a l'elaboració de normativa relativa a les infraestructures comunes de comunicacions electròniques en l'interior d'edificis i conjunts immobiliaris, i el seguiment de la seua implantació a Espanya.

i) Exercir les funcions en matèria de l'avaluació de la conformitat d'equips i aparells a què es referix el títol IV.

j) Exercir les funcions en matèria d'administració del domini públic radioelèctric a què es referix el títol V. En particular, exercirà les funcions següents:

1. La proposta de planificació, la gestió i el control del domini públic radioelèctric, així com la tramitació i l'atorgament dels títols habilitants per a utilitzar-los.

2. L'exercici de les funcions atribuïdes a l'Administració General de l'Estat en matèria d'autorització i inspecció d'instal·lacions radioelèctriques en relació amb els nivells únics d'emissió radioelèctrica permesos a què es referix l'article 61 d'esta llei.

3. La gestió d'un registre públic de radiofreqüències accessible a través d'Internet, en el qual constaran els titulars de concessions administratives per a l'ús privatiu del domini públic radioelèctric.

4. L'elaboració de projectes i el desplegament dels plans tècnics nacionals de radiodifusió i televisió.

5. La comprovació tècnica d'emissions radioelèctriques per a la identificació, la localització i l'eliminació d'interferències perjudicials, infraccions, irregularitats i perturbacions dels sistemes de radiocomunicació, i la verificació de l'ús efectiu i eficient del domini públic radioelèctric per part dels titulars de drets d'ús.

6. La protecció del domini públic radioelèctric, per a la qual cosa podrà, entre altres actuacions, realitzar emissions en aquelles freqüències i canals radioelèctrics els drets d'ús dels quals, en l'àmbit territorial corresponent, no hagen sigut atorgats.

7. La gestió de l'assignació dels recursos òrbita-espectre per a comunicacions per satèl·lit.

8. L'elaboració d'estudis i informes i, en general, l'assessorament de l'Administració General de l'Estat en tot allò que es referix a l'administració del domini públic radioelèctric.

9. La participació en els organismes internacionals relacionats amb la planificació de l'espectre radioelèctric.

k) Gestionar en un període voluntari les taxes en matèria de telecomunicacions a què es referix la present llei.

l) Exercir les funcions de gestió, liquidació, inspecció i recaptació, en un període voluntari, de les aportacions que han de fer els operadors de telecomunicacions i els prestadors privats del servici de comunicació audiovisual televisiva d'àmbit geogràfic estatal o superior al d'una comunitat autònoma regulades en els articles 5 i 6 de la Llei 8/2009, de 28 d'agost, de Finançament de la Corporació Ràdio i Televisió Espanyola.

m) Realitzar les funcions atribuïdes de manera expressa per la normativa comunitària, la present llei i la normativa de desplegament.

n) Realitzar qualsevol altra funció que li siga atribuïda per una llei o per un reial decret.

Article 70. *La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.*

1. La naturalesa, les funcions, l'estructura, el personal, el pressupost i la resta de matèries que configuren la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència estan regulats en la Llei de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

2. En particular, en les matèries regulades per la present llei, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència exercirà les funcions següents:

a) Definir i analitzar els mercats de referència relatius a xarxes i servicis de comunicacions electròniques, entre els quals s'inclouran els corresponents mercats de referència a l'engròs i al detall, i el seu àmbit geogràfic, les característiques dels quals poden justificar la imposició d'obligacions específiques en els termes establits en l'article 13 de la present llei i en la normativa que la desplegue.

b) Identificar l'operador o operadors que posseïxen un poder significatiu en el mercat quan de l'anàlisi dels mercats de referència es constata que no es desenrotllen en un entorn de competència efectiva.

c) Establir, quan siga procedent, les obligacions específiques que corresponguen als operadors amb poder significatiu en mercats de referència, en els termes establits en l'article 14 de la present llei i en la normativa que la desplegue.

d) Resoldre els conflictes en els mercats de comunicacions electròniques a què es referix l'article 15 de la present llei.

En particular, li correspondrà resoldre conflictes entre operadors relatius a la determinació de les condicions concretes per a la posada en pràctica de l'obligació imposada pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme de la utilització compartida del domini públic o la propietat privada, o de la ubicació compartida d'infraestructures i recursos associats, d'acord amb el procediment regulat en l'article 32 de la present llei, així com resoldre conflictes sobre l'accés a infraestructures susceptibles d'allotjar xarxes públiques de comunicacions electròniques i l'accés a les xarxes de comunicacions electròniques titularitat dels òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal, en els termes que establixen els articles 37 i 38 de la present llei.

e) Decidir la imposició, com a mesura excepcional, als operadors amb poder significatiu en el mercat integrats verticalment, de l'obligació de separació funcional d'acord amb els requisits i els procediments indicats en l'article 16 de la present llei.

f) Fixar les característiques i les condicions per a la conservació dels números, en aplicació dels aspectes tècnics i administratius que s'establisquen mitjançant un reial decret perquè es duga a terme.

g) Intervindre en les relacions entre operadors o entre operadors i altres entitats que es beneficien de les obligacions d'accés i interconnexió, a fi de fomentar i, si és el cas, garantir l'adequació de l'accés, la interconnexió i la interoperabilitat dels servicis, en els termes establits en l'article 12 de la present llei i en la normativa que la desplegue.

h) Determinar la quantia que suposa el cost net en la prestació del servici universal, a què es referix l'article 27 de la present llei.

i) Definir i revisar la metodologia per a determinar el cost net del servici universal tant pel que fa a la imputació de costos com a l'atribució d'ingressos, que s'haurà de basar en procediments i criteris objectius, transparents, no discriminatoris i proporcionals i tindre caràcter públic.

j) Establir el procediment per a quantificar els beneficis no monetaris obtinguts per l'operador o operadors encarregats de la prestació del servici universal.

k) Decidir la imposició d'obligacions als operadors que disposen d'interfícies de programació d'aplicacions (API) i guies electròniques de programació (EPG) perquè faciliten l'accés a estos recursos, en la mesura que siga necessari per a garantir l'accés dels usuaris finals a determinats servicis digitals de radiodifusió i televisió.

l) Ser consultada pel Govern i el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en matèria de comunicacions electròniques, particularment en aquelles matèries que puguen afectar el desenrotllament lliure i competitiu del mercat. Igualment, podrà ser consultada en matèria de comunicacions electròniques per les comunitats autònomes i les corporacions locals.

En l'exercici d'esta funció, participarà, per mitjà d'un informe, en el procés d'elaboració de normes que afecten el seu àmbit de competències en matèria de comunicacions electròniques.

m) Realitzar les funcions d'arbitratge, tant de dret com d'equitat, que li siguen sotmeses pels operadors de comunicacions electròniques en aplicació de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'Arbitratge.

n) Realitzar les funcions atribuïdes de manera expressa per la normativa comunitària, la present llei i la normativa que la desplegue.

ñ) Realitzar qualsevol altra funció que li siga atribuïda per una llei o per un reial decret.

TÍTOL VII

Taxes en matèria de telecomunicacions

Article 71. *Taxes en matèria de telecomunicacions.*

1. Les taxes en matèria de telecomunicacions gestionades per l'Administració General de l'Estat seran les que recull l'annex I d'esta llei.

2. Estes taxes tindran com a finalitat:

a) Cobrir els gastos administratius que ocasione el treball de regulació relatiu a la preparació i posada en pràctica del dret comunitari derivat i actes administratius, i també les relatives a la interconnexió i accés.

b) Els que ocasionen la gestió, control i execució del règim que estableix esta llei.

c) Els que ocasionen la gestió, control i execució dels drets d'ocupació del domini públic, els drets d'ús del domini públic radioelèctric i la numeració.

d) La gestió de les notificacions que regula l'article 6 d'esta llei.

e) Els gastos de cooperació internacional, harmonització i normalització i anàlisi de mercat.

3. Sense perjudi del que disposa l'apartat 2, les taxes establides per l'ús del domini públic radioelèctric, la numeració i el domini públic necessari per a la instal·lació de xarxes de comunicacions electròniques tindran com a finalitat la necessitat de garantir l'ús òptim d'estos recursos, tenint en compte el valor del bé l'ús del qual s'atorga i la seua escassetat. Les taxes hauran de ser no discriminatòries, transparents, justificades objectivament i proporcionades al seu fi. Així mateix, hauran de fomentar el compliment dels objectius i principis fixats en l'article 3, en els termes que s'establisquen mitjançant un reial decret.

4. Les taxes a què es referixen els apartats anteriors seran imposades de manera objectiva, transparent i proporcional, de manera que es minimitzen els costos administratius addicionals i les càrregues que se'n deriven.

5. La revisió en via administrativa dels actes d'aplicació, gestió i recaptació de les taxes en matèria de telecomunicacions s'haurà de subjectar al que preveu l'article 22.3 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de Taxes i Preus Públics.

6. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, respecte de les taxes a què es referix l'apartat 1, i les administracions competents que gestionen i liquiden taxes subsumibles en l'apartat 2 d'este article, publicaran un resum anual dels gastos administratius que en justifiquen la imposició i de l'import total de la recaptació. Així mateix, les administracions competents que gestionen i liquiden taxes subsumibles en l'apartat 3 d'este article publicaran anualment l'import total de la recaptació obtinguda dels operadors de xarxes i servicis de comunicacions electròniques.

TÍTOL VIII

Inspecció i règim sancionador

Article 72. *Funcions inspectores.*

1. La funció inspectora en matèria de telecomunicacions correspon a:

a) El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

b) La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

2. Serà competència del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme la inspecció:
 - a) Dels servicis i de les xarxes de comunicacions electròniques i de les seues condicions de prestació i explotació.
 - b) Dels equips i aparells, de les instal·lacions i dels sistemes civils.
 - c) Del domini públic radioelèctric.
 - d) Dels servicis de tarifació addicional sobre xarxes i servicis de comunicacions electròniques.
3. Correspondrà a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en els termes que estableix la Llei de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, la inspecció de les activitats dels operadors de telecomunicacions respecte de les quals tinga competència sancionadora de conformitat amb esta llei.
4. Per a la realització de determinades activitats d'inspecció tècnica, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en matèries de la seua competència en l'àmbit d'aplicació d'esta llei, podrà sol·licitar l'actuació del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Article 73. *Facultats d'inspecció.*

1. Els funcionaris destinats en la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme tenen, en l'exercici de les seues funcions inspectores en matèria de telecomunicacions, la consideració d'autoritat pública i podran sol·licitar, a través de l'autoritat governativa corresponent, el suport necessari dels cossos i forces de seguretat.

2. Els operadors o els qui realitzen les activitats a què es referix esta llei estaran obligats a facilitar al personal d'inspecció, en l'exercici de les seues funcions, l'accés a les seues instal·lacions. També hauran de permetre que este personal duga a terme el control dels elements afectes als servicis o activitats que realitzen, de les xarxes que instal·len o exploten i de tots els documents que estan obligats a posseir o conservar.

Els titulars de finques o béns immobles on s'ubiquen equips, estacions o qualsevol classe d'instal·lacions de telecomunicacions tindran l'obligació de permetre l'accés a estos béns per part del personal d'inspecció a què es referix este article. A este efecte, l'accés del personal d'inspecció a les esmentades finques o immobles requerirà el consentiment dels titulars o autorització judicial només quan siga necessari entrar en un domicili constitucionalment protegit o efectuar-hi registres. Els òrgans jurisdiccionals contenciosos administratius resoldran sobre l'atorgament de l'autorització judicial en el termini màxim de 72 hores.

3. Els operadors o els qui realitzen les activitats a què es referix esta llei queden obligats a posar a disposició del personal d'inspecció tots els llibres, registres i documents, siga quin siga el seu suport, i els mitjans tècnics que este considere necessaris, incloent-hi els programes informàtics i els arxius magnètics, òptics o de qualsevol altra classe.

Així mateix, hauran de facilitar-los, a petició seua, qualsevol tipus de documentació que el personal de la inspecció els exigisca per a la determinació de la titularitat dels equips o l'autoria d'emissions o activitats.

4. Les obligacions que estableixen els dos apartats anteriors seran exigibles als operadors o als qui realitzen les activitats a què es referix esta llei i que siguen directament responsables de l'explotació de la xarxa, la prestació del servici o la realització de l'activitat regulada per esta llei, i també seran exigibles als qui donen suport a les actuacions anteriors, als titulars de les finques o dels immobles on s'ubiquen equips o instal·lacions de telecomunicacions, a les associacions d'empreses i als administradors i altres membres del personal de totes estes.

5. Els operadors o els qui realitzen les activitats a què es referix esta llei estan obligats a sotmetre's a les inspeccions dels funcionaris del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme. La negativa o l'obstrucció a l'accés a les instal·lacions, finques o béns immobles o a facilitar la informació o documentació requerida serà sancionada, d'acord amb els articles següents d'este títol, com a obstrucció a la labor inspectora.

6. En particular, el personal d'inspecció tindrà les facultats següents:
 - a) Precintat tots els locals, instal·lacions, equips, llibres o documents i la resta de béns de l'empresa durant el temps i en la mesura que siga necessari per a la inspecció.
 - b) Fer comprovacions o mesuraments, obtindre fotografies o vídeos i gravacions d'imatge o so.
7. Les actuacions d'inspecció, comprovació o investigació dutes a terme pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme es podran dur a terme, a elecció dels seus servicis:
 - a) En qualsevol despatx, oficina o dependència de la persona o entitat inspeccionada o de qui les represente.
 - b) En els mateixos locals del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.
 - c) En qualsevol despatx, oficina, dependència o lloc en què hi haja proves dels fets objecte d'inspecció.
8. El personal de la Inspecció del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, a l'efecte del compliment de les funcions previstes en este article, tindrà accés gratuït a tot registre públic, en particular, en els registres de la propietat i mercantils, l'accés a la informació registral es farà per mitjans electrònics, en la forma que determine la normativa que els regula.

Article 74. *Responsabilitat per les infraccions en matèria de telecomunicacions.*

La responsabilitat administrativa per les infraccions de les normes reguladores de les telecomunicacions serà exigible:

- a) En el cas d'incompliment de les condicions establides per a l'explotació de xarxes o la prestació de servicis de comunicacions electròniques, a la persona física o jurídica que exercisca l'activitat.
- b) En les comeses amb motiu de l'explotació de xarxes o la prestació de servicis sense haver fet la notificació a què es referix l'article 6 d'esta llei o sense disposar del títol habilitant per a l'ús del domini públic radioelèctric quan este títol siga necessari, a la persona física o jurídica que realitze l'activitat.

Per a identificar la persona física o jurídica que realitza l'activitat, es pot sol·licitar col·laboració a la persona física o jurídica que tinga la disponibilitat dels equips i instal·lacions per qualsevol títol jurídic vàlid en dret o, si no, a la persona física o jurídica titular de la finca o immoble on s'ubiquen els equips i instal·lacions. Si no es presta l'esmentada col·laboració, de manera que esta persona física o jurídica participa de manera essencial en la conducta infractora, es considerarà que és responsable de les infraccions comeses per qui realitza l'activitat. Esta responsabilitat és solidària de l'exigible a la persona física o jurídica que realitza l'activitat.

- c) En les comeses pels usuaris, per les empreses instal·ladores de telecomunicació, pels agents econòmics relacionats amb equips i aparells de telecomunicació o per altres persones que, sense estar compreses en els paràgrafs anteriors, realitzen activitats regulades en la normativa sobre telecomunicacions, a la persona física o jurídica l'actuació de la qual es trobe tipificada pel precepte infringit o a la qual les normes corresponents n'atribuïxen específicament la responsabilitat.

Article 75. *Classificació de les infraccions.*

Les infraccions de les normes reguladores de les telecomunicacions es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

Article 76. *Infraccions molt greus.*

Es consideren infraccions molt greus:

1. La realització d'activitats sense disposar de l'habilitació oportuna en les matèries regulades per esta llei, quan legalment siga necessària.

2. L'incompliment dels requisits exigibles per a l'explotació de les xarxes i la prestació dels servicis de comunicacions electròniques establits en els articles 6.1 i 6.2.

3. La utilització del domini públic radioelèctric, freqüències o canals radioelèctrics sense disposar de la concessió d'ús privatiu del domini públic radioelèctric a què es referix l'article 62, quan legalment siga necessari.

4. La utilització del domini públic radioelèctric, freqüències o canals radioelèctrics no adequada al corresponent pla d'utilització de l'espectre radioelèctric o al Quadro nacional d'atribució de freqüències.

5. La realització d'emissions radioelèctriques no autoritzades que vulneren o perjudiquen el desenrotllament o la implantació del que establixen els plans d'utilització del domini públic radioelèctric o el Quadro nacional d'atribució de freqüències.

6. La producció deliberada, a Espanya o en països veïns, d'interferències definides com a perjudicials en esta llei, incloent-hi les causades per estacions radioelèctriques que estiguen instal·lades o en funcionament a bord d'un barco, d'una aeronau o de qualsevol altre objecte flotant o aerotransportat que transmeta emissions des de fora del territori espanyol per a la seua possible recepció total o parcial en este territori.

7. No atendre el requeriment de cessació fet per la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, en els supòsits de producció d'interferències.

8. La instal·lació, posada en servici o utilització de terminals o d'equips de telecomunicació, tant els que fan ús del domini públic radioelèctric com els connectats, directament o indirectament, a les xarxes públiques de comunicacions electròniques la conformitat dels quals no haja sigut avaluada, conforme al títol IV d'esta llei, si es produïxen danys molt greus a les comunicacions o a les xarxes.

9. La importació o la venda a l'engròs d'equips o aparells la conformitat dels quals no haja sigut avaluada d'acord amb el que disposa el títol IV d'esta llei, o amb els acords o convenis internacionals subscrits per l'Estat espanyol.

10. La intercepció, sense autorització, de telecomunicacions no destinades al públic en general, així com la divulgació del contingut.

11. L'incompliment de les resolucions fermes en via administrativa o de les mesures prèvies i mesures cautelars a què es referixen els articles 81 i 82 d'esta llei dictades pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en l'exercici de les seues funcions en matèria de comunicacions electròniques.

12. L'incompliment de les resolucions fermes en via administrativa o de les mesures cautelars a què es referix l'article 82 d'esta llei dictades per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en l'exercici de les seues funcions en matèria de comunicacions electròniques, a excepció de les que es duguen a terme en el procediment arbitral, previ sotmetiment voluntari de les parts.

13. L'incompliment de les resolucions fermes en via administrativa relatives a les reclamacions per controvèrsies entre els usuaris finals i els operadors.

14. La instal·lació negligent d'infraestructures comunes de telecomunicació en l'interior d'edificis i conjunts immobiliaris que siguen causa de danys molt greus en les xarxes públiques de comunicacions electròniques.

15. L'incompliment greu per part dels operadors de les obligacions en matèria d'accés, interconnexió i interoperabilitat dels servicis a què estiguen sotmeses per la legislació vigent.

16. L'incompliment greu de les característiques i condicions establides per a la conservació dels números.

17. L'incompliment reiterat per mitjà d'infraccions tipificades com a greus en els termes expressats en l'article 79.4 d'esta llei.

Article 77. *Infraccions greus.*

Es consideren infraccions greus:

1. La instal·lació d'estacions radioelèctriques sense autorització, quan, d'acord amb el que disposa la normativa reguladora de les telecomunicacions, siga necessària, o la

instal·lació d'estacions radioelèctriques amb característiques diferents de les autoritzades o, si és el cas, de les contingudes en el projecte tècnic aprovat, o d'estacions radioelèctriques a bord d'un barco, d'una aeronau o de qualsevol altre objecte flotant o aerotransportat, que, en mar o fora, possibilita la transmissió d'emissions des de l'exterior per a la seua possible recepció total o parcial en territori nacional.

2. L'ús del domini públic radioelèctric en condicions diferents de les previstes en el títol habilitant oportú a què es referix l'article 62, o, si és el cas, diferents de les aprovades en el projecte tècnic de les instal·lacions, entre estes la utilització de paràmetres tècnics diferents dels propis del títol, o emplaçaments diferents dels aprovats o potències d'emissió superiors a les autoritzades, quan provoquen alteracions que dificulten la correcta prestació d'altres servicis per altres operadors, a Espanya o en països veïns.

3. L'incompliment pels titulars de concessions d'ús privatiu del domini públic radioelèctric de les condicions essencials que els imposa el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

4. La mera producció, a Espanya o en països veïns, d'interferències definides com a perjudicials en esta llei que no es troben compreses en l'article anterior.

5. L'emissió de senyals d'identificació falsos o enganyosos.

6. Efectuar emissions radioelèctriques que incomplisquen els límits d'exposició establits en la normativa de desplegament de l'article 61 d'esta llei i incomplir les altres mesures de seguretat establides en esta, incloent-hi les obligacions de senyalització o tancament de les instal·lacions radioelèctriques. Així mateix, contribuir, per mitjà d'emissions no autoritzades, a l'incompliment greu d'estos límits.

7. La transferència de títols habilitants o la cessió de drets d'ús del domini públic radioelèctric, sense complir amb els requisits establits a este efecte per la normativa de desplegament d'esta llei.

8. L'incompliment de les obligacions que es deriven de les designacions o acreditacions que realitze l'administració de telecomunicacions en matèria d'avaluació de la conformitat d'equips i aparells de telecomunicació, d'acord amb la normativa europea i nacional que els siga aplicable.

9. La instal·lació, posada en servici o utilització de terminals o d'equips connectats a les xarxes públiques de comunicacions electròniques dels quals no s'haja avaluat la conformitat, conforme al títol IV d'esta llei.

10. La venda o oferta de venda, ja siga en establiments o per mitjans telemàtics o telefònics, d'equips o aparells la conformitat dels quals amb els requisits essencials aplicables no haja sigut avaluada d'acord amb el que disposa el títol IV d'esta llei o amb les disposicions, els acords o els convenis internacionals que obliguen l'Estat espanyol.

11. La negativa o l'obstrucció a ser inspeccionat, la no-col·laboració amb la inspecció quan esta siga requerida i la no-identificació per la persona física o jurídica que tinga la disponibilitat dels equips i instal·lacions o siga titular de la finca o immoble on s'ubiquen els equips i instal·lacions de la persona física o jurídica que explote xarxes o preste servicis sense haver efectuat la notificació a què es referix l'article 6 d'esta llei o sense disposar de títol habilitant per a l'ús del domini públic radioelèctric quan este títol siga necessari.

12. L'exercici de l'activitat d'instal·lació i manteniment d'equips i sistemes de telecomunicació sense haver fet la declaració responsable o sense complir els requisits a què es referix l'article 59.

13. La instal·lació negligent d'infraestructures comunes de telecomunicació en l'interior d'edificis i conjunts immobiliaris que siguen causa de danys en les xarxes públiques de comunicacions electròniques, llevat que haja de ser considerada com a infracció molt greu.

14. L'alteració, la manipulació o l'omissió del marcatge dels equips de telecomunicació en qualsevol de les parts on reglamentàriament hagen de ser col·locats; l'alteració de la documentació dels equips o dels manuals d'instal·lació; així com el subministrament d'informació per a l'alteració de les característiques tècniques o de les freqüències de funcionament de l'aparell.

15. L'incompliment per les entitats col·laboradores de l'Administració per a la normalització i l'homologació de les prescripcions tècniques i del contingut de les autoritzacions o dels concerts que els afecten, d'acord amb el que reglamentàriament es determine.

16. La negativa a complir les obligacions de servici públic segons el que establisquen el títol III de la llei i la normativa que la desplegue.

17. La negativa a complir les condicions per a la prestació de servicis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques.

18. El compliment tardà o defectuós pels operadors de les resolucions fermes en via administrativa relatives a les reclamacions per controvèrsies entre els usuaris finals i els operadors.

19. L'incompliment de les condicions determinants de les atribucions i l'atorgament dels drets d'ús dels recursos de numeració inclosos en els plans de numeració.

20. L'incompliment pels operadors de les obligacions relatives a la integritat i seguretat en la prestació de servicis o l'explotació de xarxes de comunicacions electròniques.

21. L'incompliment pels operadors de les obligacions establides per a la utilització compartida del domini públic o la propietat privada en què s'establiran les xarxes públiques de comunicacions electròniques o l'ús compartit de les infraestructures i recursos associats.

22. L'incompliment pels operadors, o pels propietaris dels recursos associats corresponents, de les obligacions establides per a la utilització compartida dels trams finals de les xarxes d'accés.

23. L'incompliment de les obligacions relacionades amb la utilització de normes o especificacions tècniques declarades obligatòries per la Comissió Europea.

24. L'alteració, la manipulació o l'omissió de les característiques tècniques en la documentació de les instal·lacions comunes de telecomunicació en l'interior d'edificis i conjunts immobiliaris que es presenten a l'Administració o als propietaris.

25. L'incompliment pels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques de les obligacions que estableix l'article 9.

26. El compliment tardà o defectuós de les resolucions fermes en via administrativa o de les mesures prèvies i mesures cautelars a què es referixen els articles 81 i 82 d'esta llei dictades pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en l'exercici de les seues funcions en matèria de comunicacions electròniques.

27. El compliment tardà o defectuós de les resolucions fermes en via administrativa o de les mesures cautelars a què es referix l'article 82 d'esta llei dictades per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en l'exercici de les seues funcions en matèria de comunicacions electròniques, a excepció de les que es duguen a terme en el procediment arbitral, previ sotmetiment voluntari de les parts.

28. L'incompliment per part dels operadors de les obligacions en matèria d'accés, interconnexió i interoperabilitat dels servicis a què estiguen sotmesos per la legislació vigent.

29. La falta de notificació a l'Administració pel titular d'una xarxa de comunicacions electròniques dels servicis que es presten a través d'esta quan esta informació siga exigible d'acord amb la normativa aplicable.

30. La posada a disposició de xarxes públiques de comunicacions electròniques a favor d'entitats perquè es realitzen emissions radioelèctriques quan no es tinga el corresponent títol habilitant per a l'ús del domini públic radioelèctric.

31. L'expedició de certificats d'instal·lacions de telecomunicació que no concorden amb la realitat.

32. L'incompliment deliberat, per part dels operadors, de les obligacions en matèria d'intercepció legal de comunicacions imposades en desplegament de l'article 39 de la present llei.

33. Cursar tràfic contrari a plans nacionals i internacionals de numeració.

34. Cursar tràfic irregular amb fins fraudulents en les xarxes públiques i servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic.

35. No facilitar, quan siga exigible d'acord amb el que preveu la normativa reguladora de les comunicacions electròniques, les dades requerides per l'Administració una vegada transcorreguts tres mesos a comptar de la finalització del termini atorgat en el requeriment d'informació o una vegada finalitzat el termini atorgat en el segon requeriment de la mateixa informació.

36. L'incompliment de les característiques i condicions establides per a la conservació dels números.

37. La vulneració greu dels drets dels consumidors i usuaris finals, segons allò establert en el títol III de la llei i la normativa que la desplegue.

38. L'incompliment reiterat per mitjà d'infraccions tipificades com a lleus en els termes expressats en l'article 79.4 d'esta llei.

Article 78. *Infraccions lleus.*

Es consideren infraccions lleus:

1. La producció de qualsevol tipus d'emissió radioelèctrica no autoritzada o no adequada amb el corresponent pla d'utilització de l'espectre radioelèctric, llevat que haja de ser considerada com a infracció greu o molt greu.

2. L'establiment de comunicacions utilitzant estacions no autoritzades.

3. La mera producció d'interferències, a Espanya o en països veïns, quan no haja de ser considerada com a infracció greu o molt greu.

4. No facilitar les dades requerides per l'Administració o retardar injustificadament la seua aportació quan siga exigible d'acord amb el que preveu la normativa reguladora de les comunicacions electròniques.

5. La utilització del domini públic radioelèctric, freqüències o canals radioelèctrics sense disposar de l'autorització general, autorització individual o afectació demanial per a l'ús del domini públic radioelèctric a què es referix l'article 62, quan legalment siga necessari.

6. La instal·lació d'estacions radioelèctriques de radioaficionat no tenint autorització.

7. L'incompliment pels titulars d'autoritzacions generals, autoritzacions individuals o afectacions demanials per a l'ús del domini públic radioelèctric de les condicions essencials que els impose el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

8. L'explotació de xarxes o la prestació de servicis de comunicacions electròniques sense complir els requisits exigibles per a realitzar estes activitats establits en esta llei i en la normativa que la desplegue diferents dels previstos en els articles 6.1 i 6.2.

9. La instal·lació d'infraestructures de telecomunicacions sense complir els requisits establits en la present llei, llevat que haja de ser considerada com a infracció greu o molt greu.

10. L'incompliment, per part dels operadors, de les obligacions en matèria d'intercepció legal de comunicacions imposades en desplegament de l'article 39 de la present llei, quan no es qualifique com a infracció molt greu o greu.

11. L'incompliment de les obligacions de servici públic, de les obligacions de caràcter públic i la vulneració dels drets dels consumidors i usuaris finals, segons el que establisquen el títol III de la llei i la normativa de desplegament.

12. L'incompliment de les obligacions en matèria de qualitat de servici.

13. La no-presentació de la documentació de les instal·lacions comunes de telecomunicacions a l'Administració o a la propietat, quan normativament siga obligatòria esta presentació.

Article 79. *Sancions.*

1. Per la comissió de les infraccions tipificades en els articles anteriors s'imposaran les sancions següents:

a) Per la comissió d'infraccions molt greus s'imposarà a l'infractor una multa per import de fins a vint milions d'euros.

Per la comissió d'infraccions molt greus tipificades sobre les quals la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència tinga competències sancionadores s'imposarà a l'infractor una multa per import no inferior a la quantia, ni superior al quíntuple, del benefici brut obtingut com a conseqüència dels actes o omissions en què consistisca la infracció. En el cas que no siga possible aplicar este criteri, el límit màxim de la sanció serà de 20 milions d'euros.

b) Les infraccions molt greus, en funció de les seues circumstàncies, podran donar lloc a la inhabilitació fins a cinc anys de l'operador per a l'explotació de xarxes o la prestació de servicis de comunicacions electròniques. També podrà donar lloc a la inhabilitació fins a cinc anys per a l'exercici de l'activitat d'instal·lador.

c) Per la comissió d'infraccions greus s'imposarà a l'infractor una multa per import de fins a dos milions d'euros.

Per la comissió d'infraccions greus tipificades sobre les quals la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència tinga competències sancionadores s'imposarà a l'infractor una multa per import de fins al doble del benefici brut obtingut com a conseqüència dels actes o omissions que constituïsquen les infraccions, o, en el cas que no siga aplicable este criteri, el límit màxim de la sanció serà de dos milions d'euros.

d) Per la comissió d'infraccions lleus s'imposarà a l'infractor una multa per import de fins a 50.000 euros.

2. Les sancions imposades per qualsevol de les infraccions compreses en els articles 76 i 77, quan es requerisca títol habilitant per a l'exercici de l'activitat realitzada per l'infractor, podran comportar, com a sanció accessòria, el precintament o la confiscació dels equips o aparells o la clausura de les instal·lacions fins que no es dispose del títol esmentat.

3. A més de la sanció que corresponga imposar als infractors, quan es tracte d'una persona jurídica, es podrà imposar una multa de fins a 5.000 euros en el cas de les infraccions lleus, de fins a 30.000 euros en el cas de les infraccions greus i de fins a 60.000 euros en el cas de les infraccions molt greus als seus representants legals o a les persones que integren els òrgans directius que hagen intervingut en l'acord o decisió.

Queden excloses de la sanció aquelles persones que, formant part d'òrgans col·legiats d'administració, no hagen assistit a les reunions o hagen votat en contra o salvant el seu vot.

4. Als efectes del que estableix esta llei, tindrà la consideració d'incompliment reiterat la sanció definitiva de dos o més infraccions del mateix tipus infractor en el període de tres anys.

Article 80. *Criteris per a la determinació de la quantia de la sanció.*

1. La quantia de la sanció que s'impose, dins dels límits indicats, es graduarà tenint en compte, a més del que preveu l'article 131.3 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, el següent:

a) La gravetat de les infraccions comeses anteriorment pel subjecte a qui se sanciona.

b) La repercussió social de les infraccions.

c) El benefici que haja reportat a l'infractor el fet objecte de la infracció.

d) El dany causat i la seua reparació.

e) El compliment voluntari de les mesures cautelars que, si és el cas, s'imposen en el procediment sancionador.

f) La negativa o l'obstrucció a l'accés a les instal·lacions o a facilitar la informació o la documentació requerida.

g) El cessament de l'activitat infractora, prèviament o durant la tramitació de l'expedient sancionador.

2. Per a la fixació de la sanció també es tindrà en compte la situació econòmica de l'infractor, derivada del seu patrimoni, dels seus ingressos, de les seues possibles càrregues familiars i de les altres circumstàncies personals que acredite que l'afecten.

L'infractor estarà obligat, si és el cas, al pagament de les taxes que hauria hagut de satisfer en el supòsit d'haver fet la notificació a què es referix l'article 6 o d'haver disposat de títol per a la utilització del domini públic radioelèctric.

Article 81. *Mesures prèvies al procediment sancionador.*

1. Prèviament a l'inici del procediment sancionador, l'òrgan competent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme podrà ordenar, mitjançant una resolució sense audiència prèvia, el cessament de la presumpta activitat infractora quan hi haja raons d'imperiosa urgència basada en algun dels supòsits següents:

- a) Quan per la suposada activitat infractora es puguen produir perjuís greus al funcionament dels servicis de seguretat pública, protecció civil i emergències.
- b) Quan la realització de la presumpta activitat infractora pugua posar en perill la vida humana.
- c) Quan s'interferisquen greument altres servicis o xarxes de comunicacions electròniques.

2. Esta orde de cessament anirà dirigida a qualsevol subjecte que es trobe en disposició d'executar el cessament, sense perjuí de la posterior delimitació de responsabilitats en el corresponent procediment sancionador. Per a la seua execució forçosa, la resolució podrà disposar que l'autoritat governativa facilite el suport dels cossos i forces de seguretat.

En la resolució es determinarà l'àmbit objectiu i temporal de la mesura, sense que pugua excedir el termini d'un mes.

Article 82. *Mesures cautelars en el procediment sancionador.*

1. Les infraccions a què es referixen els articles 76 i 77 podran donar lloc, una vegada incoat l'expedient sancionador, a l'adopció de mesures cautelars que, de conformitat amb l'article 136 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, podran consistir en les següents:

- a) Ordenar el cessament immediat d'emissions radioelèctriques no autoritzades.
- b) Orde de cessament immediat de qualsevol altra activitat presumptament infractora.

Entre estes,

i) Emetre ordres de posar fi a la prestació d'un servici o d'una sèrie de servicis, o ajornar-la quan la prestació pugua tindre com a resultat perjudicar seriosament la competència, fins que es complisquen les obligacions específiques imposades arran d'una anàlisi de mercat d'acord amb l'article 14. Esta mesura, junt amb les raons en què es basa, es comunicarà a l'operador afectat sense demora, i es fixarà un termini raonable perquè l'empresa la complisca.

ii) Impedir que un operador continue subministrant xarxes o servicis de comunicacions electròniques o suspendre o retirar-li els drets d'ús, en cas d'incompliment greu i reiterat de les condicions establides per a la prestació de servicis o l'explotació de xarxes o per a l'atorgament de drets d'ús o de les obligacions específiques que s'hagen imposat, quan hagen fracassat les mesures destinades a exigir el cessament de la infracció.

iii) Adoptar mesures provisionals d'urgència destinades a remeiar incompliments de les condicions establides per a la prestació de servicis o l'explotació de xarxes o per a l'atorgament de drets d'ús o de les obligacions específiques que s'hagen imposat, quan

estos representen una amenaça immediata i greu per a la seguretat pública o la salut pública o creen greus problemes econòmics o operatius a altres subministradors o usuaris de l'espectre radioelèctric. Posteriorment s'haurà d'oferir a l'operador interessat la possibilitat de proposar possibles solucions. Si és el cas, l'autoritat competent podrà confirmar les mesures provisionals, que es podran mantindre fins a la resolució que pose fi al procediment sancionador.

c) El precintament dels equips o instal·lacions que haja utilitzat l'infractor. Hi serà aplicable, si és el cas, el règim d'execució subsidiària previst en l'article 98 de la dita llei.

d) La retirada del mercat dels equips i aparells dels quals, presumptament, no s'haja avaluat que són conformes amb la normativa aplicable.

e) La suspensió provisional de l'eficàcia del títol i la clausura provisional de les instal·lacions, per un termini màxim de sis mesos.

2. Quan l'infractor no tinga títol habilitant per a l'ocupació o ús del domini públic radioelèctric, o si amb la infracció se superen els nivells d'emissions radioelèctriques establits en la normativa de desplegament de l'article 61, la mesura cautelar prevista en el paràgraf a) de l'apartat anterior serà obligatòriament inclosa en l'acord d'iniciació de l'expedient sancionador, a fi de salvaguardar l'ús correcte del domini públic.

3. Sense perjudi dels supòsits en què este precepte fixa un termini màxim de duració, les mesures cautelars es podran mantindre fins a la resolució del procediment sancionador, sempre que es considere necessari per a assegurar l'eficàcia de la resolució final que hi puga recaure. Com a excepció, la mesura cautelar de retirada del mercat dels equips i aparells la conformitat dels quals no haja sigut avaluada presumptament d'acord amb la normativa aplicable s'haurà d'alçar quan s'acredite la realització de l'avaluació de la conformitat dels equips i aparells afectats.

Article 83. *Prescripció.*

1. Les infraccions regulades en esta llei prescriuran, les molt greus, als tres anys; les greus, als dos anys, i les lleus, a l'any.

El termini de prescripció de les infraccions començarà a computar-se des del dia en què s'hagen comés. Interromprà la prescripció la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment sancionador. El termini de prescripció tornarà a córrer si l'expedient sancionador està paralitzat durant més d'un mes per causa no imputable al presumpte responsable.

En el supòsit d'infracció continuada, la data inicial del còmput serà aquella en què es deixa de realitzar l'activitat infractora o la de l'últim acte amb què la infracció es consume. No obstant això, s'entendrà que persistix la infracció fins que els equips, aparells o instal·lacions objecte de l'expedient no es troben a disposició de l'Administració o quede constància fefaent de la impossibilitat d'usar-los.

2. Les sancions imposades per faltes molt greus prescriuran al cap de tres anys; les imposades per faltes greus, als dos anys, i les imposades per faltes lleus, a l'any. El termini de prescripció de les sancions començarà a computar-se des de l'endemà del dia que adquirisca fermesa la resolució per la qual s'imposa la sanció. Interromprà la prescripció la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment d'execució, i el termini tornarà a córrer si aquell està paralitzat durant més d'un mes per causa no imputable a l'infractor.

Article 84. *Competències sancionadores.*

La competència sancionadora correspondrà:

1. Al secretari d'estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, per a la imposició de sancions no previstes en els apartats següents.

2. A la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en l'àmbit material de la seua actuació, quan es tracte d'infraccions molt greus tipificades en els apartats 12, 15

i 16 de l'article 76, infraccions greus tipificades en els apartats 11, 27, 28, 35 i 36 de l'article 77 i infraccions lleus tipificades en l'apartat 4 de l'article 78.

3. A l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, en el cas que es tracte de les infraccions greus de l'article 77 tipificades en l'apartat 37 i de les infraccions lleus de l'article 78 tipificades en l'apartat 11 quan es vulneren els drets dels usuaris finals sobre protecció de dades i privacitat reconeguts en l'article 48.

4. L'exercici de la potestat sancionadora se subjectarà al procediment aplicable, amb caràcter general, a l'actuació de les administracions públiques. No obstant això, el termini màxim de duració del procediment serà d'un any i el termini d'al·legacions no tindrà una duració inferior a un mes.

Disposició addicional primera. *Significat dels termes utilitzats per esta llei.*

Als efectes d'esta llei, els termes definits en l'annex II tindran el significat que allí se'ls assigna.

Disposició addicional segona. *Limitacions i servituds.*

1. Les limitacions a la propietat i les servituds a què fa referència l'apartat 1 de l'article 33 d'esta llei podran afectar:

- L'altura màxima dels edificis.
- La distància mínima a què es podran ubicar indústries i instal·lacions elèctriques d'alta tensió i línies fèrries electrificades.
- La distància mínima a què es podran instal·lar transmissors radioelèctrics.

2. Amb l'excepció de la normativa legal vigent aplicable a la defensa nacional i a la navegació aèria, no es podran establir, per via reglamentària, limitacions a la propietat ni servituds que continguen condicions més oneroses que les següents:

- Per a distàncies inferiors a 1.000 metres, l'angle sobre l'horitzontal amb què s'observe, des de la part superior de les antenes receptores de menor altura de l'estació, el punt més elevat d'un edifici serà com a màxim de tres graus.
- La màxima limitació exigible de separació entre una indústria o una línia elèctrica d'alta tensió o de ferrocarril i qualsevol de les antenes receptores de l'estació serà de 1.000 metres.

La instal·lació de transmissors radioelèctrics en les proximitats de l'estació es farà amb les limitacions següents:

Gamma de freqüències	Potència radiada aparent del transmissor en direcció a la instal·lació a protegir	Màxima limitació exigible de separació entre instal·lacions a protegir i antena del transmissor
	– Quilovats	– Quilòmetres
f ≤ 30 MHz	0,01 < P < 1	2
	1 < P ≤ 10	10
	P > 10	20
f > 30 MHz	0,01 < P ≤ 1	1
	1 < P ≤ 10	2
	P > 10	5

3. Les limitacions d'intensitat de camp elèctric s'exigiran per a aquelles instal·lacions els equips de les quals tinguen una alta sensibilitat. S'entén que utilitzen equips d'alta sensibilitat les instal·lacions dedicades a la investigació:

a) En les estacions dedicades a l'observació radioastronòmica, estes limitacions seran les següents:

Nivells màxims admissibles de densitat espectral de flux de potència en les estacions d'observació de radioastronomia ⁽¹⁾⁽²⁾

Freqüència central (MHz)	Amplada de banda de canal (kHz)	Densitat espectral de flux de potència (dB(W/(m ² Hz)))	Observacions radioastronòmiques
13,385	50	-248	Continu.
25,61	120	-249	Continu.
151,525	2950	-259	Continu.
325,3	6600	-258	Continu.
327	10	-244	Ratlles espectrals.
408,05	3900	-255	Continu.
1413,5	27000	-255	Continu.
1420	20	-239	Ratlles espectrals.
1612	20	-238	Ratlles espectrals.
1665	20	-237	Ratlles espectrals.
1665	10000	-251	Continu.
2695	10000	-247	Continu.
4995	10000	-241	Continu.
10650	100000	-240	Continu.
15375	50000	-233	Continu.
22200	250	-216	Ratlles espectrals.
22355	290000	-231	Continu.
23700	250	-215	Ratlles espectrals.
23800	400000	-233	Continu.
31550	500000	-228	Continu.
43000	500	-210	Ratlles espectrals.
43000	1000000	-227	Continu.
76750	8000000	-229	Continu.
82500	8000000	-228	Continu.
88600	1000	-208	Ratlles espectrals.
89000	8000000	-228	Continu.
105050	8000000	-223	Continu.
132000	8000000	-223	Continu.
147250	8000000	-223	Continu.
150000	1000	-204	Ratlles espectrals.
165500	8000000	-222	Continu.
183500	8000000	-220	Continu.
215750	8000000	-218	Continu.
220000	1000	-199	Ratlles espectrals.
244500	8000000	-217	Continu.
265000	1000	-197	Ratlles espectrals.
270000	8000000	-216	Continu.

⁽¹⁾ Els valors anteriors corresponen a un guany suposat de l'antena receptora de radioastronomia de 0 dBi.

⁽²⁾ Per a sistemes interferents amb condicions de propagació variables en el temps els nivells donats no podran ser excedits en la mesura que la pèrdua de dades supere el 2%.

b) Per a la protecció de les instal·lacions d'observatoris astrofísics, la limitació de la intensitat de camp elèctric, en qualsevol freqüència, serà de 88,8 dB ($\mu\text{V}/\text{m}$) en la ubicació de l'observatori.

4. Per a un millor aprofitament de l'espectre radioelèctric, l'Administració podrà imposar la utilització en les instal·lacions d'aquells elements tècnics que milloren la compatibilitat radioelèctrica entre estacions.

Disposició addicional tercera. *Aplicació de la legislació reguladora de les infraestructures comunes en els edificis.*

Les infraestructures comunes de telecomunicacions en l'interior dels edificis es regulen pel que estableixen la present llei, el Reial Decret Llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes en els edificis per a l'accés als serveis de telecomunicació, i els seus desplaçaments reglamentaris.

Disposició addicional quarta. *Informació confidencial.*

Les persones físiques o jurídiques que aporten a alguna autoritat nacional de reglamentació dades o informacions de qualsevol tipus, en ocasió de l'exercici de les seues funcions i respectant la legislació vigent en matèria de protecció de dades i privacitat, podran indicar, de manera justificada, quina part de la informació aportada consideren confidencial i la difusió de la qual podria perjudicar-los, a l'efecte que siga declarada la seua confidencialitat. Cada autoritat nacional de reglamentació decidirà, de forma motivada i a través de les resolucions oportunes, sobre la informació que, segons la legislació vigent, estiga emparada o no per la confidencialitat.

Disposició addicional cinquena. *El Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació.*

1. El Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació, presidit pel ministre d'Indústria, Energia i Turisme o per la persona en qui delegue, és un òrgan assessor del Govern en matèria de telecomunicacions i societat de la informació.

2. Les funcions del Consell seran d'estudi, deliberació i proposta en matèries relatives a les telecomunicacions i a la societat de la informació, sense perjudi de les competències que corresponguen als òrgans col·legiats interministerials amb competències d'informe al Govern en matèria de política informàtica. Li correspondrà, igualment, informar sobre els assumptes que el Govern determine o sobre aquells que, per iniciativa pròpia, jutge convenient. La deliberació sobre projectes o propostes normatives en el si del Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació equivaldrà a l'audiència a què es referix l'article 24.1.c) de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

El Govern, mitjançant un reial decret, establirà la composició i el règim de funcionament del Consell Assessor de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació, els membres del qual representaran l'Administració General de l'Estat, les administracions autonòmiques, l'Administració local a través de les seues associacions o federacions més representatives, els usuaris, incloent-hi en tot cas les persones amb discapacitat a través de la seua organització més representativa, els operadors que presten serveis o exploten xarxes públiques de comunicacions electròniques, els prestadors de serveis de comunicació audiovisual, els prestadors de serveis de la societat de la informació, les indústries fabricants d'equips de telecomunicacions i de la societat de la informació, els sindicats i els col·legis oficials d'enginyeria més representatius del sector.

Disposició addicional sexta. *Multes coercitives.*

Per a assegurar el compliment de les resolucions o requeriments d'informació que dicten, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme o la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència podran imposar multes coercitives per un import diari de 125 a 30.000 euros, en els termes que preveu la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

Les multes coercitives seran independents de les sancions que es puguen imposar i compatibles amb estes.

L'import de les multes coercitives previstes en esta disposició s'ingressarà en el Tresor Públic.

Disposició addicional sèptima. *Obligacions en matèria d'accés condicional, accés a determinats servicis de radiodifusió i televisió, televisió de format ample i obligacions de transmissió.*

1. Mitjançant un reial decret es podran establir les condicions aplicables als operadors de xarxes públiques de comunicacions electròniques en matèria d'accés condicional als servicis de televisió i ràdio digitals difosos als telespectadors i oients, amb independència del mitjà de transmissió utilitzat. Així mateix, mitjançant un reial decret serà regulat el procediment de revisió d'estes condicions per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en el cas que l'operador obligat ja no tinga poder significatiu en el mercat en qüestió.

2. En la mesura que siga necessari per a garantir l'accés dels usuaris finals a determinats servicis digitals de radiodifusió i televisió, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència podrà imposar, en la forma i per als servicis que el Govern determine per mitjà d'un reial decret, obligacions als operadors que disposen d'interfícies de programa d'aplicacions (API) i guies electròniques de programació (EPG) perquè faciliten l'accés a estos recursos en condicions raonables, justes i no discriminatòries.

3. Les xarxes públiques de comunicacions electròniques utilitzades per a la distribució de servicis de televisió digital hauran de disposar de capacitat per a distribuir programes i servicis de televisió de format ample. Els operadors d'estes xarxes que reben programes o servicis de televisió de format ample per a la posterior distribució estaran obligats a mantindre este format.

4. Mitjançant un reial decret aprovat pel Consell de Ministres es podran imposar, com a obligacions de servici públic, exigències raonables de transmissió de determinats canals de programes de ràdio i televisió, així com exigències de transmissió de servicis complementaris per a possibilitar-hi l'accés adequat dels usuaris amb discapacitat, als operadors que exploten xarxes de comunicacions electròniques utilitzades per a la distribució de programes de ràdio o televisió al públic, si un nombre significatiu d'usuaris finals d'estes xarxes les utilitza com a mitjà principal de recepció de programes de ràdio i televisió, quan siga necessari per a aconseguir objectius d'interés general clarament definits i de manera proporcionada, transparent i periòdicament revisable.

Així mateix, es podran establir, mitjançant un reial decret, condicions als proveïdors de servicis i equips de televisió digital, perquè cooperen en la prestació de servicis de comunicació audiovisual televisiva interoperables per als usuaris finals amb discapacitat.

5. Mitjançant una orde ministerial es regularà l'establiment de les obligacions i requisits per als gestors de múltiples digitals de la televisió digital terrestre i la creació i regulació del Registre de paràmetres d'informació dels servicis de televisió digital terrestre. La gestió, l'assignació i el control dels paràmetres d'informació dels servicis de televisió digital terrestre i l'administració d'este registre correspon al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Disposició addicional octava. *Mecanisme de notificació.*

Les mesures adoptades per una autoritat nacional de reglamentació d'acord amb els articles 13, 14 i 16 i la disposició addicional sèptima d'esta llei i la normativa que la desplegue, així com totes aquelles mesures que puguen tindre repercussions en els intercanvis entre estats membres, se sotmetran als mecanismes de notificació a què es referixen als articles 7, 7 bis i 7 ter de la Directiva 2002/21/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 7 de març de 2002, relativa a un marc regulador comú de les xarxes i dels servicis de comunicacions electròniques (directiva marc) i les normes de desplegament dictades a este efecte per la Unió Europea.

Disposició addicional novena. *Informe sobre les obligacions a imposar a operadors de xarxes públiques o de servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic.*

Qualsevol mesura normativa que s'aprove després de l'entrada en vigor de la present llei o acte administratiu en execució d'esta mesura normativa que tramite qualsevol administració pública i que persegueisca imposar amb caràcter generalitzat als operadors de xarxes públiques o de servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic o a un grup específic d'estos obligacions de servici públic diferents de les previstes en l'article 28 d'esta llei, obligacions de supervisió de la informació tractada o gestionada en estes xarxes o servicis o de col·laboració amb els agents facultats respecte al tràfic gestionat, requerirà l'informe preceptiu del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Esta mesura normativa o acte administratiu haurà de considerar de manera expressa els mecanismes de finançament dels costos derivats de les obligacions de servici públic diferents de les previstes en l'article 28 d'esta llei, obligacions de caràcter públic o qualsevol altra càrrega administrativa que s'impose, que no podrà ser a càrrec dels operadors de xarxes públiques o de servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic quan es tracte d'obligacions o càrregues que no deriven directament del marc normatiu de les comunicacions electròniques sinó que responguen a altres raons de polítiques públiques, llevat que hi concórreguen motius d'interés públic que porten a la conclusió que estes operadores hagen d'assumir els esmentats costos, encara que siga parcialment.

La sol·licitud del preceptiu informe del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme es considera un requisit essencial en la tramitació de la norma o acte administratiu.

Disposició addicional deu. *Creació de la Comissió Interministerial sobre Radiofreqüències i Salut.*

Mitjançant un reial decret es regularà la composició, organització i funcions de la Comissió Interministerial sobre Radiofreqüències i Salut, la missió de la qual és la d'assessorar i informar la ciutadania, el conjunt de les administracions públiques i els diversos agents de la indústria sobre les restriccions establides a les emissions radioelèctriques, les mesures de protecció sanitària aprovades davant d'emissions radioelèctriques i els múltiples i periòdics controls a què són sotmeses les instal·lacions generadores d'emissions radioelèctriques, en particular, les relatives a les radiocomunicacions. Així mateix, esta comissió realitzarà i divulgarà estudis i investigacions sobre les emissions radioelèctriques i els seus efectes i sobre com les restriccions a les emissions, les mesures de protecció sanitària i els controls establits preserven la salut de les persones, i també, a la vista d'estos estudis i investigacions, farà propostes i suggerirà línies de millora en les mesures i controls a realitzar.

De la Comissió Interministerial formaran part en tot cas el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, el Ministeri de Sanitat, Servicis Socials i Igualtat, i l'Institut de Salut Carles III per part del Ministeri d'Economia i Competitivitat.

La Comissió comptarà amb un grup assessor o col·laborador en matèria de radiofreqüències i salut, amb participació de comunitats autònomes, de l'associació d'entitats locals d'àmbit estatal amb més implantació i un grup d'experts independents, societats científiques i representants dels ciutadans, per a fer avaluació i seguiment periòdic de la prevenció i protecció de la salut de la població en relació amb les emissions radioelèctriques, i proposar estudis d'investigació, mesures consensuades d'identificació, elaboració de registres i protocols d'atenció al ciutadà.

La creació i el funcionament tant de la Comissió com del grup assessor s'atendran amb els mitjans personals, tècnics i pressupostaris actuals assignats als ministeris i la resta d'administracions participants, sense increment en el gasto públic.

Disposició addicional onze. *Paràmetres i requeriments tècnics essencials per a garantir el funcionament de les diferents xarxes i servicis de comunicacions electròniques.*

Els paràmetres i requeriments tècnics essencials que són indispensables per a garantir el funcionament de les xarxes i dels servicis de comunicacions electròniques s'establiran mitjançant un reial decret aprovat en Consell de Ministres.

Disposició addicional dotze. *Aplicació de la Llei General Tributària.*

El que preveu la present llei s'entendrà sense perjudi de les competències i facultats que la Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària, atribueix a l'Administració tributària, en particular, en relació amb l'accés a les dades amb transcendència tributària.

Disposició addicional tretze. *Publicació d'actes.*

Els actes que formen part de les diferents fases dels procediments que tramite el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en l'exercici de les competències i funcions assignades en les matèries a què es referix la present llei es podran publicar en el «Boletín Oficial del Estado», de conformitat amb el que preveu l'article 60 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú. Així mateix, totes aquelles resolucions, actes administratius o actes de tràmit dictats pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en l'exercici de les competències i funcions assignades en les matèries a què es referix la present llei i que puguen tindre un nombre indeterminat de potencials interessats que requerisquen ser notificats, hauran de ser publicats en el «Boletín Oficial del Estado», de conformitat amb el que preveu la lletra a) de l'article 59.6 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

Disposició addicional catorze. *Coordinació de les ajudes públiques a la banda ampla i al desenrotllament de l'economia i l'ocupació digitals i els nous servicis digitals.*

Per reial decret s'identificaran els òrgans competents i s'establiran els procediments de coordinació entre administracions i organismes públics, en relació amb les ajudes públiques a la banda ampla, la convocatòria i atorgament de les quals haurà de respectar en tot cas el marc comunitari i els objectius estipulats en l'article 3 de la present llei i en relació amb el foment de la I+D+I i a les actuacions per al desenrotllament de l'economia, l'ocupació digital i tots els nous servicis digitals que les noves xarxes ultraràpides permeten, garantint la cohesió social i territorial.

Disposició addicional quinze. *Assignació de mitjans a l'Administració General de l'Estat i integració de personal de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.*

1. El Govern aprovarà les modificacions necessàries en el reial decret de desplegament de l'estructura orgànica bàsica del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme per a garantir l'exercici de les funcions que, sent competència de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència fins al moment de l'entrada en vigor de la present llei, esta atribuïx al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

L'entrada en vigor de la modificació del reial decret d'estructura orgànica bàsica del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme no es produirà fins que el pressupost del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme no s'adeqüe a la nova distribució competencial i s'haja dut a terme l'assumpció de mitjans materials, incloent-hi, en particular, sistemes i aplicacions informàtiques, i la integració de personal procedent de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència que calga perquè el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme pugua exercir les noves funcions atribuïdes.

2. El personal de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència que exercix les funcions que, sent competència de l'esmentada comissió fins al moment de l'entrada en vigor de la present llei, esta atribuïx al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme,

s'integrarà en l'Administració General de l'Estat en els termes indicats en la disposició addicional sexta de la Llei de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

3. La data per a l'exercici efectiu de les noves funcions que esta llei atribueix al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme es determinarà mitjançant una orde del ministre de la Presidència, a proposta del ministre d'Indústria, Energia i Turisme, del ministre d'Economia i Competitivitat i del ministre d'Hisenda i Administracions públiques. En tot cas, totes les actuacions a què es referix la present disposició s'hauran d'haver realitzat en el termini de quatre mesos des de l'entrada en vigor d'esta llei.

Disposició addicional setze. *L'entitat pública empresarial Red.es.*

1. L'entitat Red.es, creada per la disposició addicional sexta de la Llei 11/1998, de 24 d'abril, General de Telecomunicacions, es configura com a entitat pública empresarial, d'acord amb el que preveu l'article 43.1.b) de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat. Esta entitat queda adscrita al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, a través de la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació.

2. L'entitat pública empresarial Red.es té personalitat jurídica pròpia, plena capacitat d'obrar i patrimoni propi i es regirà pel que estableixen esta disposició addicional, el seu propi estatut, l'esmentada Llei 6/1997 i les altres normes que li siguen aplicables.

3. Constituïx l'objecte de l'entitat pública empresarial la gestió, l'administració i la disposició dels béns i drets que integren el seu patrimoni, i li correspon la tinença, l'administració, l'adquisició i l'alienació dels títols representatius del capital de les societats en què participe o pugua participar en el futur. L'entitat pública empresarial actuarà, en compliment del seu objecte, d'acord amb criteris empresarials.

Per al compliment del seu objecte, l'entitat pública empresarial podrà dur a terme qualsevol classe d'actes d'administració i disposició previstos en la legislació civil i mercantil. Així mateix, podrà realitzar totes les activitats comercials o industrials que estiguen relacionades amb este objecte, d'acord amb el que acorden els seus òrgans de govern. Podrà actuar, inclús, per mitjà de societats participades per esta.

L'entitat pública empresarial Red.es comptarà a més amb les funcions següents:

a) La gestió del registre dels noms i adreces de domini d'Internet sota el codi de país corresponent a Espanya (.es), d'acord amb la política de registres que determine el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i la normativa corresponent.

b) La participació en els òrgans que coordinen la gestió de registres de nom i dominis de la Corporació d'Internet per a l'Assignació de Noms i Números (ICANN), o l'organització que si és el cas la substituïska, així com l'assessorament al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme en el Comité Assessor Governamental d'ICANN (GAC) i, en general quan li siga sol·licitat, l'assessorament a l'Administració General de l'Estat en la resta dels organismes internacionals i, en particular, en la Unió Europea, en tots els temes de la seua competència.

c) La d'observatori del sector de les telecomunicacions i de la societat de la informació.

d) L'elaboració d'estudis i informes i, en general, l'assessorament de l'Administració General de l'Estat en tot el que es referix a la societat de la informació, de conformitat amb les instruccions que dicte el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

e) El foment i desenrotllament de la societat de la informació.

4. El règim de contractació, d'adquisició i d'alienació de l'entitat s'acomodarà a les normes establides en dret privat, sense perjuí del que determina el text refós de la Llei de Contractes del Sector Públic, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

5. El règim patrimonial de l'entitat pública empresarial s'ajustarà a les previsions de l'article 56 de la Llei 6/1997. No obstant això, els actes de disposició i alienació dels béns

que integren el seu patrimoni es regiran pel dret privat. En especial, l'entitat pública empresarial Red.es podrà afectar els seus actius a les funcions assignades a esta en la lletra e) de l'apartat tercer d'esta disposició i a finançar transitòriament el dèficit d'exploració resultant entre els ingressos i gastos corresponents a les funcions assignades en les lletres a), b), c) i d) del mateix apartat.

6. La contractació del personal per l'entitat pública empresarial s'ajustarà al dret laboral, d'acord amb les previsions que conté l'article 55 de la Llei 6/1997, i haurà de respectar, en tot cas, els principis d'igualtat, mèrit i capacitat.

7. El règim pressupostari, l'economicofinancer, el de comptabilitat, el d'intervenció i el de control financer de l'entitat pública empresarial serà l'establert en la Llei General Pressupostària, d'acord amb el que preveuen l'article 58 i la disposició transitòria tercera de la Llei 6/1997.

8. Els recursos econòmics de l'entitat podran provindre de qualsevol dels enumerats en l'apartat 1 de l'article 65 de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat. Entre els recursos econòmics de l'entitat pública empresarial Red.es s'inclouen els ingressos provinents del que es recapte en concepte del preu públic per les operacions de registre relatives als noms de domini d'Internet sota el codi de país corresponent a Espanya «.es» regulat en l'apartat següent.

9. Els preus públics per assignació, renovació i altres operacions registrals dels noms de domini sota el «.es».

La contraprestació pecuniària que se satisfaga per l'assignació, la renovació i altres operacions registrals realitzades per l'entitat pública empresarial Red.es en l'exercici de la seua funció d'autoritat d'assignació dels noms de domini d'Internet sota el codi de país corresponent a Espanya tindran la consideració de preu públic.

Red.es, amb l'autorització prèvia del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, establirà per mitjà de la corresponent instrucció, les tarifes dels preus públics per l'assignació, renovació i altres operacions de registre dels noms de domini sota el «.es». La proposta d'establiment o modificació de la quantia de preus públics anirà acompanyada, de conformitat amb el que preveu l'article 26 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, que regula el règim jurídic de les taxes i preus públics, d'una memòria economicofinancera que justificarà l'import que es propose i el grau de cobertura financera dels costos corresponents.

La gestió recaptatòria dels preus públics referits en este apartat correspon a l'entitat pública empresarial Red.es, que determinarà el procediment per a la seua liquidació i pagament per mitjà de la instrucció mencionada en el paràgraf anterior en què s'establiran els models de declaració, terminis i formes de pagament.

L'entitat pública empresarial Red.es podrà exigir l'anticipació o el depòsit previ de l'import total o parcial dels preus públics per les operacions de registre relatives als noms de domini «.es».

Disposició addicional dèsset. Innovació en l'àmbit de les tecnologies de la informació i les comunicacions.

El Govern desenrotllarà un pla amb mesures per a potenciar la innovació en l'àmbit de les tecnologies de la informació i les comunicacions, que permeten així mateix aprofitar l'esforç inversor que, en els pròxims anys, es durà a terme en el desplegament de les xarxes ultraràpides. El mencionat pla inclourà, entre altres, les actuacions següents:

a) Promoure la posada en marxa d'un fòrum de col·laboració entre els operadors i la indústria per a identificar i potenciar les oportunitats que, per a la indústria electrònica i la resta de la indústria, genere el desplegament de xarxes ultraràpides.

b) Estimular les polítiques d'innovació en el sector i la innovació tecnològica en el teixit industrial en col·laboració amb tots els agents que intervenen en el desenrotllament o creixement.

c) L'establiment de mesures per a potenciar les compres innovadores i el mercat de demanda primerenca per a la posada en marxa de projectes d'I+D+I relacionats amb les tecnologies de la informació i les comunicacions.

Disposició addicional d'íhuit. *Universalització de la banda ampla ultrarràpida.*

El Govern establirà una Estratègia Nacional de Xarxes Ultrarràpides que tinga com a objectiu impulsar el desplegament de xarxes d'accés ultrarràpid a la banda ampla, tant fix com mòbil, de cara a aconseguir la seua universalització, així com fomentar la seua adopció per ciutadans, empreses i administracions, per a garantir la cohesió social i territorial.

L'Estratègia adoptarà les mesures necessàries per a assolir els objectius concrets de cobertura i adopció establits per l'Agenda Digital per a Europa i incorporats a l'Agenda Digital per a Espanya i, en particular, per a aconseguir la universalització d'una connexió que permeta comunicacions de dades de banda ampla que s'estendrà progressivament, de manera que l'any 2017 aconseguirà una velocitat mínima d'Internet de 10 Mbps i abans de finalitzar l'any 2020 arribarà a tots els usuaris a una velocitat mínima d'Internet de 30 Mbps, i que almenys el 50% de les llars puguen disposar d'accés a servicis de velocitats superiors a 100 Mbps. En el desenrotllament d'esta iniciativa d'universalització de la banda ampla s'avaluarà l'actualització de l'àmbit del servici universal en relació amb este servici, atenent, en tot cas, la normativa i les orientacions de la Unió Europea respecte d'això.

L'Estratègia establirà l'elaboració d'un informe de cobertura de banda ampla ultrarràpida que permeta conèixer de manera precisa la situació de provisió dels servicis de comunicacions electròniques de banda ampla i que permeta identificar aquelles zones on hi haja bretxes de mercat.

L'Estratègia inclourà polítiques per a incrementar l'adopció i l'ús de la banda ampla ultrarràpida entre ciutadans, empreses i administracions. En particular es preveuran les actuacions necessàries per a promoure, de manera prioritària, que els centres de salut comarcals, les universitats públiques, els centres de secundària públics i totes les biblioteques públiques en la ciutat i comarcals tinguen l'any 2016 una connexió a la xarxa pública de comunicacions amb capacitat d'accés funcional a Internet a una velocitat mínima de 30 Mbps i de 100 Mbps l'any 2020. Estes mesures s'articularen amb la deguda col·laboració i coordinació amb les comunitats autònomes.

Almenys una vegada a l'any, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme informarà el Parlament sobre l'adopció i el compliment de l'Estratègia Nacional de Xarxes Ultrarràpides i, en especial, sobre l'evolució del desplegament de les xarxes ultrarràpides i el compliment dels objectius d'universalització d'este servici.

Disposició addicional dènou. *Estacions radioelèctriques de radioaficionat.*

En la instal·lació d'estacions radioelèctriques de radioaficionat s'aplicarà el que estableix la disposició addicional tercera de la Llei 12/2012, de 26 de desembre, de mesures urgents de liberalització del comerç i de determinats servicis, sense perjudi de l'aplicació de la Llei 19/1983, de 16 de novembre, sobre regulació del dret a instal·lar en l'exterior dels immobles les antenes de les estacions radioelèctriques d'aficionats, i la normativa que la desplega.

Disposició transitòria primera. *Normativa anterior a l'entrada en vigor d'esta llei.*

Les normes reglamentàries en matèria de telecomunicacions vigents amb anterioritat a l'entrada en vigor de la present llei o dictades en desplegament de la Llei 32/2003, de 3 de novembre, General de Telecomunicacions, continuaran vigents en allò que no s'opose a esta llei, fins que se n'aprove la normativa de desplegament.

Disposició transitòria segona. *Adaptació dels operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques al règim previst en l'article 9.*

Els operadors controlats directament o indirectament per administracions públiques s'hauran d'ajustar al que disposa l'article 9, en un termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor de la present llei.

Disposició transitòria tercera. *Condicions lligades a les concessions d'ús de domini públic radioelèctric.*

Les condicions lligades als títols habilitants per a l'explotació de xarxes o prestació de servicis de telecomunicacions que impliquen l'ús del domini públic radioelèctric i que s'hagen atorgat amb anterioritat a l'entrada en vigor de la present llei a través de procediments de licitació pública, ja estigueren previstes en els plecs reguladors de les licitacions o en l'oferta de l'operador, passen a estar lligades a les concessions d'ús privatiu de domini públic radioelèctric.

Disposició transitòria quarta. *Restriccions als principis de neutralitat tecnològica i de servicis en els títols habilitants per a l'ús de l'espectre radioelèctric per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques.*

1. Les condicions establides en els títols habilitants per a l'ús de l'espectre radioelèctric per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques atorgats amb anterioritat al 25 de maig de 2011 i que impliquen restriccions als principis de neutralitat tecnològica i de servicis en els termes establits en l'article 66 d'esta llei, continuaran sent vàlides fins al 25 de maig de 2016.

2. No obstant això, els titulars de títols habilitants per a l'ús de l'espectre radioelèctric per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques el període de vigència dels quals s'estenga més enllà del 25 de maig de 2016, podran sol·licitar, a la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, abans del 25 de maig de 2016, una avaluació de les restriccions als principis de neutralitat tecnològica i de servicis en els termes establits en l'article 66 d'esta llei que tinguen imposades en els seus títols habilitants.

Abans de dictar una resolució, la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació notificarà al titular del títol habilitant la nova avaluació de les restriccions, indicant l'abast del seu títol arran d'esta avaluació, i li concedirà un termini de 15 dies hàbils per a retirar la seua sol·licitud.

Si el titular del títol desistix de la seua sol·licitud, les restriccions als principis de neutralitat tecnològica i de servicis establides en el títol habilitant romandrien sense modificar fins al 25 de maig de 2016, llevat que el títol s'extingisca amb anterioritat.

3. A partir del 25 de maig de 2016, els principis de neutralitat tecnològica i de servicis s'aplicaran a tots els títols habilitants per a l'ús de l'espectre per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques atorgats amb anterioritat al 25 de maig de 2011, sense perjuí de les restriccions que es puguen establir en els termes establits en l'article 66 d'esta llei.

4. En l'aplicació d'esta disposició es prendran les mesures apropiades per a fomentar la competència lleial.

5. Les mesures que s'adopten en execució d'esta disposició no tindran en cap cas la consideració d'atorgament d'un nou títol habilitant.

Disposició transitòria cinquena. *Prestació de determinats servicis a què es referix l'article 28.*

La Societat Estatal Correus i Telègrafs, SA, prestarà directament els servicis de tèlex, telegràfics i altres servicis de comunicacions electròniques de característiques semblants, als quals es referix l'article 28.2 d'esta llei, ajustant-se, si és el cas, al que preveja el real decret previst en l'apartat 3 del dit article.

Així mateix, s'encomana a la Direcció General de la Marina Mercant la prestació dels servicis de seguretat de la vida humana en el mar subsumibles en l'article 28.1.

Disposició transitòria sexta. *Règim transitori per a la fixació de les taxes establides en l'annex I d'esta llei.*

Fins que la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat fixe les quanties de la taxa prevista en l'apartat 4 de l'annex I d'esta llei, s'aplicaran les següents:

- a) Per l'expedició de certificats registrals, 42,51 euros.
- b) Per l'expedició de certificats de presentació a l'administració de les telecomunicacions del projecte tècnic d'infraestructures comunes de telecomunicacions, l'acta de replantejament, el butlletí d'instal·lació i el protocol de proves i, si és el cas, el certificat de fi d'obra i els seus annexos, 42,51 euros.
- c) Per l'expedició de certificats de compliment d'especificacions tècniques, 335,49 euros.
- d) Per cada acte d'inspecció prèvia o comprovació tècnica efectuat, 352,72 euros.
- e) Per la presentació de cada certificat expedit per un tècnic competent substitutiu de l'acte d'inspecció prèvia, 88 euros.
- f) Per la tramitació de l'autorització o concessió demanial per a l'ús privatiu del domini públic radioelèctric, 68,46 euros.
- g) Per la tramitació de l'autorització d'ús especial del domini públic radioelèctric pels radioaficionats, 111 euros.
- h) Per la presentació als exàmens de capacitació per a operar amb estacions de radioaficionat, 22,98 euros.
- i) Per la inscripció en el Registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació, 104,54 euros.
- j) Per la sol·licitud i emissió del dictamen tècnic d'avaluació de la conformitat d'equips i aparells de telecomunicació, 345,82 euros.

Disposició transitòria setètima. *Sol·licituds d'autoritzacions o llicències administratives efectuades amb anterioritat.*

1. Els procediments iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor de la present llei, i que tinguen com a finalitat l'obtenció de les llicències o autoritzacions d'obra, d'instal·lacions, de funcionament o d'activitat, o de caràcter mediambiental o altres de classe semblant o anàlogues que siguen necessàries d'acord amb la normativa anterior, es tramitaran i resoldran per la normativa vigent en el moment de la presentació de la sol·licitud.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, l'interessat podrà, amb anterioritat a la resolució, desistir de la seua sol·licitud i, d'esta manera, optar per l'aplicació de la nova normativa en allò que esta, al seu torn, siga aplicable.

Disposició transitòria octava. *Registre d'operadors.*

A l'entrada en vigor de la present llei, es manté la inscripció de les dades que figuren en el Registre d'operadors regulat en l'article 7 de la Llei 32/2003, de 3 de novembre, General de Telecomunicacions.

Disposició transitòria novena. *Adaptació de la normativa i dels instruments de planificació territorial o urbanística elaborats per les administracions públiques competents que afecten el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques.*

La normativa i els instruments de planificació territorial o urbanística elaborats per les administracions públiques competents que afecten el desplegament de les xarxes públiques de comunicacions electròniques s'hauran d'adaptar al que estableixen els articles 34 i 35 en el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor de la present llei.

Disposició transitòria deu. *Exercici transitori de funcions per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.*

En relació amb les funcions que eren competència de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i que, d'acord amb el que estableix esta llei, s'atribuïxen al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència les exercirà fins a la data que es determine per a l'exercici efectiu de les noves funcions que esta llei atribuïx al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme d'acord amb el que estableix la disposició addicional quinze.

Disposició transitòria onze. *Procediments iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'esta llei.*

Els procediments que versen sobre les funcions que eren competència de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència i que esta llei atribuïx al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, i que s'hagen iniciat amb anterioritat a la data per a l'exercici efectiu de les noves funcions a què es referix la disposició addicional quinze, els continuarà tramitant este ministeri una vegada que es complisca eixa data.

Disposició transitòria dotze. *Règim transitori de les estacions o infraestructures radioelèctriques per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic per a la instal·lació de les quals s'ha presentat sol·licitud de llicència o autorització.*

Les estacions o infraestructures radioelèctriques per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic per a la instal·lació de les quals s'ha sol·licitat la llicència o autorització prèvia d'instal·lacions, de funcionament, d'activitat, de caràcter mediambiental o d'altres de classe semblant o anàlogues a les quals es referix l'article 34.6, podran continuar instal·lades i en funcionament, sense perjudi que les administracions públiques competents puguen exercir les potestats administratives de comprovació, inspecció, sanció i, en general, de control, que tinguen atribuïdes i que estan esmentades en l'article 34.6, així com en l'article 5 de la Llei 12/2012, de 26 de desembre, de mesures urgents de liberalització del comerç i determinats servicis.

No obstant això, i de conformitat amb el que preveu la disposició transitòria de la mencionada Llei 12/2012, de 26 de desembre, els prestadors de servicis de comunicacions electròniques per al públic que hagen sol·licitat les llicències o autoritzacions anteriorment mencionades, sense perjudi de la continuïtat i funcionament de les respectives instal·lacions, podran desistir de les dites sol·licituds en curs i optar per presentar declaracions responsables o, si és el cas, comunicacions prèvies de canvi de titularitat en els termes que preveu l'esmentada llei.

L'exercici de les potestats administratives de comprovació, inspecció, sanció i, en general, de control haurà de respectar els paràmetres i requeriments tècnics essencials necessaris per a garantir el funcionament de les diferents xarxes i servicis de comunicacions electròniques mencionats en l'article 34.4 i en la disposició addicional onze.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Sense perjudi del que disposen les disposicions transitòries d'esta llei, queden derogades les disposicions següents:

- a) La Llei 11/1998, de 24 d'abril, General de Telecomunicacions.
- b) La Llei 32/2003, de 3 de novembre, General de Telecomunicacions.
- c) Igualment, queden derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen al que estableix esta llei.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 13/2011, de 27 de maig, de regulació del joc.*

La Llei 13/2011, de 27 de maig, de regulació del joc, queda modificada com segueix:

U. Es modifica l'apartat 3 de l'article 7, que queda redactat en els termes següents:

«3. Qualsevol entitat, xarxa publicitària, agència de publicitat, prestador de servicis de comunicació audiovisual o electrònica, mitjà de comunicació o servici de la societat de la informació que difonga la publicitat i promoció directa o indirecta de jocs o dels seus operadors, haurà de constatar que qui sol·licite la inserció dels anuncis o reclams publicitaris disposa del corresponent títol habilitant expedit per l'autoritat encarregada de la regulació del joc i que este l'autoritza per a la realització de la publicitat sol·licitada, i s'abstindrà de la seua pràctica si no el té. L'autoritat encarregada de la regulació del joc, a través de la seua pàgina web, mantindrà actualitzada i accessible la informació sobre els operadors habilitats.

Es considera xarxa publicitària l'entitat que, en nom i representació dels editors, ofereix als anunciants la utilització d'espais publicitaris en servicis de la societat de la informació i l'optimització dels resultats publicitaris a l'orientar els anuncis al públic interessat pel producte o servici publicitat.»

Dos. Es modifica l'apartat 4 de l'article 7, que queda redactat en els termes següents:

«4. L'autoritat encarregada de la regulació del joc en l'exercici de la potestat administrativa de requerir el cessament de la publicitat de les activitats de joc, es dirigirà a l'entitat, xarxa publicitària, agència de publicitat, prestador de servicis de comunicació audiovisual o electrònica, mitjà de comunicació, servici de la societat de la informació o xarxa publicitària corresponent, i li indicarà motivadament la infracció de la normativa aplicable.

L'entitat, xarxa publicitària, agència de publicitat, prestador de servicis de comunicació audiovisual o electrònica, mitjà de comunicació, servici de la societat de la informació o xarxa publicitària haurà de comunicar, en els tres dies naturals següents a la seua recepció, el compliment del requeriment. En cas que el missatge publicitari compte amb un informe de consulta previ positiu emés per un sistema d'autoregulació publicitària amb el qual l'autoritat encarregada de la regulació del joc tinga un conveni de col·laboració dels previstos en l'apartat 5 de l'article 24 d'esta llei, s'entendrà que es va actuar de bona fe si s'haguera subjectat al dit informe de consulta previ positiu, per al supòsit d'actuació administrativa realitzada en el marc d'un expedient sancionador.»

Tres. Es modifica l'apartat 8 de l'article 21, que queda redactat en els termes següents:

«8. Perseguir el joc no autoritzat, ja es realitze en l'àmbit de l'Estat espanyol, ja des de fora d'Espanya i que es dirigisca al territori de l'Estat, podent requerir a qualsevol proveïdor de servicis de pagament, entitats de prestació de servicis de comunicació audiovisual, mitjans de comunicació, servicis de la societat de la informació o de comunicacions electròniques, agències de publicitat i xarxes publicitàries, informació relativa a les operacions realitzades pels diferents operadors o per organitzadors que no tinguen títol habilitant o el cessament dels servicis que estiguen prestant.»

Quatre. Es modifica l'apartat 3 de l'article 36, que queda redactat en els termes següents:

«3. En particular, els prestadors de servicis de comunicació audiovisual, de comunicació electrònica i de la societat de la informació, els mitjans de comunicació, així com les agències de publicitat i les xarxes publicitàries seran responsables

administratius de la promoció, patrocini i publicitat dels jocs a què es referix la present llei quan els qui els realitzen no tinguen títol habilitant o quan es difonguen sense disposar de l'autorització per a publicitar-los o al marge dels límits fixats en esta o infringint les normes vigents en la matèria. No obstant això, seran responsables de la infracció prevista en l'article 40.d) les xarxes publicitàries que servisquen publicitat a prestadors de servicis de la societat de la informació. La responsabilitat dels servicis de la societat de la informació serà subsidiària de la de les agències i xarxes publicitàries, sempre que estes últimes siguen identificades adequadament pel servicis de la societat de la informació, previ requeriment de l'autoritat encarregada de la regulació del joc, i disposen d'un establiment permanent a Espanya.

La competència per a instruir els procediments i sancionar els prestadors de servicis de comunicació audiovisual correspon a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència; en estos casos s'aplica el règim sancionador previst en la Llei 7/2010, de 31 de març, General de la Comunicació Audiovisual, excepte l'excepció prevista en l'apartat anterior, respecte de les infraccions de l'article 40, lletra e).»

Cinc. Es modifica l'apartat e) de l'article 40, que queda redactat en els termes següents:

«e) L'incompliment dels requeriments d'informació o de cessament de prestació de servicis dictats per l'autoritat encarregada de la regulació del joc que es dirigisquen als proveïdors de servicis de pagament, prestadors de servicis de comunicació audiovisual, prestadors de servicis de la societat de la informació o de comunicacions electròniques, mitjans de comunicació social, agències de publicitat i xarxes publicitàries.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de Servicis de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic.*

La Llei 34/2002, d'11 de juliol, de Servicis de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic, queda modificada com seguix:

U. Es modifica l'apartat 1.f) de l'article 10, que queda redactat en els termes següents:

«f) Quan el servicis de la societat de la informació faça referència a preus, es facilitarà informació clara i exacta sobre el preu del producte o servicis, s'indicarà si inclou o no els impostos aplicables i, si és el cas, sobre els gastos d'enviament.»

Dos. Es modifica l'apartat 1 de l'article 18, que queda redactat com seguix:

«1. Les administracions públiques impulsaran, a través de la coordinació i l'assessorament, l'elaboració i aplicació de codis de conducta voluntaris, per part de les corporacions, associacions o organitzacions comercials, professionals i de consumidors, en les matèries que regula esta llei. L'Administració General de l'Estat fomentarà, en especial, l'elaboració de codis de conducta d'àmbit comunitari o internacional.

Els codis de conducta que afecten els consumidors i usuaris estaran subjectes, a més, al capítol V de la Llei 3/1991, de 10 de gener, de competència deslleial.

Els codis de conducta podran tractar, en particular, sobre els procediments per a la detecció i retirada de continguts il·lícits i la protecció dels destinataris davant de l'enviament per via electrònica de comunicacions comercials no sol·licitades, així com sobre els procediments extrajudicials per a la resolució dels conflictes que sorgisquen per la prestació dels servicis de la societat de la informació.»

Tres. Els apartats 1 i 3 de l'article 20 queden redactats de la manera següent:

«1. Les comunicacions comercials fetes per via electrònica hauran de ser clarament identificables com a tals, i la persona física o jurídica en nom de la qual es facen també haurà de ser clarament identificable.»

«3. El que disposen els apartats anteriors s'entén sense perjudi del que disposen les normatives dictades per les comunitats autònomes amb competències exclusives sobre consum.»

Quatre. L'apartat 2 de l'article 21 queda redactat de la manera següent:

«2. El que disposa l'apartat anterior no serà aplicable quan hi haja una relació contractual prèvia, sempre que el prestador haja obtingut de forma lícita les dades de contacte del destinatari i les empre per a l'enviament de comunicacions comercials referents a productes o servicis de la seua pròpia empresa que siguen semblants als que inicialment van ser objecte de contractació amb el client.

En tot cas, el prestador haurà d'oferir al destinatari la possibilitat d'oposar-se al tractament de les seues dades amb fins promocionals per mitjà d'un procediment senzill i gratuït, tant en el moment de recollida de les dades com en cada una de les comunicacions comercials que li dirigisca.

Quan les comunicacions hagen sigut remeses per correu electrònic, el dit mitjà haurà de consistir necessàriament en la inclusió d'una adreça de correu electrònic o una altra adreça electrònica vàlida on es puga exercitar este dret; queda prohibit l'enviament de comunicacions que no incloguen la dita adreça.»

Cinc. L'article 22 queda redactat en els termes següents:

«Article 22. *Drets dels destinataris de servicis.*

1. El destinatari podrà revocar en qualsevol moment el consentiment prestat a la recepció de comunicacions comercials amb la simple notificació de la seua voluntat al remitent.

A este efecte, els prestadors de servicis hauran d'habilitar procediments senzills i gratuïts perquè els destinataris de servicis puguen revocar el consentiment que hagen prestat. Quan les comunicacions hagen sigut remeses per correu electrònic, el dit mitjà haurà de consistir necessàriament en la inclusió d'una adreça de correu electrònic o una altra adreça electrònica vàlida on es puga exercitar este dret; quedarà prohibit l'enviament de comunicacions que no incloguen la dita adreça.

Així mateix, hauran de facilitar informació accessible per mitjans electrònics sobre els dits procediments.

2. Els prestadors de servicis podran utilitzar dispositius d'emmagatzematge i recuperació de dades en equips terminals dels destinataris, a condició que estos hagen donat el seu consentiment després que se'ls haja facilitat informació clara i completa sobre la seua utilització, en particular, sobre els fins del tractament de les dades, d'acord amb el que disposa la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

Quan siga tècnicament possible i eficaç, el consentiment del destinatari per a acceptar el tractament de les dades es podrà facilitar per mitjà de l'ús dels paràmetres adequats del navegador o d'altres aplicacions.

Això no impedirà el possible emmagatzematge o accés d'índole tècnica a fi d'efectuar la transmissió d'una comunicació per una xarxa de comunicacions electròniques o, en la mesura que siga estrictament necessari, per a la prestació d'un servici de la societat de la informació expressament sol·licitat pel destinatari.»

Sis. Es modifica l'apartat 1 de l'article 35, que queda redactat com següent:

«1. El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme controlarà el compliment pels prestadors de servicis de la societat de la informació de les obligacions establides

en esta llei i en les seues disposicions de desplegament, pel que fa als servicis propis de la societat de la informació.

No obstant això, les referències als òrgans competents que contenen els articles 8, 10, 11, 15, 16, 17 i 38 es consideraran fetes als òrgans jurisdiccionals o administratius que, en cada cas, ho siguen en funció de la matèria.»

Set. L'article 37 queda redactat com segueix:

«Article 37. *Responsables.*

Els prestadors de servicis de la societat de la informació estan subjectes al règim sancionador que estableix este títol quan la present llei els siga aplicable.

Quan les infraccions previstes en l'article 38.3.i) i 38.4.g) es deguen a la instal·lació de dispositius d'emmagatzematge i recuperació de la informació com a conseqüència de la cessió per part del prestador del servici de la societat de la informació d'espais propis per a mostrar publicitat, serà responsable de la infracció, a més del prestador del servici de la societat de la informació, la xarxa publicitària o agent que gestione directament amb aquell la col·locació d'anuncis en els dits espais en cas de no haver adoptat mesures per a exigir-li el compliment dels deures d'informació i l'obtenció del consentiment de l'usuari.»

Huit. L'apartat 3.c) de l'article 38 queda redactat com segueix:

«c) L'enviament massiu de comunicacions comercials per correu electrònic o un altre mitjà de comunicació electrònica equivalent, o el seu enviament insistent o sistemàtic a un mateix destinatari del servici quan els enviaments esmentats no complisquen els requisits que estableix l'article 21.»

Nou. L'apartat 3.i) de l'article 38 queda redactat com segueix:

«i) La reincidència en la comissió de la infracció lleu prevista en l'apartat 4.g) quan així s'haja declarat per resolució ferma dictada en els tres anys immediatament anteriors a l'obertura del procediment sancionador.»

Deu. Es modifica el paràgraf g) de l'article 38.4, que queda redactat com segueix:

«g) Utilitzar dispositius d'emmagatzematge i recuperació de dades quan no s'haja facilitat la informació o obtingut el consentiment del destinatari del servici en els termes exigits per l'article 22.2.»

Onze. S'introdueix un nou article 39 bis amb el contingut següent:

«Article 39 bis. *Moderació de sancions.*

1. L'òrgan sancionador establirà la quantia de la sanció aplicant l'escala relativa a la classe d'infraccions que precedisca immediatament en gravetat a aquella en què s'integra la considerada en el cas de què es tracte, en els supòsits següents:

a) Quan s'aprecie una qualificada disminució de la culpabilitat de l'imputat o de l'antijuridicitat del fet com a conseqüència de la concurrència significativa d'alguns dels criteris enunciats en l'article 40.

b) Quan l'entitat infractora haja regularitzat la situació irregular de forma diligent.

c) Quan es puga observar que la conducta de l'afectat ha pogut induir a la comissió de la infracció.

d) Quan l'infractor haja reconegut espontàniament la seua culpabilitat.

e) Quan s'haja produït un procés de fusió per absorció i la infracció siga anterior al dit procés, no sent imputable a l'entitat absorbent.

2. Els òrgans amb competència sancionadora, atesa la naturalesa dels fets i la concurrència significativa dels criteris establits en l'apartat anterior, podran acordar no iniciar l'obertura del procediment sancionador i, en el seu lloc, advertir el subjecte responsable a fi que, en el termini que l'òrgan sancionador determine, acredite l'adopció de les mesures correctores que, en cada cas, siguen pertinents, sempre que hi concórreguen els pressupòsits següents:

- a) Que els fets foren constitutius d'infracció lleu o greu d'acord amb el que disposa esta llei.
- b) Que l'òrgan competent no haja sancionat o advertit amb anterioritat l'infractor com a conseqüència de la comissió d'infraccions previstes en esta llei.

Si l'advertència no és atesa en el termini que l'òrgan sancionador haja determinat, serà procedent l'obertura del corresponent procediment sancionador pel mencionat incompliment.»

Dotze. Es modifica l'article 40, que queda redactat com seguix:

«Article 40. *Graduació de la quantia de les sancions.*

La quantia de les multes que s'imposen es graduarà atesos els criteris següents:

- a) L'existència d'intencionalitat.
- b) Termini de temps durant el qual s'haja comés la infracció.
- c) La reincidència per comissió d'infraccions de la mateixa naturalesa, quan així haja sigut declarat per resolució ferma.
- d) La naturalesa i quantia dels perjuís causats.
- e) Els beneficis obtinguts per la infracció.
- f) Volum de facturació a què afecte la infracció comesa.
- g) L'adhesió a un codi de conducta o a un sistema d'autoregulació publicitària aplicable respecte a la infracció comesa, que complisca amb el que disposen l'article 18 o la disposició final octava i que haja sigut informat favorablement per l'òrgan o òrgans competents.»

Tretze. Es modifica l'article 43, que queda redactat com seguix:

«1. La imposició de sancions per l'incompliment del que preveu esta llei correspondrà, en el cas d'infraccions molt greus, al ministre d'Indústria, Energia i Turisme, i en el d'infraccions greus i lleus, al secretari d'estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació.

No obstant això, la imposició de sancions per incompliment de les resolucions dictades pels òrgans competents en funció de la matèria o entitat de què es tracte, a la qual es referixen els paràgrafs a) i b) de l'article 38.2 d'esta llei, correspondrà a l'òrgan que va dictar la resolució incomplida. Igualment, correspondrà a l'Agència de Protecció de Dades la imposició de sancions per la comissió de les infraccions tipificades en els articles 38.3.c), d) i i) i 38.4.d), g) i h) d'esta llei.

2. La potestat sancionadora regulada en esta llei s'exercirà de conformitat amb el que establixen respecte d'això la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i les seues normes de desplegament. No obstant això, el termini màxim de duració del procediment simplificat serà de tres mesos.»

Catorze. S'introdueix un apartat cinc bis en la disposició addicional sexta, que queda redactat de la manera següent:

«Cinc bis. L'autoritat d'assignació suspendrà cautelàrment o cancel·larà, d'acord amb el corresponent requeriment judicial previ, els noms de domini per mitjà dels quals s'estiga cometent un delictes o falta tipificat en el Codi Penal. De la

mateixa manera actuarà l'autoritat d'assignació quan les forces i cossos de seguretat de l'Estat li dirigisquen un requeriment de suspensió cautelar dictat com a diligència de prevenció dins de les 24 hores següents al coneixement dels fets.

Així mateix, d'acord amb el que disposen els articles 8, 11 i concordants d'esta llei, l'autoritat administrativa o judicial competent, com a mesura per a obtenir la interrupció de la prestació d'un servei de la societat de la informació o la retirada d'un contingut, podrà requerir l'autoritat d'assignació perquè suspenga cautelarment o cancel·le un nom de domini.

De la mateixa manera es procedirà en els altres supòsits previstos legalment.

En els supòsits previstos en els dos paràgrafs anteriors, només es podrà ordenar la suspensió cautelar o la cancel·lació d'un nom de domini quan el prestador de serveis o persona responsable no haja atés el requeriment dictat per al cessament de l'activitat il·lícita.

En tots els casos en què la Constitució, les normes reguladores dels respectius drets i llibertats o les que siguen aplicables a les diferents matèries atribuïsquen competència als òrgans jurisdiccionals de forma excloent per a intervindre en l'exercici d'activitats o drets, només l'autoritat judicial competent podrà requerir-ne la suspensió cautelar o la cancel·lació. En particular, quan les dites mesures afecten els drets i llibertats d'expressió i informació i la resta dels emparats en els termes que estableix l'article 20 de la Constitució, només podran ser decidides pels òrgans jurisdiccionals competents.

La suspensió consistirà en la impossibilitat d'utilitzar el nom de domini als efectes de l'adreçament en Internet i la prohibició de modificar la titularitat i les dades registrals d'este, si bé podrà afegir noves dades de contacte. El titular del nom de domini únicament podrà renovar-lo o modificar la modalitat de renovació. La suspensió cautelar es mantindrà fins que siga alçada, o bé confirmada, en una resolució definitiva que ordene la cancel·lació del nom de domini.

La cancel·lació tindrà els mateixos efectes que la suspensió fins a l'expiració del període de registre i si el temps restant és inferior a un any, per un any addicional, transcorregut el qual el nom de domini es podrà tornar a assignar.»

Quinze. S'introdueix una nova disposició addicional octava amb el contingut següent:

«Disposició addicional octava. *Col·laboració dels registres de noms de domini establits a Espanya en la lluita contra activitats il·lícites.*

1. Els registres de noms de domini establits a Espanya estaran subjectes al que estableix l'apartat cinc bis de la disposició addicional sexta, respecte dels noms de domini que assignen.

2. Les entitats de registre de noms de domini establides a Espanya estaran obligades a facilitar les dades relatives als titulars dels noms de domini que sol·liciten les autoritats públiques per a l'exercici de les seues competències d'inspecció, control i sanció quan les infraccions administratives que es perseguisquen tinguen relació directa amb l'activitat d'una pàgina d'Internet identificada amb els noms de domini que assignen.

Estes dades es facilitaran, així mateix, quan siguen necessàries per a la investigació i mitigació d'incidents de ciberseguretat en què estiguen involucrats equips relacionats amb un nom de domini dels encomanats a la seua gestió. L'esmentada informació serà proporcionada a l'òrgan, organisme o entitat que es determine legalment o reglamentàriament.

En els dos supòsits, la sol·licitud s'haurà de formular per mitjà d'un escrit motivat en el qual s'especificaran les dades requerides i la necessitat i proporcionalitat de les dades sol·licitades per al fi que es persegueix. Si les dades demandades són dades personals, la seua cessió no necessitarà el consentiment del seu titular.»

Setze. S'introduïx una disposició addicional novena amb el contingut següent:

«Disposició addicional novena. *Gestió d'incidents de ciberseguretat que afecten la xarxa d'Internet.*

1. Els prestadors de servicis de la societat de la informació, els registres de noms de domini i els agents registradors que estiguen establits a Espanya estan obligats a prestar la seua col·laboració amb el CERT competent, en la resolució d'incidents de ciberseguretat que afecten la xarxa d'Internet i actuar sota les recomanacions de seguretat indicades o que siguen establides en els codis de conducta que d'esta llei es deriven.

Els òrgans, organismes públics o qualsevol altra entitat del sector públic que gestionen equips de resposta a incidents de seguretat col·laboraran amb les autoritats competents per a l'aportació de les evidències tècniques necessàries per a la persecució dels delictes derivats dels esmentats incidents de ciberseguretat.

2. Per a l'exercici de les funcions i obligacions anteriors, els prestadors de servicis de la societat de la informació, respectant el secret de les comunicacions, subministraran la informació necessària al CERT competent, i a les autoritats competents, per a l'adequada gestió dels incidents de ciberseguretat, incloent-hi les adreces IP que s'hi puguen trobar compromeses o implicades.

De la mateixa manera, els òrgans, organismes públics o qualsevol altra entitat del sector públic que gestionen equips de resposta a incidents de seguretat podran intercanviar informació associada a incidents de ciberseguretat amb altres CERT o autoritats competents en l'àmbit nacional i internacional, sempre que la dita informació siga necessària per a la prevenció d'incidents en el seu àmbit d'actuació.

3. El Govern posarà en marxa, en el termini de sis mesos, un programa per a impulsar un esquema de cooperació publicoprivada a fi d'identificar i mitigar els atacs i incidents de ciberseguretat que afecten la xarxa d'Internet a Espanya. Per a això, s'elaboraran codis de conducta en matèria de ciberseguretat aplicables als diferents prestadors de servicis de la societat de la informació, i als registres de noms de domini i agents registradors establits a Espanya.

Els codis de conducta determinaran el conjunt de normes, mesures i recomanacions a implementar que permeten garantir una gestió eficient i eficaç dels mencionats incidents de ciberseguretat, el règim de col·laboració i condicions d'adhesió i implementació, així com els procediments d'anàlisi i revisió de les iniciatives resultants.

La Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació coordinarà les actuacions que es posen en marxa derivades d'estos codis de conducta.

4. D'acord amb els codis de conducta que es definisquen en particular, els prestadors de servicis de la societat de la informació hauran d'identificar els usuaris afectats pels incidents de ciberseguretat que els siguen notificats pel CERT competent, i indicar-los les accions que han de dur a terme i que estan sota la seua responsabilitat, així com els temps d'actuació. En tot cas, els proporcionarà informació sobre els perjuís que podrien experimentar o ocasionar a tercers si no col·laboren en la resolució dels incidents de ciberseguretat a què es referix esta disposició.

En cas que els usuaris no exerciren en el termini recomanat la seua responsabilitat quant a la desinfecció o eliminació dels elements causants de l'incident de ciberseguretat, els prestadors de servicis hauran d'aïllar, sota requeriment del CERT competent, el dit equip o servici de la xarxa, a fi d'evitar efectes negatius a tercers fins al cessament de l'activitat maliciosa.

El paràgraf anterior serà aplicable a qualsevol equip o servici geolocalitzat a Espanya o que estiga operatiu sota un nom de domini «.es» o altres el registre dels quals estiga establert a Espanya.

5. Reglamentàriament es determinaran els òrgans, organismes públics o qualsevol altra entitat del sector públic que exerciran les funcions d'equip de resposta a incidents de seguretat o CERT competent als efectes del que preveu la present disposició.

6. La Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació garantirà un intercanvi fluid d'informació amb la Secretaria d'Estat de Seguretat del Ministeri de l'Interior sobre incidents, amenaces i vulnerabilitats segons el que preveu la Llei 8/2011, de 28 d'abril, per la qual s'establixen mesures per a la protecció de les infraestructures crítiques. En este sentit, s'establiran mecanismes de coordinació entre els dos òrgans per a garantir la provisió d'una resposta coordinada davant d'incidents en el marc de la present llei.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació.*

S'introduïx la disposició addicional octava en la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació, amb el text següent:

«Disposició addicional octava. *Instal·lació d'infraestructures de xarxa o estacions radioelèctriques en edificacions de domini privat.*

Les obres d'instal·lació d'infraestructures de xarxa o estacions radioelèctriques en edificacions de domini privat no requeriran l'obtenció de llicència d'obres o edificació ni altres autoritzacions, si bé, en tot cas el promotor d'estes haurà de presentar davant de l'autoritat competent en matèria d'obres d'edificació una declaració responsable on conste que les obres es duran a terme segons un projecte o una memòria tècnica subscrits per un tècnic competent, segons corresponga, justificativa del compliment dels requisits aplicables del Codi Tècnic de l'Edificació. Una vegada executades i finalitzades les obres d'instal·lació de les infraestructures de les xarxes de comunicacions electròniques, el promotor haurà de presentar davant de l'autoritat competent una comunicació de la finalització de les obres i que estes s'han dut a terme segons el projecte tècnic o memòria tècnica.»

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions.*

La Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions, queda modificada com seguix:

U. Es modifica l'apartat 2 de l'article 6, que queda redactat en els termes següents:

«2. La cessió de la informació s'efectuarà per mitjà de format electrònic únicament als agents facultats, i s'haurà de limitar a la informació que siga imprescindible per a la consecució dels fins indicats en l'article 1.

A estos efectes, tindran la consideració d'agents facultats:

a) Els membres de les forces i cossos de seguretat, quan exercisquen funcions de policia judicial, d'acord amb el que preveu l'article 547 de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial.

b) Els funcionaris de la Direcció Adjunta de Vigilància Duanera, en el desenrotllament de les seues competències com a policia judicial, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 283 de la Llei d'Enjudiciament Criminal.

c) El personal del Centre Nacional d'Intel·ligència, en el curs de les investigacions de seguretat sobre persones o entitats, d'acord amb el que preveuen la Llei 11/2002, de 6 de maig, reguladora del Centre Nacional d'Intel·ligència, i la

Llei Orgànica 2/2002, de 6 de maig, reguladora del control judicial previ del Centre Nacional d'Intel·ligència.»

Dos. Es modifica l'apartat 3 de l'article 7, que queda redactat en els termes següents:

«3. El termini d'execució de l'orde de cessió serà el fixat per la resolució judicial, atenent la urgència de la cessió i els efectes de la investigació de què es tracte, així com la naturalesa i complexitat tècnica de l'operació.

Si no s'establix un altre termini diferent, la cessió s'haurà d'efectuar dins dels 7 dies naturals, a comptar a partir de les 8.00 hores del dia natural següent a aquell en què el subjecte obligat reba l'orde.»

Tres. Es modifica l'article 10, que queda redactat en els termes següents:

«Article 10. *Infraccions i sancions.*

1. Constituïxen infraccions, segons preveu la present llei, les següents:

a) És infracció molt greu la no-conservació en cap moment de les dades a què es referix l'article 3.

b) Són infraccions greus:

i) La no-conservació reiterada o sistemàtica de les dades a què es referix l'article 3.

ii) La conservació de les dades per un període inferior a l'establert en l'article 5.

iii) L'incompliment deliberat de les obligacions de protecció i seguretat de les dades establides en l'article 8.

c) Són infraccions lleus:

i) La no-conservació de les dades a què es referix l'article 3 quan no es qualifique com a infracció molt greu o greu.

ii) L'incompliment de les obligacions de protecció i seguretat de les dades establides en l'article 8, quan no es qualifique com a infracció greu.

2. A les infraccions previstes en l'apartat anterior, a excepció de les indicades en els apartats 1.b).iii i 1.c).ii d'este article, els serà aplicable el règim sancionador establert en la Llei General de Telecomunicacions, la competència sancionadora de les quals correspondrà al secretari d'estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, sense perjuí de les responsabilitats penals que puguen derivar de l'incompliment de l'obligació de cessió de dades als agents facultats.

El procediment per a sancionar les esmentades infraccions s'iniciarà per acord del secretari d'estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació, i el Ministeri de l'Interior podrà instar el dit inici.

En tot cas, s'haurà de demanar del Ministeri de l'Interior un informe preceptiu i determinant per a la resolució del procediment sancionador.

3. A les infraccions previstes en els apartats 1.b).iii i 1.c).ii d'este article els serà aplicable el règim sancionador establert en la Llei General de Telecomunicacions, i la competència sancionadora correspondrà a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.»

Quatre. Es modifica l'apartat 5 de la disposició addicional única, que queda redactat en els termes següents:

«Constituïxen infraccions al que preveu la present disposició, a més de les previstes en l'article 10, les següents:

a) És infracció molt greu no complir amb la gestió del llibre registre esmentat.

b) Són infraccions greus la gestió incompleta de manera reiterada o sistemàtica de l'esmentat llibre registre, així com l'incompliment deliberat de la cessió i entrega de les dades a les persones i en els casos previstos en esta disposició.

c) Són infraccions lleus la gestió de manera incompleta del llibre registre o l'incompliment de la cessió i entrega de les dades a les persones i en els casos previstos en esta disposició quan no es qualifiquen com a infraccions molt greus o greus.»

Disposició final cinquena. *Modificació del Reial Decret Llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes en els edificis per a l'accés als servicis de telecomunicació.*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 3 del Reial Decret Llei 1/1998, de 27 de febrer, sobre infraestructures comunes en els edificis per a l'accés als servicis de telecomunicació, que queda redactat en els termes següents:

«1. A partir de la data d'entrada en vigor del present reial decret llei, no es concedirà autorització per a la construcció o rehabilitació integral de cap edifici dels mencionats en l'article 2, si el corresponent projecte arquitectònic no preveu la instal·lació d'una infraestructura comuna pròpia. Esta infraestructura haurà de reunir les condicions tècniques adequades per a complir, almenys, les funcions indicades en l'article 1.2 d'este reial decret llei, sense perjudici del que determinen les normes que, en cada moment, es dicten per a desplegar-la.

La instal·lació de la infraestructura regulada en este reial decret llei ha de comptar amb el projecte tècnic corresponent, firmat per qui estiga en possessió d'un títol universitari oficial d'enginyer, enginyer tècnic, màster o grau que tinga competències sobre la matèria en raó del pla d'estudis de la titulació respectiva.

Mitjançant un reial decret es determinarà el contingut mínim que ha de tindre el dit projecte tècnic.»

Disposició final sisena. *Modificació de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de Firma Electrònica.*

L'article 8.2 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de Firma Electrònica, queda redactat com següent:

«2. El període de validesa dels certificats electrònics serà adequat a les característiques i tecnologia empleada per a generar les dades de creació de firma. En el cas dels certificats reconeguts, este període no podrà ser superior a cinc anys.»

Disposició final setèima. *Modificació de la Llei 7/2010, de 31 de març, General de la Comunicació Audiovisual.*

La Llei 7/2010, de 31 de març, General de la Comunicació Audiovisual, es modifica com següent:

U. Es modifica el primer paràgraf de l'apartat 2 de l'article 5, que queda redactat de la manera següent:

«2. Per a l'efectivitat d'este dret, els prestadors del servici de comunicació televisiva de cobertura estatal o autonòmica han de reservar a obres europees el 51 per cent del temps d'emissió anual de la seua programació. Al seu torn, el 50 per cent d'eixa quota queda reservat per a obres europees en qualsevol de les llengües espanyoles. En tot cas, el 10 per cent del temps d'emissió estarà reservat a obres europees de productors independents del prestador de servici i la mitat d'eixe 10 per cent ha d'haver sigut produïda en els últims cinc anys. El temps d'emissió a què es referix este número es computarà exclouent-ne el dedicat a

informacions, manifestacions esportives, jocs, publicitat, servicis de teletext i televenda.»

Dos. Es modifica l'article 17, que queda redactat de la manera següent:

«1. Els prestadors del servici de comunicació audiovisual tenen el dret, a canvi de contraprestació, a emplaçar productes en llargmetratges, curtmetratges, documentals, pel·lícules i sèries de televisió, programes esportius i programes d'entreteniment.

En els casos en què no es produïska cap pagament, sinó únicament el subministrament gratuït de determinats béns o servicis, com ara ajudes materials a la producció o premis, amb vista a incloure'ls en un programa, únicament constituirà emplaçament de producte i, per tant, estarà permés, sempre que estos béns o servicis tinguen un valor significatiu.

2. Quan el programa haja sigut produït o encarregat pel prestador del servici o una de les seues filials, el públic ha de ser clarament informat de l'emplaçament del producte al principi i al final del programa, i quan es reprenga després d'una pausa publicitària.

3. L'emplaçament no pot condicionar la responsabilitat ni la independència editorial del prestador del servici de comunicació audiovisual. Tampoc pot incitar directament a la compra o arrendaments de béns o servicis, a fer-ne promocions concretes o a donar preeminència indeguda al producte.

4. Queda prohibit l'emplaçament de producte en la programació infantil».

Tres. Es modifica l'article 38, que queda redactat de la manera següent:

«Article 38. *Llibertat de recepció dels servicis prestats dins de la Unió Europea.*

1. Es garantix la llibertat de recepció en tot el territori espanyol dels servicis audiovisuals els titulars dels quals es troben establits en un estat membre de la Unió Europea, sempre que no interferisquen tècnicament en les emissions dels prestadors establits sota jurisdicció espanyola. En l'àmbit del Conveni Europeu sobre Televisió Transfronterera i per a canalitzar el dret a la diversitat cultural i lingüística en l'àmbit europeu, en totes les zones limítrofes amb un país de la Unió Europea es possibilitarà l'emissió i la recepció de programes difosos per mitjà d'ones hertzianes que garantixen una adequada planificació de l'espectre radioelèctric en les zones transfrontereres.

2. L'autoritat audiovisual competent estatal, amb caràcter excepcional i de conformitat amb el que disposa l'article 3 de la Directiva 2010/13, podrà limitar la dita llibertat de recepció quan els servicis audiovisuals televisius procedents d'un estat membre de la Unió Europea infringisquen de manera greu i reiterada el que disposa la legislació espanyola en matèria de protecció de menors o continguen incitacions a l'odi per raó de raça, sexe, religió o nacionalitat, sempre que eixos servicis hagen incorregut en les conductes anteriors almenys dos vegades en els dotze mesos immediatament anteriors.

L'autoritat audiovisual, en estos casos, i abans d'adoptar les mesures de limitació, haurà de notificar al titular dels servicis audiovisuals i a la Comissió Europea les infraccions al·legades i les mesures que té intenció d'adoptar en cas que es produïska novament la mencionada infracció, i iniciarà consultes amb esta última i amb l'estat membre en què el titular dels servicis audiovisuals estiga establert a fi d'arribar a un acord amistós.

Si les consultes amb els subjectes mencionats en l'apartat anterior no han arribat a un acord i persistiren les infraccions, en un termini de quinze dies a partir de la notificació d'estes, es podran adoptar les mesures previstes en el primer paràgraf d'este número.

En cas de decisió negativa per part de la Comissió, s'haurà de posar fi urgentment a les mesures de què es tracte.

3. A més, si el servei de comunicació audiovisual és a petició, la llibertat de recepció es podrà limitar de forma proporcionada per raons d'orde públic, seguretat pública, protecció de la salut pública, o per a protegir els consumidors i inversors. En este cas, abans d'adoptar les mesures, l'autoritat audiovisual haurà de sol·licitar a l'estat membre de la Unió Europea a la jurisdicció de la qual estiga subjecte el prestador de servicis a petició, que prenga mesures i notificar, cas que este últim no les haja preses, o no hagen sigut suficients, a la Comissió Europea i a l'estat membre indicat la seua intenció d'adoptar-les.

En casos d'urgència, l'autoritat audiovisual podrà adoptar estes mesures notificant-les a la major brevetat a la Comissió Europea i a l'estat membre a la jurisdicció del qual estiga subjecte el prestador de servicis, indicant les raons de la urgència.

En cas de decisió negativa per part de la Comissió, l'autoritat audiovisual s'haurà abstindre d'adoptar les mesures proposades o, si és el cas, haurà de posar fi urgentment a les mesures de què es tracte.

4. L'acreditació de les mesures esmentades en els dos números anteriors l'haurà d'efectuar l'autoritat audiovisual competent estatal per mitjà de la instrucció de l'expedient corresponent.»

Quatre. Es modifica l'article 39, que queda redactat de la manera següent:

«1. L'autoritat competent estatal, de conformitat amb el que disposa l'article 4 de la Directiva 2010/13, podrà adoptar mesures de salvaguarda de la legislació espanyola, d'acord amb el procediment previst en este article, quan el prestador d'un servei de comunicació audiovisual televisiu establert en un altre estat membre de la Unió Europea dirigisca el seu servei totalment o principalment al territori espanyol i s'haja establert en eixe estat membre per a eludir les normes espanyoles més estrictes.

En este cas, l'autoritat competent estatal es podrà posar en contacte, per mitjà de petició degudament motivada, amb l'altre estat membre mencionat per a aconseguir una solució dels problemes plantejats que siga mútuament satisfactòria.

2. Si en el termini de dos mesos des de la petició no s'aconsegueix una solució satisfactòria, l'autoritat competent estatal podrà adoptar les mesures previstes en el número u d'este article, sempre que siguen objectivament necessàries i s'apliquen de manera no discriminatòria i siguen proporcionades als objectius que es persegueixen.

3. Amb caràcter previ a l'adopció de les esmentades mesures, l'autoritat audiovisual haurà de notificar a la Comissió Europea i a l'estat membre en què es trobe establert el prestador del servei de comunicació audiovisual televisiu, el projecte de mesures a aplicar, al qual s'acompanyarà la justificació corresponent. El projecte de mesura haurà de ser aprovat per la Comissió Europea, i en cas de decisió negativa per part d'esta, l'autoritat audiovisual s'abstindrà d'adoptar les mesures proposades.»

Disposició final octava. *Regulació de les condicions en les quals els òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal permetran l'ocupació del domini públic que gestionen i de la propietat privada de què són titulars.*

Als efectes del que preveuen els articles 29 i 30 de la present llei, mitjançant un reial decret acordat en Consell de Ministres, a proposta conjunta del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme i del Ministeri de Foment, es determinaran les condicions en què els òrgans o ens gestors d'infraestructures de transport de competència estatal han de permetre l'exercici del dret d'ocupació del domini públic que gestionen i de la propietat privada de què són titulars, pels operadors de xarxes i servicis de comunicacions electròniques sota els principis de l'accés efectiu als dits béns, la reducció de càrregues i

la simplificació administrativa, en condicions equitatives, no discriminatòries, objectives i neutrals.

Disposició final novena. *Fonament constitucional.*

Esta llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva estatal en matèria de telecomunicacions, prevista en l'article 149.1.21a de la Constitució. Així mateix, les disposicions de la llei dirigides a garantir la unitat de mercat en el sector de les telecomunicacions, es dicten a l'empara de l'article 149.1.1a de la Constitució, sobre regulació de les condicions bàsiques que garantisquen la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals i de l'article 149.1.13a de la Constitució, sobre bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.

Disposició final deu. *Competències de desplegament.*

El Govern i el ministre d'Indústria, Energia i Turisme, d'acord amb el que preveu esta llei i en l'àmbit de les seues competències respectives, podran dictar les normes reglamentàries que requerisquen el desplegament i l'aplicació d'esta llei.

Disposició final onze. *Entrada en vigor.*

Esta llei entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 9 de maig de 2014.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY

ANNEX I

Taxes en matèria de telecomunicacions

1. *Taxa general d'operadors*

1. Sense perjudi de la contribució econòmica que es puga imposar als operadors per al finançament del servei universal, d'acord amb el que estableixen l'article 25 i el títol III, tot operador estarà obligat a satisfer una taxa anual que no podrà excedir l'1,5 per mil dels seus ingressos bruts d'explotació i que estarà destinada a sufragar els gastos que se'n generen, incloent-hi els de gestió, control i execució, per l'aplicació del règim jurídic establert en esta llei, per les autoritats nacionals de reglamentació a què es referix l'article 68.

Als efectes del que indica en el paràgraf anterior, s'entén per ingressos bruts el conjunt d'ingressos que obtinga l'operador derivats de l'explotació de les xarxes i la prestació dels serveis de comunicacions electròniques inclosos en l'àmbit d'aplicació d'esta llei. A estos efectes, no es consideraran com a ingressos bruts els corresponents a serveis prestats per un operador l'import del qual recapte dels usuaris a fi de remunerar els serveis d'operadors que exploten xarxes o presten serveis de comunicacions electròniques.

2. La taxa es meritara el 31 de desembre de cada any. No obstant això si, per causa imputable a l'operador, este perd l'habilitació per a actuar com a tal en data anterior al 31 de desembre, la taxa es meritara en la data en què esta circumstància es produísca.

3. L'import d'esta taxa anual no podrà excedir els gastos que es generen, incloent-hi els de gestió, control i execució, per l'aplicació del règim jurídic establert en esta llei, anteriorment esmentats.

A este efecte, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme farà públic abans del 30 d'abril de cada any una memòria que continga els gastos en què han incorregut en l'exercici anterior les autoritats nacionals de reglamentació a què es referix l'article 68 per l'aplicació del règim jurídic establert en esta llei.

La memòria inclourà, de forma separada, els gastos en què haja incorregut la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència per l'aplicació del règim jurídic establert en esta llei, que serviran de base per a fixar l'assignació anual de la Comissió amb càrrec als Pressupostos Generals de l'Estat i garantir la suficiència de recursos financers de la Comissió per a l'aplicació d'esta llei.

L'import de la taxa resultarà d'aplicar a l'import dels gastos en què han incorregut en l'exercici anterior les autoritats nacionals de reglamentació a què es referix l'article 68 per l'aplicació del règim jurídic establert en esta llei i que figura en l'esmentada memòria, el percentatge que individualment representen els ingressos bruts d'explotació de cada un dels operadors de telecomunicacions en l'exercici anterior sobre el total dels ingressos bruts d'explotació obtinguts en eixe mateix exercici pels operadors de telecomunicacions.

Mitjançant un reial decret es determinarà el sistema per a calcular els gastos en què han incorregut les autoritats nacionals de reglamentació a què es referix l'article 68 per l'aplicació del règim jurídic establert en esta llei, el sistema de gestió per a la liquidació d'esta taxa i els terminis i requisits que els operadors de telecomunicacions han de complir per a declarar al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme l'import dels seus ingressos bruts d'explotació amb l'objecte que este calcule l'import de la taxa que correspon satisfer a cada un dels operadors de telecomunicacions.

Si la mencionada declaració no es presenta en termini, es formularà al subjecte passiu un requeriment notificat amb caràcter feient, a fi que en el termini de 10 dies presente la declaració. Si no ho fa, l'òrgan gestor li girarà una liquidació provisional sobre els ingressos bruts de l'explotació determinats en règim d'estimació indirecta, d'acord amb el que disposa l'article 53 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària, incloent-hi l'import de la sanció i els interessos de demora que corresponguen. Respecte de la imposició de la sanció, caldrà ajustar-se al que disposa l'esmentada Llei General Tributària.

2. Taxes per numeració, adreçament i denominació

1. Constituïx el fet imposable de la taxa l'atorgament de drets d'ús de números, adreces o noms.

Seran subjectes passius de la taxa, les persones físiques o jurídiques beneficiàries de drets d'ús.

La taxa es meritarà l'1 de gener de cada any, excepte la del període inicial, que es meritarà en la data que es produïska l'atorgament dels drets d'ús.

El procediment per a la seua exacció s'establirà per reial decret. L'import de la dita exacció serà el resultat de multiplicar la quantitat de números, adreces o noms els drets d'ús dels quals s'hagen atorgat pel valor de cada un d'estos, que podrà ser diferent en funció dels servicis i plans corresponents.

Amb caràcter general, el valor de cada número del Pla Nacional de Numeració Telefònica per a la fixació de la taxa per numeració, adreçaments i denominació, incloent-hi a estos efectes els números empleats exclusivament per a la prestació de servicis de missatges sobre xarxes telefòniques, serà de 0,04 euros. A este valor se li aplicaran els coeficients que s'especifiquen en la taula següent, per als rangs i servicis que s'hi indiquen:

Coeficient	Servici	Rang (NXYA)	Longitud (xifres)
0	Servicis d'interés social.	0XY, 112, 10YA	3 i 4
0	Servicis harmonitzats europeus de valor social.	116 A (A = 0 i 1)	6
0	Ús intern en l'àmbit de cada operador.	12YA (JA= 00 - 19) 22YA	Indefinida.
2	Missatges sobre xarxes telefòniques.	2XYA (X ≠ 2) 3XYA 79YA 99YA	5 i 6
3	Numeració curta i prefixos.	1XYA (X≠1) 50YA	4, 5 i 6
1	Numeració geogràfica i vocal nòmada geogràfica.	9XYA (X≠0) 8XYA (X≠0)	9
1	Numeració mòbil.	6XYA 7XYA (X=1, 2, 3, 4)	9
1	Numeració vocal nòmada.	5XYA (X=1)	9
1	Numeració d'accés a Internet.	908A 909A	9
10	Tarifas especials.	80YA (I=0, 3, 6, 7) 90YA (I=0, 1, 2, 5, 7)	9
10	Numeració personal.	70YA	9
30	Consulta telefònica sobre números d'abonat.	118 A (A= 1 - 9)	5
2	Comunicacions màquina a màquina.	590 A	13

Nota: En la columna corresponent a la identificació de rang, les xifres NXYA representen les primeres 4 xifres del número marcat. Les xifres X, I, A poden prendre tots els valors entre 0 i 9, excepte en els casos que s'indique una altra cosa. El guió indica que les xifres esmentades poden prendre qualsevol valor comprés entre els mostrats a cada costat d'este (estos inclosos).

El Pla Nacional de Numeració Telefònica i les seues disposicions de desplegament podran introduir coeficients a aplicar per als recursos de numeració que s'atribuïsquen després de l'entrada en vigor d'esta llei, sempre que aquells no sobrepassen el valor de 30, exceptuant-ne els supòsits en què s'atorguen drets d'ús de números de 9 xifres a usuaris finals, i en este cas, el valor màxim resultant de la taxa no podrà superar els 100 euros.

Als efectes del càlcul d'esta taxa, s'entendrà que tots els números del Pla Nacional de Numeració Telefònica, i els empleats exclusivament per a la prestació de servicis de

missatges sobre xarxes telefòniques públiques, estan formats per nou dígit. Quan s'atorguen drets d'ús d'un número amb menys dígit, es considerarà que s'estan atorgant drets d'ús per a la totalitat dels números de nou dígit que s'hi puguem formar, mantenint com a part inicial d'estos el número els drets d'ús del qual s'atorguen. Quan s'atorguen drets d'ús de números de major longitud, es considerarà que s'estan atorgant per a la totalitat dels números de nou dígit que es puguem formar amb les nou primeres xifres d'aquells.

Així mateix, s'establixen les taxes següents per numeració, adreçaments i denominació:

Tipus de número	Norma de referència	Valor de cada codi (euros)
Codi de punt de senyalització internacional (CPSI).	Recomanació UIT-T Q.708.	1.000
Codi de punt de senyalització nacional (CPSN).	Recomanació UIT-T Q.704.	10
Indicatiu de xarxa de dades (CIRD).	Recomanació UIT-T X.121.	1.000
Indicatiu de xarxa mòbil Tetra (IRM).	Recomanació UIT-T E.218.	1.000
Codi d'operador de portabilitat (NRN).	Especificacions tècniques de portabilitat.	1.000
Indicatiu de xarxa mòbil (IRM).	Recomanació UIT-T E.212.	1.000

Estes noves taxes s'aplicaran sense caràcter retroactiu des de l'1 de gener de l'any següent a l'aprovació de la present llei.

El valor de la taxa per numeració, adreçaments i denominació es fixarà anualment en la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat.

2. No obstant el que disposa l'epígraf anterior, en la fixació de l'import a satisfer per esta taxa es podrà considerar el valor de mercat de l'ús dels números i noms els drets d'ús dels quals s'atorguen i la rendibilitat que d'estos pot obtindre la persona o entitat beneficiària, d'acord amb el que disposa l'article 19.

En este cas, en els supòsits de caràcter excepcional en què estiga previst en els plans nacionals o les seues disposicions de desplegament i en els termes que s'hi fixen, la quantia anual de la taxa es podrà substituir per la que resulte d'un procediment de licitació en què es fixarà un valor inicial de referència i el temps de duració de l'atorgament del dret d'ús. Si el valor d'adjudicació de la licitació és superior al dit valor de referència, aquell constituirà l'import de la taxa.

3. Pertocarà la devolució de l'import de la taxa per numeració que proporcionalment corresponga quan es produïska la cancel·lació de l'assignació de recursos de numeració a petició de l'interessat, durant l'exercici anual que corresponga. Per a això, se seguirà el procediment establert mitjançant un reial decret.

4. L'import dels ingressos obtinguts per esta taxa s'ingressarà en el Tresor Públic i es destinarà al finançament dels gastos als quals faça front l'Administració General de l'Estat en la gestió, control i execució del règim jurídic establert en esta llei.

3. Taxa per reserva del domini públic radioelèctric

1. La reserva per a ús privatiu o per a ús especial per operadors de qualsevol freqüència del domini públic radioelèctric a favor d'una o diverses persones o entitats es gravarà amb una taxa anual, en els termes que s'establixen en este apartat.

Per a la fixació de l'import a satisfer en concepte d'esta taxa pels subjectes obligats, es tindrà en compte el valor de mercat de l'ús de la freqüència reservada i la rendibilitat que d'este puga obtindre el beneficiari.

Per a la determinació de l'esmentat valor de mercat i de la possible rendibilitat obtinguda pel beneficiari de la reserva es consideraran, entre altres, els paràmetres següents:

- a) El grau d'utilització i congestió de les diferents bandes i en les diferents zones geogràfiques.
- b) El tipus de servici per al qual es pretén utilitzar la reserva i, en particular, si este comporta les obligacions de servici públic recollides en el títol III.
- c) La banda o subbanda de l'espectre que es reserve.
- d) Els equips i la tecnologia que s'empren.
- e) El valor econòmic derivat de l'ús o aprofitament del domini públic reservat.

2. L'import a satisfer en concepte d'esta taxa serà el resultat de multiplicar la quantitat d'unitats de reserva radioelèctrica del domini públic reservat pel valor en euros que s'assigne a la unitat. En els territoris insulars, la superfície a aplicar per al càlcul de les unitats radioelèctriques que s'utilitzen per a la determinació de la taxa corresponent es calcularà excloent-ne la cobertura no sol·licitada que s'estenga sobre la zona marítima. Als efectes del que disposa este apartat, s'entén per unitat de reserva radioelèctrica un patró convencional de mesura, referit a l'ocupació potencial o real, durant el període d'un any, d'una amplada de banda d'un quilohertz sobre un territori d'un quilòmetre quadrat.

3. La quantificació dels paràmetres anteriors serà determinada per la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat. La reducció del paràmetre indicat en el paràgraf b) de l'epígraf 1 d'este apartat de la taxa per reserva de domini públic radioelèctric, que es determinarà en la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat, serà de fins al 75 per 100 del valor del dit coeficient per a les xarxes i servicis de comunicacions electròniques que comporten obligacions de servici públic dels articles 25 i 28, apartats 1 i 2, d'esta llei, o per al domini públic destinat a la prestació de servicis públics en gestió directa o indirecta per mitjà de concessió administrativa.

Així mateix, en la llei a què es referix el paràgraf anterior es fixarà:

- a) La fórmula per al càlcul del nombre d'unitats de reserva radioelèctrica dels diferents servicis radioelèctrics.
- b) Els tipus de servicis radioelèctrics.
- c) L'import mínim a ingressar en concepte de taxa per reserva del domini públic radioelèctric.

4. El pagament de la taxa l'haurà de fer el titular de la reserva de domini públic radioelèctric. Les estacions merament receptores que no disposen de reserva radioelèctrica estaran excloses del pagament de la taxa. L'import de l'exacció serà ingressat en el Tresor Públic.

5. L'import de la taxa haurà de ser satisfet anualment. Es meritara inicialment el dia de l'atorgament del títol habilitant per a l'ús del domini i, posteriorment, el dia 1 de gener de cada any.

6. El procediment d'exacció s'establirà mitjançant un reial decret. L'impagament de l'import de la taxa podrà motivar la suspensió o la pèrdua del dret a l'ocupació del domini públic radioelèctric, excepte quan, en el procediment d'impugnació en via administrativa o contenciosa administrativa interposat contra la liquidació de la taxa, s'haja acordat la suspensió del pagament.

7. Les administracions públiques estaran exemptes del pagament d'esta taxa en els supòsits de reserva de domini públic radioelèctric per a la prestació de servicis obligatoris d'interés general que tinga exclusivament per objecte la defensa nacional, la seguretat pública i les emergències, així com qualssevol altres servicis obligatoris d'interés general sense contrapartida econòmica directa o indirecta, com a taxes, preus públics o privats, ni altres ingressos derivats de la dita prestació, com ara els ingressos en concepte de publicitat. A este efecte, hauran de sol·licitar, fonamentadament, la dita exempció al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme. Així mateix, no estaran subjectes al pagament els enllaços descendents de radiodifusió per satèl·lit, tant sonora com de televisió.

4. Taxes de telecomunicacions

1. La gestió precisa per a l'atorgament de determinades concessions i autoritzacions, inscripcions registrals, emissió de certificats, realització d'actuacions obligatòries d'inspecció, emissió de dictàmens tècnics i la realització d'exàmens donaran dret a l'exacció de les taxes compensatòries del cost dels tràmits i actuacions necessàries, d'acord amb el que disposen els paràgrafs següents.

2. Constituïx el fet imposable de la taxa la gestió precisa per l'Administració per a l'emissió de certificats registrals; per a la presentació de projecte tècnic d'infraestructures comunes de telecomunicacions i del certificat o butlletí d'instal·lació que empara les infraestructures comunes de telecomunicacions a l'interior d'edificis; de compliment de les especificacions tècniques d'equips i aparells de telecomunicacions; així com l'emissió de dictàmens tècnics d'avaluació de la conformitat d'estos equips i aparells; les inscripcions en el Registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació; les actuacions inspectores o de comprovació tècnica que, amb caràcter obligatori, s'establisquen en esta llei o en altres disposicions amb rang legal o la presentació de certificats expedits pel tècnic competent substitutius de les dites actuacions inspectores o de comprovació; la tramitació de concessions demanials per a l'ús privatiu del domini públic radioelèctric i la tramitació d'autoritzacions generals o individuals d'ús especial del dit domini i la realització dels exàmens de capacitat per a maniobrar estacions de radioaficionat.

3. Seran subjectes passius de la taxa, segons els supòsits, la persona natural o jurídica que sol·licite el corresponent certificat o dictamen tècnic d'avaluació; que presente al Registre d'empreses instal·ladores de telecomunicació la corresponent declaració responsable; que sol·licite un certificat de presentació del projecte tècnic d'infraestructures comunes de telecomunicacions, l'acta de replantejament, el butlletí d'instal·lació i el protocol de proves i, si és el cas, el certificat de fi d'obres i els annexos; aquella a la qual corresponga practicar les actuacions inspectores de caràcter obligatori o sol·licite la tramitació o concessions demanials per a l'ús privatiu del domini públic radioelèctric o la tramitació d'autoritzacions, generals o individuals, d'ús especial del domini públic radioelèctric; la que es presente als exàmens per a l'obtenció del títol d'operador d'estacions d'aficionat, així com la que presente certificats expedits per un tècnic competent substitutius d'actuacions inspectores o de comprovació de caràcter obligatori.

4. La quantia de la taxa s'establirà en la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat. La taxa es meritarà en el moment de la sol·licitud corresponent. El rendiment de la taxa s'ingressarà en el Tresor Públic. Mitjançant un reial decret s'establirà la forma de liquidació de la taxa.

La realització de proves o assajos per a comprovar el compliment d'especificacions tècniques tindrà la consideració de preu públic quan aquelles puguen ser efectuades per l'interessat, opcionalment, en centres dependents de l'Administració de qualsevol estat membre de la Unió Europea, de l'Administració espanyola o en centres privats o aliens a aquelles, quan les dites proves siguen sol·licitades per l'interessat voluntàriament sense que estiga obligat a això per la normativa en vigor.

5. Estaran exempts del pagament de la taxa de tramitació d'autoritzacions individuals d'ús especial de domini públic radioelèctric aquells sol·licitants de les dites autoritzacions que complisquen 65 anys l'any en què efectuen la sol·licitud, o que els hagen complit amb anterioritat, així com els beneficiaris d'una pensió pública o que tinguen reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 33 per 100.

5. Gestió i recaptació en període voluntari de les taxes

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme gestionarà i recaptarà en període voluntari les taxes d'este annex.

ANNEX II

Definicions

1. Abonat: qualsevol persona física o jurídica que haja subscrit un contracte amb un proveïdor de servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic per a la prestació dels mencionats servicis.

2. Accés: la posada a disposició d'un altre operador, en condicions definides i sobre una base exclusiva o no exclusiva, de recursos o servicis amb fins de prestació de servicis de comunicacions electròniques, incloent-hi quan s'utilitzen per al subministrament de servicis de la societat d'informació o de servicis de continguts de radiodifusió. Este terme comprén, entre altres aspectes, els següents: l'accés a elements de xarxes i recursos associats que poden requerir la connexió d'equips per mitjans fixos i no fixos (en particular, açò inclou l'accés al bucle local i a recursos i servicis necessaris per a facilitar servicis a través del bucle local); l'accés a infraestructures físiques, com ara edificis, conductes i pals; l'accés a sistemes informàtics pertinents, incloent-hi els sistemes de suport operatius; l'accés a sistemes d'informació o bases de dades per a precomandes, subministraments, comandes, sol·licituds de manteniment i reparació, i facturació; l'accés a la conversió del número de telefonada o a sistemes amb una funcionalitat equivalent; l'accés a xarxes fixes i mòbils, en particular amb fins d'itinerància; l'accés a sistemes d'accés condicional per a servicis de televisió digital; així com l'accés a servicis de xarxa privada virtual.

3. Agent econòmic: el fabricant, el representant autoritzat, l'importador i el distribuïdor d'equips i aparells de telecomunicació.

a) Distribuïdor: tota persona física o jurídica de la cadena de subministrament diferent del fabricant o l'importador que comercialitza un producte.

b) Fabricant: tota persona física o jurídica que fabrica un producte, o que mana dissenyar o fabricar un producte i el comercialitza amb el seu nom o marca comercial.

c) Importador: tota persona física o jurídica establida a la Unió Europea que introdueix un producte d'un tercer país en el mercat comunitari.

d) Representant autoritzat: tota persona física o jurídica establida a la Unió Europea que ha rebut un mandat per escrit d'un fabricant per a actuar en nom seu en relació amb tasques específiques relatives a obligacions d'este últim en virtut de la legislació comunitària corresponent.

4. Atribució de freqüències: la designació d'una banda de freqüències per al seu ús per un o més tipus de servicis de radiocomunicació, quan corresponga, en les condicions que s'especifiquen.

5. Assignació de freqüències: autorització administrativa perquè una estació radioelèctrica utilitze una freqüència o un canal radioelèctric determinat en condicions especificades.

6. Autoritat Nacional de Reglamentació: el Govern, els departaments ministerials, òrgans superiors i directius i organismes públics, que, de conformitat amb esta llei, exercixen les competències que s'hi preveuen.

7. Bucle local o bucle d'abonat de la xarxa pública de comunicacions electròniques fixa: el circuit físic que connecta el punt de terminació de la xarxa a un dispositiu de distribució o instal·lació equivalent de la xarxa pública de comunicacions electròniques fixa.

8. Consumidor: qualsevol persona física o jurídica que utilitze o sol·licite un servici de comunicacions electròniques disponible per al públic per a fins no professionals.

9. Dades de localització: qualsevol dada tractada en una xarxa de comunicacions electròniques o per un servici de comunicacions electròniques que indique la posició geogràfica de l'equip terminal d'un usuari d'un servici de comunicacions electròniques disponible per al públic.

10. Drets exclusius: els drets concedits a una empresa per mitjà d'un instrument legal, reglamentari o administratiu que li reserve el dret a prestar un servici o a emprendre una activitat determinada en una zona geogràfica específica.

11. Drets especials: els drets concedits a un nombre limitat d'empreses per mitjà d'un instrument legal, reglamentari o administratiu que, en una zona geogràfica específica:

a) Designen o limiten, d'acord amb criteris que no siguen objectius, proporcionals i no discriminatoris, a dos o més el nombre de les dites empreses autoritzades a prestar un servici o emprendre una activitat determinada, o

b) Conferisca a una empresa o empreses, d'acord amb estos criteris, avantatges legals o reglamentaris que dificulten greument la capacitat d'una altra empresa de prestar el mateix servici o emprendre la mateixa activitat en la mateixa zona geogràfica i en unes condicions bàsicament semblants.

12. Adreça: cadena o combinació de xifres i símbols que identifica els punts de terminació específics d'una connexió i que s'utilitza per a adreçament.

13. Equip avançat de televisió digital: descodificadors per a la connexió a televisors o televisors digitals integrats capaços de rebre servicis de televisió digital interactiva.

14. Equip terminal: equip destinat a ser connectat a una xarxa pública de comunicacions electròniques, és a dir, a estar connectat directament als punts de terminació d'aquella o interfuncionar, a través seu, a fi d'enviar, processar o rebre informació.

15. Especificació tècnica: l'especificació que figura en un document que definix les característiques necessàries d'un producte, com ara els nivells de qualitat o les propietats del seu ús, la seguretat, les dimensions, els símbols, les proves i els mètodes de prova, l'empaquetatge, el marcat i l'etiquetatge. S'inclouen dins de l'esmentada categoria les normes aplicables al producte pel que fa a la terminologia.

16. Espectre radioelèctric: ones electromagnètiques, la freqüència de les quals es fixa convencionalment per davall de 3.000 GHz, que es propaguen per l'espai sense guia artificial.

17. Explotació d'una xarxa de comunicació electrònica: la creació, l'aprofitament, el control o la posada a disposició de la dita xarxa.

18. Interconnexió: la connexió física i lògica de les xarxes públiques de comunicacions utilitzades per un mateix operador o per un altre de diferent, de manera que els usuaris d'un operador es puguen comunicar amb els usuaris del mateix operador o d'un altre de diferent, o accedir als servicis prestats per un altre operador. Els servicis podran ser prestats per les parts interessades o per tercers que tinguen accés a la xarxa. La interconnexió constituïx un tipus particular d'accés entre operadors de xarxes públiques.

19. Interfície de programa d'aplicació (API): la interfície de programari entre les aplicacions externes, posada a disposició pels operadors de radiodifusió o prestadors de servicis, i els recursos de l'equip avançat de televisió digital per als servicis de ràdio i televisió digital.

20. Interferència perjudicial: tota interferència que supose un risc per al funcionament d'un servici de radionavegació o d'altres servicis de seguretat o que degrade o obstruïska greument o interrompa de forma repetida un servici de radiocomunicació que funcione de conformitat amb la reglamentació internacional, comunitària o nacional aplicable.

21. Telefonada: una connexió establida per mitjà d'un servici de comunicacions electròniques disponible per al públic que permeta la comunicació bidireccional de veu.

22. Nom: combinació de caràcters (xifres decimals, lletres o símbols) que s'utilitza per a identificar abonats, usuaris o altres entitats com ara elements de xarxa.

23. Número: cadena de xifres decimals que, entre altres, poden representar un nom o una adreça.

24. Número geogràfic: el número identificat en el Pla Nacional de Numeració Telefònica que conté en part de la seua estructura un significat geogràfic utilitzat per a l'encaminament de les telefonadas cap a la ubicació física del punt de terminació de la xarxa.

25. Números no geogràfics: els números identificats en el Pla Nacional de Numeració Telefònica que no són números geogràfics. Inclouran, entre altres, els números de telèfons mòbils, els de telefonada gratuïta i els de tarifació addicional.

26. Operador: persona física o jurídica que explota xarxes públiques de comunicacions electròniques o presta servicis de comunicacions electròniques disponibles al públic i ha notificat al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme l'inici de la seua activitat o està inscrita en el Registre d'operadors.

27. Operador amb poder significatiu en el mercat: operador que, individualment o conjuntament amb altres, disfruta d'una posició equivalent a una posició dominant, és a dir, una posició de força econòmica que permet que el seu comportament siga, en gran part, apreciable, independent dels competidors, els clients i, en última instància, els consumidors que siguen persones físiques.

28. Punt de terminació de la xarxa: el punt físic en què l'abonat accedix a una xarxa pública de comunicacions. Quan es tracte de xarxes en què es produïsquen operacions de commutació o encaminament, el punt de terminació de la xarxa estarà identificat per mitjà d'una adreça de xarxa específica, la qual podrà estar vinculada a un número o a un nom d'un abonat.

29. Radiocomunicació: tota telecomunicació transmesa per mitjà d'ones radioelèctriques.

30. Recursos associats: les infraestructures físiques, els sistemes, dispositius, els servicis associats o altres recursos o elements associats amb una xarxa de comunicacions electròniques o amb un servicis de comunicacions electròniques que permeten o donen suport a la prestació de servicis a través de la dita xarxa o servicis o tinguen potencial per a això. Inclouran, entre altres, edificis o entrades d'edificis, el cablejat d'edificis, antenes, torres i altres construccions de suport, conductes, pals, boques d'accés i distribuïdors.

31. Xarxa de comunicacions electròniques: els sistemes de transmissió i, quan siga procedent, els equips de commutació o encaminament i la resta de recursos, incloent-hi els elements que no són actius que permeten el transport de senyals per mitjà de cables, ones hertzianes, mitjans òptics o altres mitjans electromagnètics, incloent-hi les xarxes de satèl·lits, xarxes terrestres fixes (de commutació de circuits i de paquets, inclosa Internet) i mòbils, sistemes de línia elèctrica, en la mesura que s'utilitzen per a la transmissió de senyals, xarxes utilitzades per a la radiodifusió sonora i televisiva, i xarxes de televisió per cable, amb independència del tipus d'informació transportada.

32. Xarxa pública de comunicacions: una xarxa de comunicacions electròniques que s'utilitza, en la seua totalitat o principalment, per a la prestació de servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic i que suporta la transferència de senyals entre punts de terminació de la xarxa.

33. Reserva de freqüències: porció d'espectre radioelèctric els drets d'ús del qual s'atorguen per part de l'Administració a una persona física o jurídica en condicions especificades.

34. Servicis associats: aquells servicis associats amb una xarxa de comunicacions electròniques o amb un servicis de comunicacions electròniques que permeten o donen suport al subministrament de servicis a través de la dita xarxa o servicis o tinguen potencial per a això i inclouen, entre altres, la traducció de números o sistemes amb una funcionalitat equivalent, els sistemes d'accés condicional i les guies electròniques de programes, així com altres servicis com ara el servicis d'identitat, localització i presència.

35. Servicis de comunicacions electròniques: el prestat generalment a canvi d'una remuneració que consistix, en la seua totalitat o principalment, en el transport de senyals a través de xarxes de comunicacions electròniques, incloent-hi els servicis de telecomunicacions i servicis de transmissió en les xarxes utilitzades per a la radiodifusió, però no dels servicis que subministren continguts transmesos per mitjà de xarxes i servicis de comunicacions electròniques o de les activitats que consistisquen en l'exercici del control editorial sobre els dits continguts; en queden exclosos, així mateix, els servicis de la societat de la informació definits en l'article 1 de la Directiva 98/34/CE que no

consistisquen, en la seua totalitat o principalment, en el transport de senyals a través de xarxes de comunicacions electròniques.

36. **Servici de televisió de format ample:** el servici de televisió constituït, totalment o parcialment, per programes produïts i editats per a la seua presentació en format ample complet. La relació de dimensions 16:9 constituïx el format de referència per als servicis de televisió d'este tipus.

37. **Servici telefònic disponible al públic:** el servici disponible al públic per a efectuar i rebre, directament o indirectament, telefonades nacionals o nacionals i internacionals a través d'un o més números d'un pla nacional o internacional de numeració telefònica.

38. **Sistema d'accés condicional:** tota mesura tècnica o mecanisme tècnic que condicione l'accés en forma intel·ligible a un servici protegit de radiodifusió sonora o televisiva al pagament d'una quota o una altra forma d'autorització individual prèvia.

39. **Telecomunicacions:** tota transmissió, emissió o recepció de signes, senyals, escrits, imatges, sons o informacions de qualsevol naturalesa per fil, radioelectricitat, mitjans òptics o altres sistemes electromagnètics.

40. **Telèfon públic de pagament:** un telèfon accessible al públic en general i per a la utilització del qual es poden emprar com a mitjans de pagament monedes, targetes de crèdit/dèbit o targetes de prepagament, incloent-hi les targetes que utilitzen codis de marcató.

41. **Usuari:** una persona física o jurídica que utilitza o sol·licita un servici de comunicacions electròniques disponible per al públic.

42. **Usuari final:** l'usuari que no explota xarxes públiques de comunicacions ni presta servicis de comunicacions electròniques disponibles per al públic ni tampoc els revén.